

primorski utrip

ČASOPIS ZA SLOVENSKO OBALO IN ZAMEJSTVO

Piran-Izola-Koper

DROGA
Živilska industrija d.d.,
Industrijska cesta 21, 6310 Izola

NOVEMBER 2001 leto 7 številka 93 cena 150 SIT / Poština plačana pri pošti 6320 Portorož /

IZHAJA 15. V MESECU

Banka Koper

... in vas ne bo zeblo v noge.
EKSTRA LAHKO KURILNO OLJE
Naročila 24 ur na brezplačni telefonski številki **080 22 66**

PETROL

DOMINE PADAJO

Županja Občine Piran Vojka Štular se je odločila obračunati z vsem, kar ovira napredek te občine, pa naj gre za odpravljanje starih nakopičenih grehov, ali za čisto preračunljiva nagajanja na najvišji ravni lokalne samouprave. (Stran 4)

Dve vezani pobudi

Jana Tolja je na 8. seji Občinskega sveta Piran 8. 11. 2001 v imenu svetniške skupine LDS dala pobudo, naj se ugotovi objektivna odgovornost uprave JP Okolje za nastalo situacijo v zvezi z obračunavanjem odvoza smeti. Jože Maver pa je takoj zatem dal pobudo naj se ugotovi odgovornost vodstva Avditorija (direktorica Jana Tolja) za škodo zaradi dragega pomičnega nadstreška v amfiteatru Avditorija, ki ni bil nikoli uporabljen.

Kar je čisto
in jasno je
resnično!

Popolna oskrba vida
Za vaše oči Fotooptika Rio poskrbi!

Ljubljanska 24, IZOLA Tel.: 64 00 500

Bellway nov rešitelj hotela Palace?

Stran 5

Zelena luč za razvoj piranskega športa.

Stran 9

Počilo je kot bomba!

Vozniku, ki se je 12. oktobra popoldne s Škodo Felicio z vso silo zaletel v Gostišče Mediteran v Luciji je pred nezgodo postalo slabo. Najemnik gostišča Boško Vučenovič, Obala 112 nam je povedal, da je počilo kot bomba in še sreča je bila, da se voznik ni zaletel v šipo, saj je njegovo vozilo enostavno dvignilo čez robnik in se je zaletelo v steno z marmornimi ploščami, ki so se razletele. "Mislim sem, da je eksplodirala jeklenka". Še sreča, da ni bilo v tistem trenutku tam blizu nobenega sprehajalca.

Piran Pogovor o regionalizmu

ZLSD Piran je v ponedeljek, 12. novembra v Kavarni Galerija Tartini v Piranu pripravila pogovor o težavah pri urejanju regionalizma v Sloveniji in o aktualnih korakih na tem področju. Gost večera je bil poslanec ZLSD v Državnem zboru RS Aurelio Juri, ki je bil pobudnik oblikovanja pokrajine Slovenska Istra. Ker ima Slovenska Istra (Koper, Izola Piran) manj kot 100 tisoč prebivalcev (okrog 80 tisoč), to pa naj bi bil po novi predlagani zakonodaji eden od ključnih kriterijev za ustanovitev pokrajine, bi bilo treba k zamisli o pokrajini Slovenska Istra pritegniti še vsaj Ilirsko Bistrico ali Sežano. Vedno znova se pojavlja tudi vprašanje koliko pokrajin naj bi bilo na Primorskem (2?), kako bo s koprsko občino in njeno celovitostjo in ali bodo tam naslednje leto volitve? Vsekakor naj bi bil sedež nove pokrajine v Kopru. Vprašanje je tudi, katere pristojnosti je pripravljena država prenesti na pokrajine, koliko jih bo v Sloveniji in kdaj naj bi sprejeli novelo ustreznega zakona ter kakšen je vpliv na oblikovanje pokrajin iz Bruslja.

Gostišče Park
Trattoria*Gasthaus*Inn
PORTOROŽ
Senčna pot 2, 6320 Portorož
Tel.: 00386 05 674 09 50, fax: 674 09 51

**Nudimo ribo in mesne jedi
pod PEKO**

Hrana za na dom

031/342-534

041/934-783

Quicklab

Foto color laboratory
Obala 7, Bernardin, 6320 Portorož - Tel.: +386 05 674-0880
Prvi digitalni laboratorij na Obali
- za prenos fotografije s CD, disketa (floppy disk), SMART Media,
Compact Flash iz digitalnega fotoaparata na fotografski papir

... in vas ne bo zeblo v noge.

EKSTRA LAHKO KURILNO OLJE

Naročila 24 ur na brezplačni telefonski številki **080 22 66**

PETROL d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1527 Ljubljana

PETROL

Bo občina sofinancirala tednik Izolanov?

Zaradi danega jamstva tretjim osebam pred nekaj leti, se je v podjetju Graffit Line d.o.o. iz Izole, ki izdaja lokalni tednik Mandrač, nakopičilo za 5,7 milijona tolarjev dolga. Po objavi članka v svojem glasilu pod naslovom »Mandrač se poslavlja« in po objavi članka v Delu pod naslovom »Bodo Izolani ostali brez Mandrača?«, so ljudje v mestu (in tudi drugod) začeli ugibati kaj tiči za tako nedvoumnim sporočilom. Občina Izola ima sedaj menda kar nekaj razlogov, da vstopi v podjetje kot družbenik in postane solastnica časopisa, ki zanjo izdaja tudi uradne objave.

Lokalni časopisi Slovenije, teh je že okrog 90, so pomembni mediji. Njihova prednost je predvsem v tem, da lahko bolj celovito poročajo o dogodkih v danem okolju. Zaradi nizkih naklad (povprečje 1500), kadrovskih in drugih težav pa jih vsako leto tudi nekaj usahne, vendar hkrati nastajajo novi. Lokalne skupnosti ponekod najdejo v teh časopisih dovolj ugoden in poceni prostor za svoje objave. Tak zgleden primer v Izoli. Napoved o prenehanju izhajanja Mandrača je bil za Izolane pravi mali šok. Niso mogli razumeti, kje so resnične težave, saj vodstvo tega ni obešalo na velik. Za izolski Mandrač bi lahko trdili, da se je v 11 letih izhajanja dodobra utrdil med bralci, postal je priljubljen časopis in nihče niti pomislil ni, da je podjetje v finančnih težavah. Zgodba je zanimiva in hkrati tudi zapletena. Vse se je začelo pred kakšnimi osmimi leti, ko so izolski družbeniki, med njimi Drago Mislej – Mef (Graffit Line d.o.o.), najeli pri banki posojilo za začetek dela izolske Turistične valilnice. Posel očitno ni stekel kot so družbeniki pričakovali, zato so si začeli podajati obveznosti (eden je vmes celo izstopil iz družbe), obveznosti pa so (skupaj z obrestmi) hitro naraščale in do danes dosegle že skoraj 6 milijonov SIT. Kot poslednji garant ali kot bi se temu lahko reklo dobra duša, ki ne zna reči ne in vsem ustreže, je (menda zaradi danih obljub), ostal Drago Mislej – Mef in očitno z njim posledično njegova družba Graffit Line d.o.o. Dolžnik sedaj srčno upa, da mu bodo tisti, ki so ga prepričali k prevzemu garancije, pomagali. S tem bi omogočili nemoteno izhajanje časopisa. In kdo naj bi bil to drug kot Občina Izola? O zadevi se je informiral tudi Nadzorni odbor občine. Takoj po razglasitvi finančnih težav se je za prevzem Mandrača začelo zanimati več družb, posameznikov in celo LDS? Resno ponudbo za pomoč Mandraču (priateljski prevzem) je v Izolo poslala tudi Informa Portorož, ki izdaja časopis Primorski utrip. Kaže, da sedaj v Izoli že piha nov veter, ki Mandraču prinaša svetlejšo prihodnost in tesnejše (kapitalsko) sodelovanje z Občino.

Protestno je pismo predsedniku Ciampiju je zaleglo!

Popisne pole za Slovence v Italiji končno le v slovenščini

Zamejskim Slovincem očitno ni dano to, kar je Italijanom v Sloveniji, ki v okviru lastne manjšinske organizacije uživajo vse pravice. Zagotovljeni so jim sedeži v parlamentu in v občinskih svetih, kjer lahko govorijo svoj jezik in če ga Slovenci ne obvladajo je to njihov problem. Vsi napisi na dvojezičnem območju so tudi v italijanščini, kajpak tudi volilne liste... Uradne objave in drugi uradni akti ter javni napisi in reklame na javnih mestih na dvojezičnem območju morajo biti napisani tudi v italijanščini – in Slovenija to spoštuje! Kaj pa Italija? Verbalno da, sicer pa kot da bi se delala norca iz malih Slovencev. Za njihovo pomiritev so resda sprejeli Zakon o zaščiti manjšine v Italiji. Slovenci v Italiji tokrat protestirajo zaradi tega, ker Zavod ISTAT za letošnji 14. popis prebivalstva v Republiki Italiji za dvojezično območje ni dal natisniti popisnih pol tudi v slovenščini. Morda jih je celo dal natisniti pa jih zaradi političnih pritiskov ni poslal naprej? Resno so reagirale in protestirale slovenske zamejske organizacije, posredovalo je tudi naše Ministrstvo za zunanje zadeve (z diplomatsko noto), solidarnost s Slovenci je pokazala tudi konzulka v Trstu, Jadranka Šturm Kocjan.

Splošno
predsednik Republike Italije
Carlo Azeglio Ciampi
Palača Kvirinala
Rim

Podpisani-a _____, državljan-ka Republike Italije, rojen-a v _____ dne _____, stanujoč-a v _____

protestiram, ker ob letošnjem 14. popisu prebivalstva Zavod ISTAT ni tiskal pol tudi v slovenskem jeziku.

Podpisani-a smatra, da pomeni tako ravnanje hudo kršitev pravice do rabe slovenskega jezika v odnosu z javnimi oblastmi, ki je zajamčena z zakonom.

Podpisani-a trdi, da je takšno ravnanje protizakonito, ker ni za raven zaščite slovenščine in Slovencev v Italiji. To je tudi v nasprotju z 8. in 28. členom zakona št. 38/2001. (Zakon o zaščiti slovenske manjšine v Italiji)

_____, dne _____, Podpis: _____

Slovenci v Italiji imajo iz vsega že dovolj izkušenj in so se tokrat oprijeli zadnje bilke – napisali so protestno pismo in ga naslovili neposredno na spoštovanega predsednika Republike Italije gospoda Carla Azeglia Ciampija v Rim. Bo on naročil nove dvojezične obrazce in ali bo Italija vendarle nekoč sprejela dejstvo, da je treba ustavne pravice manjšine zares (vedno) treba tudi spoštovati, so se spraševali. Predsednik se je izkazal – ukrepal. Vprašanje popisnih pol je sedaj rešeno.

AVTOMOBILI

Predstavitev: MINI COOPER PO ISTEM RECEPTU, VENDAR...

Drzno in pogumno, bi lahko dejali za BMW-jevo dejanje, s katerim se ozira štiri desetletja nazaj in vrača v življenje – minija. Je že res, da je ta zrasel v vse smeri, tako v širino, kot dolžino in višino, napredek pa je viden tudi v tehniki, vendar recept ostaja isti. Njegovi snovalci pravijo: »Kljub vsej svoji majhnosti združuje voznike vseh razredov, dežel in starosti, ki jim je skupno veselje do vožnje. Čisto nasprotje statusnega simbola.«

Kot odgovor na vprašanje ali Mini Cooper res ni statusni simbol bi se lahko razvnela še kako ostra debata. Dejstvo je, da za enak denar le redko kje dobimo toliko voznikovih užitkov in stila, hkrati pa pri marsikaterem avtomobilu v zameno za te iste voznikovske užitke in stil dobimo recimo nekajkrat večji prtljajnik pa kakšen dodaten centimeter na zadnjih sedežih. Kaj pa delček avtomobilske avtomobilske zgodovine, ki jo kupimo skupaj s tem avtomobilom? Ali to ne spada v poglavje statusnih simbolov?

Današnji Mini Cooper meri v dolžino dobrega pol metra več kot njegov predhodnik, za slabe tri decimetre pa je zrasel tudi v širino, tako pa lahko svojimi potnikoma na prednjih sedežih ponudi dovolj prostora, nikar pa ne povabite svoje družine na jesensko potovanje po Sloveniji z mislijo, da bo kdo od odraslih užival v lepotah naše dežele na zadnjih sedežih. O prostoru za noge zadnjih potnikov v primeru maksimalne oddaljenosti voznikovega sedeža od volana ne bom pisal, ker tega prostora tam enostavno – ni. V takem primeru se namreč naslonjalo sprednjega sedeža dotika zadnjega sedelnega dela. Hudo pomanjkljivo. Se pa zato ta mali nemško govoreči Anglež (snovali so ga pod BMW-jevim okriljem) takoj oddolži s prefinjenimi in odlično izbranimi oblikovalskimi prijemi voznikovega in sovoznikovega okolja. Začne se z odličnim in športnim sedenjem, nadaljuje s presenetljivim občutkom prostornosti, najslajša zadevica pa je tista zanimiva kombinacija današnje uporabnosti in spomina na stare oblikovalske čase.

Prav tako kot notranjost je nostalgija tudi zunanja podoba tega malega strupka, ki tako že na prvi pogled daje vedeti kaj želi biti in kam spada. S kratko in zadaj ostro odsekano karoserijo, ki ji ne manjka značilnih »retro« elementov, kot so kromirane obrobe okroglih luči, pa simpatično športna sprednja maska in zdaj že značilna dvobarvna kombinacija, želi biti igrača za vse mlade, predvsem tiste po duši. Velika kolesa, dokaj nizko težišče in izjemna medosna razdalja pa so tisti aduti, ki ga na zavitih cestah naredijo hitrejšega od sicer veliko bolj »hudič« avtomobilov.

Kljub vsej svoji posebnosti pa se tudi Mini Cooper ni mogel izogniti globalizaciji. Vprašali se boste kako je to mogoče, da je Cooperjev 1,6 litrski motor skupno delo BMW in Chryslerja, pa še ime je tako globoko zveneče: pentagon. Ne glede na vse to pa je še vedno, kot v starih časih, prečno postavljen, čas pa je prinesel šestnajstventilsko tehniko in vso ostalo pripadajočo elektroniko, ki kot končni rezultat ponudi 115 KM.

Od prihodnje pomladi dalje se vam lahko zgodi tudi na naših cestah, da boste v vzvratnem ogledalu zagledali nekaj dvobarvnega in simpatično nagajivega, še pred prvim ovinkom pa bo odskočilo mimo in izginilo. Brez velikih miselnih naporov boste prišli do odgovora, da sta to bila Mini in njegov novi lastnik, ki prav tako kot vsi ostali nabirata kilometre, vendar – vsakega posebej, z užitkom.

MINI COOPER v številkah	
mere: dolžina	3,626 m
širina	1,688 m
višina	1,408 m
medosna razdalja	2,467 m
motor:	bencinski, štirivaljni 1598 ccm, 85 kW (115 KM)
zmogljivosti: hitrost	200 km/h
pospešek	9,2 s (0 – 100 km/h)
cena: okt.2001 v Nemčiji 32.000 DEM za različico Cooper, ki zaenkrat predstavlja vrh ponudbe, osnovna različica je One	

Jernej Čopi

40 let roda Morskih viharikov Portorož

Morski viharniki, organizirani v Društvu tabornikov Portorož, so 27. oktobra 2001 na svojem taborniškem prostoru v Liminjanu praznovali štirideseto obletnico uspešnega dela na področju taborništva in vzgoje mladih.

drogami, alkoholom in drugimi nezdravimi početji mladih. Njihove ekipe se vsako leto udeležijo republiškega tekmovanja v orientaciji in pohodništvu in so tudi zelo uspešne. Sodelujejo tudi s piransko akcijsko skupino za

Prvi koraki organiziranosti segajo v leto 1961, ko je bil na pobudo gospoda Gustava Guzeja iz Portoroža ustanovljen odred Morski viharniki, ki je združeval ljubitelje narave. V prvih letih delovanja je bilo, kot so zapisali v svojem glasilu Iskrice, vključenih v odred več kot 100 mladih članov, ki so bili tudi zelo aktivni v republiškem merilu. Delo odreda je po letu 1983 nekoliko zamrlo, zaradi menjave generacije pa je upadlo tudi članstvo. Današnje vodstvo s starešinom Milanom Emeršičem na čelu, je odred ponovno oživilo leta 1991. Ta se je preimenoval v rod in pričel

preprečevanje zlorabe drog (LAS). Mladim tabornikom kajpada radi priskočijo na pomoč donatorji: Droga Portorož, Casino Portorož, Zdravilišče Krka Strunjan, Gostišče Pavel Piran, Gostilna Ribič, Hotel Marko Portorož in še drugi. Osnovna težava je sicer taborniški prostor, kjer se odvijajo taborniške

animirati mlade na OŠ Lucija in Sečovelje. Zaradi vojne je bilo prvo taborjenje organizirano šele leta 1993 v Čepovanu. Taborjenja se je takrat udeležilo 42 otrok. Danes šteje njihov rod 80 članov, večinoma osnovnošolskih otrok. Program dela je skrbno pripravljen in pomeni poleg ljubezni do narave tudi preventivo pred zasvojenostjo z

aktivnosti. Morski viharniki imajo na sončni strani Liminjana pri Luciji zemljišče v najemu, kjer se tudi srečujejo. Tako je bilo tudi na dan njihovega praznika, ko so najzaslužnejšim podelili praktična darila in priznanja.

Na fotografijah: Taborniki praznujejo. FOTO: FK-Primorski utrip

102.8
RADIO TARTINI PIRAN
05 6730 081
05 6730 085
radio-tartini@siol.com

RADIO OPČINE
Smo prva in edina slovenska zasebna radijska postaja na tržaškem. Izbrana glasba za vse okuse, zanimive oddaje v živo.
UKW frekvence 90,6 in 100,5 STEREO, 24 ur
Tel.: 0039040 21 26 58, fax.: 0039040 21 32 95

PRIMORSKI OGLASNIK
Tržni informator Primorske ZA VAŠ STIK S PRIMORSKIM TRŽIŠČEM
BREZPLAČNI MALI OGLASI
NAJBOLJŠE ponudba NEPREMIČNIN in rabljenih AVTOMOBILOV na Primorskem.
MALI OGLASI iz ITALIJE in HRVATSKE.

Zakaj plačam več?

... je vprašanje, ki ste si ga upravičeno zastavili vsi Pirančani, ki ste prejšnji mesec prejeli nove položnice za plačilo cene ravnanja z odpadki, in na katerega vsekakor morate dobiti ustrezen odgovor. V Javnem podjetju Okolje se nenehno trudimo, da bi poleg opravljanja osnovnih dejavnosti skrbeli tudi za ozaveščanje in informiranje občanov, in tako v oblikovanje okoljske politike vključili slehernega posameznika. Zeleni Svetilnik, ki je pred vami, je naš poskus, da vse sedanje in prihodnje povzročitelje odpadkov opozorimo na odgovornost do narave in na ceno sobivanja v eni izmed najlepših, najbolj zelenih in najbolj urejenih občin v Sloveniji.

1. Ker je bila cena doslej prenizka

PRIMERJAVA CEN Z OBALNIMI OBČINAMI za gospodinjstva

	IZOLA	KOPER	PIRAN
JUNIJ 2000	9,20 SIT/m²	10,6 SIT/m²	8,66 SIT/m²
JUNIJ 2001	1.148 SIT/m³	1.818,00 SIT/m³	8,66 SIT/m²
OKTOBER 2001	1.944,00 SIT/m³	2.482,00 SIT/m³	2.038,00 SIT/m³
JANUAR 2002	2.058,00 SIT/m³	2.482,00 SIT/m³	2.038,00 SIT/m³

Primerjava s sosednjima občinama nam zelo jasno prikaže dejstvo, da smo Pirančanke in Pirančani za ravnanje z odpadki v primerjavi s svojimi sosedi v Izoli in Kopru do letošnjega oktobra plačevali manj. Vzrok za tako nizko ceno je bil v tem, da smo jo v skladu s starim odlokom obračunavali kar na kvadratni meter uporabne površine stanovanj. V skladu z državnimi in evropskimi predpisi ter novim Odlokom o ravnanju s komunalnimi odpadki, ki je bil v Primorskih novicah objavljen 11. maja letos, in s Sklepom o tarifnih postavkah ravnanja z odpadki, ki je bil objavljen 24. maja, smo prešli na novi način obračunavanja.

Doslej smo vsem uporabnikom zaračunavali smetarino ne glede na število odvozov ali količino odpadkov. Po novem obračunu sta osnova za obračun prostornina posode in pogostost odvozov. V skladu z odlokom je minimalna velikost posode 120 litrov, odvoz pa predpisan vsaj dvakrat na teden. Ta standard je sicer visok v primerjavi z nekaterimi drugimi mesti, vendar nujen, saj živimo v izrazito turističnem kraju.

Razlika med novim in starim obračunom se zmanjšuje hkrati s površino stanovanja. Tako so v določenih primerih cene smetarine zdaj celo nižje. Ob upoštevanju minimalnega standarda (velikost posode 120 litrov, odvoz dvakrat tedensko) znaša smetarina za

Gospodinjstva:

Površina	September 2001	Oktober 2001	Oktober 2001 z DDV
50 m ²	563,00	2.127,67	2.298,00
100 m ²	1.126,00	2.127,67	2.298,00
200 m ²	2.252,00	2.127,67	2.298,00

Poslovni prostor

Površina	September 2001	Oktober 2001	Oktober 2001 z DDV
100 m ²	3.231,00	6.023,68	6.506,00
200 m ²	6.462,00	6.023,68	6.506,00

Tudi pri večstanovanjskih objektih z lastnimi posodami smetarino obračunamo na podlagi prostornine posod in frekvence, pri razdelitvi stroškov na posameznega porabnika pa upoštevamo še velikost stanovanja oziroma njegov delež glede na celotno površino objekta.

V starem piranskem mestnem jedru, kjer so posode za odpadke skupne, uporabnikom obračunamo minimalno pogostost odvoza dvakrat na teden in minimalno količino 120 litrov, čeprav smeti pobremo in odpeljemo vsak dan. Minimalna cena za gospodinjstvo, skupaj z DDV, znaša 2298 tolarjev mesečno. Ko bomo prešli na pobiranje odpadkov v vrečkah, ki jih bomo odvažali dvakrat na dan, bomo izvedli tudi nov obračun. Če se bo izkazalo, da je količina odpadkov manjša, bo manjša tudi cena.

Cena odvoza je za zdaj še vedno diferencirana za gospodinjstva in poslovne prostore, vendar se bo v prihodnjih petih letih izravnala. Za gospodinjstva znaša 2.038,00 SIT/m³, za poslovne prostore pa 5.792,00 SIT/m³. Ob tem je treba omeniti, da smetarina ni le cena odvoza smeti, kot si občani pogosto napačno razlagamo, temveč je v ceno ravnanja z odpadki poleg odvoza všteto tudi zbiranje in odlaganje smeti.

Prav tako moramo omeniti, da je občutna razlika v ceni ravnanja z odpadki posledica dejstva, da se cene komunalnih storitev zadnjih deset let niso usklajevale niti z uradno inflacijo, ker je nadzor nad cenami komunalnih storitev prevzela država, ter da s prejšnjim načinom obračunavanja odvoza odpadkov ne moremo zagotoviti zahtevanih standardov, ki nam jih je naložilo Ministrstvo za okolje in prostor.

leto	datum spremembe cene	cena v sit/m ²
1991	24.10.1991	2,29
1992	30.9.1992	4,44
	31.12.1992	4,53
1993	1.3.1993	4,93
	31.12.1993	5,60
1994	19.5.1994	5,68
	31.12.1994	6,18
1995	1.1.1995	6,18
	1.2.1995	6,41
	1.4.1995	6,56
	1.8.1995	6,65
	1.11.1995	6,72
1996	1.4.1996	6,83
	1.8.1996	6,94
	1.12.1996	7,01
1997	1.2.1997	7,26
	1.4.1997	7,33
	6.6.1997	7,59
1998	1.2.1998	8,79
	1.12.1998	8,79
1999	1.7.1999	8,66
	31.12.1999	8,66
2000	31.12.2000	8,66
2001	28.2.2001	8,66

Razumljivo pa je, da so nekateri zneski na oktobrskih položnicah povzročili kar precej razburjenja. V dveh tednih je na naš naslov prispelo približno 700 reklamacij. Od skupnega števila reklamacij je bilo upravičenih manj kot 200, kar predstavlja le tri odstotke vseh izdanih računov (7000).

Svoje napake popravljamo takoj po sprejetju upravičene reklamacije. Vsem uporabnikom, pri katerih smo napačno obračunali ceno ravnanja z odpadki, bomo poslali popravljene

Sanitarna deponija komunalnih odpadkov v Dragonji

Pravilno urejena odlagališča komunalnih odpadkov, kot je sanitarna deponija v Dragonji, imajo tla obložena z neprepustnim materialom, da se lahko čistijo izcedne vode in prepreči onesnaževanje podtalnice, so ograjena in varovana ter imajo zgrajen sistem za zbiranje meteornih vod ter zajemanje bioplina, ki se razvija zaradi anaerobnih procesov na odlagališču odpadkov. Lokacija pri Dragonji ustreza strogim zahtevam glede varstva voda, zraka in krajine ter še posebej transportnim, tehnično tehnološkim ter ekonomskim pogojem.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIKA DI SLOVENIA
UPRAVA ENOTA PIRAN
UNITA' AMMINISTRATIVA PIRANO
Tartinijev trg 2, Piran 6130 Pirano, Piazza Tartini no.2
tel: 066/67-10-400 fax: 066/67-10-403

Številka: 351-108/99
Datum: 20.3.2000

Republika Slovenija, Upravna enota Piran, izdaja na zahtevo JP Okolje Piran, Fornale 33, Piran, v upravnem zadevi izdaje uporabnega dovoljenja za razširitev deponije komunalnih odpadkov v Dragonji, na podlagi 64. in 71. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list SR, št. 34/84, 29/86, Uradni list RS št. 40/94, 69/94, 59/96, 23/97, 83/98 in 45/99) ter s poprejšnjim soglasjem zdravstvenega inšpektorata št. 526/3-159/99-05, z dne 7.9.1999, in požarnim soglasjem št. 402/S-370-05-117/97, z dne 14.7.1999,

UPORABNO DOVOLJENJE

Javnemu podjetju Okolje Piran se izda uporabno dovoljenje za razširitev deponije komunalnih odpadkov v Dragonji, zgrajeno na zemljišču s parcelnimi št. 2604/2, 2611/1, 2611/2, 2612, 2613/1, 2613/2, 2614/20, 2615, 2616, 2617/1, 2618, 2619/1 in 2619/2, vse k.o. Raven.

Pred vstopom na odlagališče v Dragonji je opravljeno tehtanje prevzetih odpadkov in kontrola oz. analiza, da komunalnim odpadkom niso primešani nevarni odpadki.

Ker je odlagališče v Dragonji zelo sodobno, ima pri vходу še reciklažni del, kjer grobo ločimo večje kose koristnih ali nevarnih snovi iz odpadkov (les, kovina, karton idr.)

Zaradi čim manjše porabe prostora odpadke pred odlaganjem stiskamo, nato pa v plasteh pokrivamo z zemljo, da ne pride do požarov in da se z odlagališča ne praši in ne smrdi.

Tla našega odlagališča so pripravljena po zahtevni tehnologiji z drenažno folijo in nepropustno plastjo, ki preprečuje pronicanje izcednih vod v podtalnico, odlaganje odpadkov pa poteka po natančno izdelanem načrtu.

Pri razkroju odpadkov nastajajo plini katere vodimo preko pasivnih odplinjevalcev. Odplinjevanje je zelo pomembno saj s tem obvarujemo deponijo pred morebitnimi vžigi. Za požarno varnost je še dodatno preskrbljeno z bazenom kjer hranimo zadostne količine vode za morebitno gašenje.

Izcedne vode se izlivajo v rastlinsko čistilno napravo, na katero smo zelo ponosni. V njej redno kontroliramo vsebnost škodljivih snovi. Prečiščene izcedne vode se nato iztekajo na biološko čistilno napravo v Dragonji, kjer se še dodatno prečistijo pred iztokom v okolje. Na območju deponije imamo tudi 4 vrtine na katerih redno kontroliramo vsebnost škodljivih snovi v podtalnici

Ko bo naše odlagališče zapolnjeno, bo treba zanj skrbeti še okoli 20 let z ozelenjevanjem, varovanjem, zajemanjem meteornih vod, čiščenjem izcednih vod in odplinjevanjem, dokler se procesi razpadanja organskih snovi ne zaključijo, nato pa bomo teren odlagališča izročili nazaj v uporabo lokalni skupnosti.

Če se bomo do odpadkov začeli obnašati bolj odgovorno, se bo življenjska doba našega odlagališča iztekla leta 2008. V nasprotnem primeru bomo morali z investicijo v novo deponijo pričeti že čez tri leta. Ker odlagališča potrebujejo veliko prostora, ki je v naši občini zelo dragocen, bo takšna investicija zelo draga. Tudi zato danes uvajamo druge oblike ravnanja z odpadki, s čim manj ostankov, ki jih je treba odlagati, in nove ukrepe za zmanjšanje nastajanja odpadkov.

položnice. Do napak je prišlo predvsem pri uporabnikih poslovnih prostorov, ki imajo skupne posode (Trgovinski poslovni center v Luciji, športni center, poslovni prostori ob plažnem objektu). Napake v zvezi z določanjem števila posod, frekvenco odvoza (Strunjan) in statusom objekta (poslovni

	veljavna cena februar 2001 (v sit/m2)	inflacijski indeks 1990-200	cena (v sit/m2), ki bi upoštevala inflacijski indeks
gospodinjstva	8,66	280	24,27
poslovni prostori	24,85	279	69,35

prostor ali stanovanje) odpravljamo v najkrajših rokih. Nekateri uporabniki imajo visoke račune povsem brez potrebe, saj imajo prevelike posode glede na količine odpadkov, ki jih povzročajo. Tako je imel npr. frizerski salon 700-litrsko posodo, čeprav je ta odločno presegala njegove potrebe. Nekateri so zahtevali odvoz vsak dan, pa če je bila posoda polna ali ne. Lastniki velikih individualnih hiš, ki oddajajo apartmaje, imajo tudi po tri posode, ki jih potrebujejo le v poletnih mesecih.

Po starem načinu obračunavanja glede na površino objekta velikost posode ni bila pomembna in povzročitelj odpadkov ni mogel vplivati na obračun, po novem sistemu pa se lahko vsakdo sam odloči, kako velika posoda mu zadošča. Seveda ob dejstvu, da je minimalni standard 120-litrška posoda in odvoz dvakrat na teden. Ob sprejemanju reklamacij v zvezi z napakami pri obračunu sprejemamo tudi prošnje za zamenjavo posod. Na območjih, kjer smo odpadke odvažali trikrat na teden, bomo preverili možnost dvakratnega odvoza in predlagali ustrezne spremembe programa. Na osnovi vseh reklamacij in sprememb, predvsem zmanjšanja prostornine posod in frekvence odvozov, bo JP Okolje prejelo manj sredstev, kot smo obračunali. Realen bo šele obračun v tem mesecu, ko bomo upoštevali in popravili vse reklamacije, upoštevali vse spremembe o zamenjavi posod ali frekvenc in sklenili pogodbe z večjimi uporabniki.

Treba je tudi povedati, da številni porabniki, zlasti na piranskem podeželju, niso prijavi realnih kvadratur uporabne površine svojih stanovanj, tako da so že po starem načinu obračunavanja plačevali pre nizko ceno.

Zavedamo se, da je novi način obračuna povzročil veliko nerazumevanja, saj so računi znatno višji, ker so končno tudi odpadki dobili svojo ceno. Hkrati pa se moramo vsi občani zavedati, da so odpadki problem celotne lokalne skupnosti, ne pa samo Javnega podjetja Okolje kot izvajalca storitve ravnanja

STRUKTURA CENE

	Cena SIT/m3	Zbiranje SIT/m3	Odvoz SIT/m3	Odlaganje SIT/m3
Gospodinjstvo	2.038,00	826,00	590,00	622,00
Gospodarstvo	5.792,00	2.347,00	1.678,00	1767,00

z odpadki.

Pot odpadkov se namreč v posodi ne konča, ampak se tam šele začne. Sledijo zbiranje, odvoz, sortiranje, obdelava, odlaganje... Vse, čemur danes pravimo gospodarjenje z odpadki.

Upamo, da se bomo tudi zaradi nove cene vsi skupaj začeli odgovorneje obnašati do odpadkov.

2. Ker bom za svoj denar dobil več

Sama cena kubičnega metra komunalnih odpadkov zajema tudi vsa nadaljnja prilagajanja zahtevam in standardom Evropske unije, s tem pa tudi vse predvidena investicije, ki jih bomo morali izpeljati po sprejetem Programu o ravnanju z odpadki:

- postavitve in oprema ekoloških otokov za steklo in papir
- ločeno zbiranje kosovnih odpadkov (že poteka)
- ločeno zbiranje nevarnih odpadkov (že poteka)
- ločeno zbiranje organskih odpadkov
- kompaktor na deponiji
- preša za stiskanje odpadkov (s tem se podaljša doba deponije)
- specialna vozila (za vrečke, biološke odpadke...)
- vsa potrebna oprema zbirnih centrov in kompostarne
- računalniška podpora katastra posod in tehtanja odpadkov na deponiji.

Kosovni odpadki

Kosovne odpadke lahko na zato posebej urejenih odjemnih mestih zdaj oddate enkrat mesečno, saj smo v JP Okolje s 1. septembrom 2001 povečali število odvozov kosovnih odpadkov. V naseljih Piran, Portorož, Lucija, Seča, Parecag, Sečovelje, Dragonja, Sv. Peter, Nova vas, Padna in Strunjan organiziramo odvoz enkrat mesečno, v mestu Piran pa celo enkrat tedensko. Zagotovo lahko trdimo, da smo edini na Obali, ki imamo tako pogosto frekvenco odvoza kosovnih odpadkov. V Izoli kosovne

odpadke odvažajo vsak drugi mesec, v Kopru le dvakrat na leto. Tudi v Sloveniji smo eni redkih. Letos smo izvedli akcijo zbiranja kosovnih odpadkov v mesecu marcu, aprilu in maju. Zbrali smo kar 380 ton teh odpadkov. Od 1. septembra pa mesečno beležimo količine zbranih kosovnih odpadkov na

območju občine Piran. Tako smo v septembra zbrali 86.530 kg (86 ton), oktobra pa 97.280 kg (97 ton). Kosovne odpadke odpeljemo na deponijo Dragonja, kjer ločimo staro železo, karton in akumulatorje

Nevarni odpadki

Zelo pomembno je, da smo zagotovili organizirano ločeno zbiranje posebnih, nevarnih odpadkov, med katere sodijo baterije, stara zdravila, ostanki barv, topil in rastlinskih zaščitnih sredstev, neuporabljena čistila, kozmetična sredstva, strupi, nekatere vrste embalaže, neonska svetila in živosrebrne cevi, sestavine, ki vsebujejo PCB, ter deli elektronskih naprav. Ti odpadki ne glede na način ravnanja povečajo nevarnost za okolje in zmanjšajo uporabnost mešanih odpadkov za nadaljnjo predelavo. Zlasti so te vrste snovi nevarne pri sežigu odpadkov in pri predelavi organskega dela komunalnih odpadkov v kompost. Nevarne odpadke boste oddali na odjemnih mestih ob posebnih zbirnih akcijah (dvakrat na leto), o katerih boste obveščeni sproti. Prvo akcijo smo zelo uspešno izvedli konec oktobra. Občani ste bili o namenu in poteku akcije obveščeni prek obvestil v lokalnih občilih in plakatov na odjemnih mestih, vsako gospodinjstvo pa je prejelo še poseben letak po pošti. V okviru akcije smo zbrali 4.739 kilogramov nevarnih odpadkov. Prevladovali so akumulatorji (52.5%), motorna olja (24.2%) ter barve in laki (12.1%). Ob tej priložnosti se v JP Okolje zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali v akciji zbiranja nevarnih odpadkov. Zbrana količina odpadkov dokazuje, da smo bili skupaj uspešni.

Organski odpadki

V roku enega leta bomo uvedli tudi ločeno zbiranje organskih odpadkov. Prejeli boste posebno obvestilo ter dodaten zabojsnik rjave barve z napisom ORGANSKI ODPADKI. Hkrati pa vsem občanom, ki imate to možnost, predlagamo, da organske odpadke (zelenjavne odpade, olupke sadja, ostanke

hrane, jajčne lupine, pokošeno travo, cvetje in podobno) sami kompostirate na lastnem vrtu. Tako boste zmanjšali količino odpadkov za tretjino, hkrati pa pridobivali kompost, ki je naravno gnojilo in lahko v celoti nadomesti vse umetne pripravke, o katerih vemo, da so okolju škodljivi.

Staro železo

Staro železo odložimo na posebej določeno mesto na deponiji. Ko zberemo ustrezno količino, prešanje in odvoz naročimo podjetju Surovina d.o.o. Vse stroške te storitve krije JP Okolje. Do novembra 2001 smo zbrali 133.000 kg starega železa.

Karton

Karton zbiramo v okviru kosovnih odpadkov, pa tudi posamično. Do sprejetja novega odloka smo gospodarstvu nudili brezplačen odvoz. Zbran karton sprešamo in shranimo na Fornačah. Ko zberemo primerne količine, nam »Papir servis podjetje za predelavo odpadkov d.d., Ljubljana« brezplačno odpelje sortirani karton. V letošnjem letu smo zbrali kar 116.030 kg kartona.

Ekološki otoki

So posebne lokacije, na katerih vas bodo zabojsniki v različnih barvah in z različnimi napisi opozarjali, katerim odpadkom so namenjeni. Deloma ločeno zbiranje odpadkov že izvajamo (karton, določeni biološki odpadki), zbiranje preostalih - na primer papirja, stekla, plastike in bioloških odpadkov - pa se bo uveljavilo postopno, in sicer ob pomoči ekoloških otokov. Odpadke, ki jih ne bo mogoče razvrstiti v sistem zbiranja na ekoloških otokih, bomo zbirali v posodah za tako imenovane ostale odpadke v končno dispozicijo na deponiji. Oprema in lokacije ekoloških otokov so natančno opredeljene. Pred uvedbo ločenega zbiranja bo vsako gospodinjstvo prejelo zloženko z navodili o ločenem zbiranju. Posebej bomo predstavili potek ločenega zbiranja učencem osnovnih šol.

Zbiranje odpadkov v vrečkah

Poskusno bomo začeli uvajati zbiranje odpadkov v vrečkah na območju starega mestnega jedra Piran. V starem mestnem jedru

so se pripombe v zvezi s posodami za smeti ker vrstile (ropot, smrad, neprimerna lokacija). Zato predvidevamo v delu mesta poskusno zbiranje odpadkov v vrečkah (papir in steklo pa na ekoloških otokih). Če bo poskus uspešen, bomo tak sistem uvedli za celotno področje starega mestnega jedra.

Vrečke s prostornino 50 litrov bodo posebej označene in opremljene z vrstico. Uporabniki bodo vrečko odložili ob vhodnih vratih ali na skupno dogovorjenem prostoru, in sicer zjutraj do 7. ure in zvečer med 21. in 22. uro. Pobiranje in odvoz vrečk bo dvakrat dnevno takoj po zadnjem terminu za odlaganje vrečk.

Zbirni centri

V občini Piran načrtujemo ureditev treh zbirnih centrov: poleg deponije v *Dragonji bosta* zbirna centra še v Obrtni coni v Luciji in na Fornačah. V zbirnih centrih so predvideni prevzem, obdelava (stiskanje, baliranje) in začasno skladiščenje sekundarnih surovin. V te centre bi lahko občani dostavljali tudi kosovne odpadke.

3. Ker tako zahteva evropska zakonodaja

Osnova za novi izračun so državna Uredba o določitvi mehanizma za oblikovanje cen komunalnih storitev, Navodilo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja ostankov odpadkov, Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki in Sklep o tarifnih postavkah ravnanja z odpadki v Občini Piran v skladu s pozitivnim mnenjem Ministrstva za gospodarstvo.

Navodilo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja ostankov komunalnih odpadkov je začelo veljati aprila leta 1998. Na podlagi omenjenega navodila je treba cene oblikovati in enoto storitve, ki je določena kot kilogram ali kubični meter komunalnih odpadkov ali njihovih ostankov, ki jih ustvari uporabnik javne službe.

Vlada Republike Slovenije je sprejela dokument Strateške usmeritve Republike Slovenije za ravnanje z odpadki v letu 1996. Ena glavnih značilnosti strategije je, da so strateška načela EU pri ravnanju z odpadki (Program EU o politiki in akciji v luči varovanja okolja in trajnostnega razvoja, OJ EC 138/93) prenesena v slovenski prostor, hkrati pa so konkretizirana osnovna načela iz Zakona o varstvu okolja.

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je izdal minister za okolje in prostor Pravilnik o ravnanju z odpadki (UL 84/98), Pravilnik o odlaganju odpadkov (UL 05/00) in Odredbo o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki. V prilogi pravilnika o ravnanju z odpadki je klasifikacijski seznam odpadkov in nevarnih odpadkov. Navedeni so: nevarne lastnosti odpadkov, postopki predelave in odstranjevanja odpadkov. O ravnanju z odpadki je treba voditi evidenco in pripravljati letna poročila o nastajanju oz. zbiranju odpadkov in letna poročila o predelavi oz. odstranjevanju odpadkov.

Leta 1993 je Slovenija ratificirala Baselsko konvencijo, katere glavni cilji so zagotoviti obdelavo in odstranjevanje nevarnih in drugih odpadkov na okolju varen način čim bližje kraju njihovega izvora ter čim bolj omejiti proizvodnjo nevarnih in drugih odpadkov (tako količinsko kot tudi glede na raven škodljivosti).

Uredba o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev vsebuje usmeritve in postopke za določanje cen proizvodov in storitev, med drugim tudi za zbiranje in odvoz odpadkov, dejavnost odlagališč, sežiganje in druge načine odstranjevanja trdnih odpadkov. V skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki ter v skladu s Pravilnikom o odlaganju odpadkov bodo morale vse občine v Sloveniji do leta 2004 urediti ločeno zbiranje odpadkov in embalaže ter zagotoviti njihovo tržno zanimivo predelavo (steklo, papir, plastična in kovinska embalaža, tekstil ...). V Sloveniji naj bi zato ustanovili gospodarsko družbo, žal ne pred letom 2007, ki se bo ukvarjala z zbiranjem in recikliranjem embalaže. Ta družba bo od komunalnega sektorja prevzemala vso prodajno embalažo, od pravnih oseb iz storitvenih dejavnosti pa sekundarno ali transportno embalažo. Ob tem velja posebej poudariti, da je ločeno zbiranje komunalnih odpadkov ali sortiranje mešanih komunalnih odpadkov smiselno le, če je posamezne sestavine mogoče uporabiti kot sekundarne surovine.

Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji. določa , da bodo dobavitelji dolžni do leta 2002 poskrbeti za sprejemanje in odstranjevanje baterij. Baterije, ki so bile izdelane po letu 1999, niso nevarne, problematične pa so baterije mobilnih telefonov, zlasti tistih, ki niso bili izdelani v EU. Pri tem je treba omeniti tudi dejstvo, da je iztekanje kislin in težkih kovin iz baterij v vodotoke in morje izjemno nevarno, saj od tam prek krožnika ocvrtih rib ali školjk prodrejo tudi v naša telesa. Po Pravilniku o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo se obveznost recikliranja in ravnanja po predelavi prenaša na tistega, ki bo pripeljal embalirano blago na trg.

PREDVIDENE INVESTICIJE V OBDOBJU OD 2001-2005

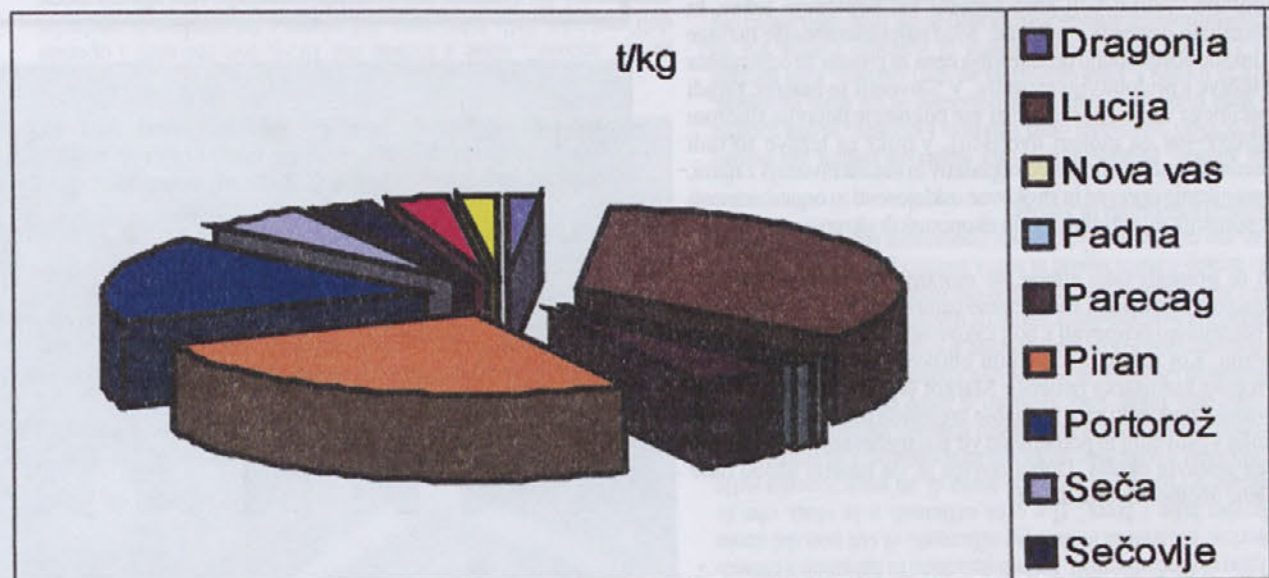
V tabelah je prikazana višina investicij v obdobju 2001-2005 ter viri financiranja .

OSNOVNA SREDSTVA	NABAVNA VREDNOST	2001	2002	2003	2004	2005
VOZILA						
VOZILO ZA BIOLOŠKE ODPADKE	20.000.000		20.000.000			
VOZILO ZA POBIRANJE VREČK	12.500.000	12.500.000				
SMETARSKO VOZILO	25.000.000		5.000.000	10.000.000	10.000.000	
MULTICAR	12.000.000		12.000.000			
VOZILO ZA PRANJE POSOD	15.200.000			5.000.000	10.200.000	
EKOLOŠKI OTOKI, ZABOJNIKI - POSODE						
EKOLOŠKI OTOKI + DOKUMENTACIJA	13.846.000	5.000.000	1.500.000	6.346.000	1.000.000	
POSODE ZA BIO ODPADKE	7.600.000	3.000.000		3.000.000	1.600.000	
POSODE 1100L IN 240L	23.672.000	12.128.000			4.000.000	7.544.000
OZNAČEVANJE IN KODIRANJE POSOD	4.900.000	4.600.000		300.000		
DEPONIJA						
SORTIRNICA Z OPREMO + DOKUMENTACIJA	90.000.000	10.000.000	20.900.000	16.000.000	17.000.000	26.100.000
DOKUMENTACIJA ZA IZVEDBO SORTIRANJA	4.000.000			4.000.000		
VILIČAR	1.500.000	1.500.000				
ROVOKOPAČ	3.500.000			3.500.000		
BAGER	8.000.000				8.000.000	
OBRAČALNIK KOMPOSTA	7.600.000			7.600.000		
IZOBRAŽEVANJE OBČANK IN OBČANOV	2.800.000	1.000.000		1.000.000	800.000	
SKUPAJ PREDVIDENE INVESTICIJE	252.118.000	49.728.000	59.400.000	56.746.000	52.600.000	33.644.000
VIRI FINANCIRANJA						
AMORTIZACIJA	132.700.000	22.128.000	25.000.000	27.872.000	31.600.000	26.100.000
IZ PRORAČUNA	40.874.000	17.600.000	14.400.000	8.874.000		
EKO SKLAD	40.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	
PRODAJA POSLOVNIH PROSTOROV						
DOBIČEK	38.544.000		10.000.000	10.000.000	11.000.000	7.544.000
SKUPAJ VIRI FINANCIRANJA	255.118.000	49.728.000	59.400.000	59.746.000	52.600.000	33.644.000

900.000 ...

ton komunalnih odpadkov nastane v Sloveniji letno. V povprečju torej več kot 400 kg na prebivalca. Večina komunalnih odpadkov konča na odlagališčih, v nekaterih krajih pa se že uveljavlja ločeno zbiranje komunalnih odpadkov. Za komunalne odpadke je na voljo 53 legalnih odlagališč, od katerih sta piransko in vrhniško še najbližje zahtevnim mednarodnim predpisom. Veliko odpadkov konča na »črnih« odlagališčih, ki jih je prek 1500. V Sloveniji je okoli 40 podjetij, ki se ukvarjajo z zbiranjem in predelavo odpadkov. Vsako leto uvozi Slovenija za potrebe predelovalne industrije okoli 1,5 milijona ton odpadkov. Na deponiji v Dragonji smo v lanskem letu

izvedli poskusno tehtanje prispelih odpadkov. Prebivalci občine Piran smo v letu 2000 proizvedli več kot 12.000 ton odpadkov. Do 31.oktobra smo zbrali 564.190 kg (560 ton) kosovnih odpadkov. Od tega 133.000 kg (133 ton) starega železa, 116 030 kg (116 ton) kartona, 2700 kg (2.7 tone) akumulatorjev in 4739 kg (4.7 tone) nevarnih odpadkov. Statistika kaže, da količina odpadkov na prebivalca s tehnološkim razvojem družbe narašča. Tako imajo npr. nerazvite države manj kot 50 kg komunalnih odpadkov letno na prebivalca, najbolj razvite - kot npr. ZDA - pa prek 1.500 kg .

Na celotnem območju Občine Piran je najbolj pereč problem zbiranja odpadkov v samem mestu Piran (33% vseh odpadkov) in v novem naselju Lucija .

Kako lahko plačam manj?

Najpomembnejši način za zmanjšanje količin komunalnih odpadkov bi bil v spremembi načina življenja in s tem porabe izdelkov. Gre predvsem za nakup kvalitetnih izdelkov z daljšo življenjsko dobo, ki jih je mogoče po končani uporabi organizirano zbrati in reciklirati. V razvitih angleško govorečih državah označujejo ukrepe za zmanjšanje odpadkov s »4 R« (Reduce, Reuse, Recycle, Recover, kar pomeni: zmanjšaj, znova uporabi, predelaj, obnovi). Za takšno zmanjšanje količine odpadkov je nujno ločeno zbiranje odpadkov ob izvoru, kar bo zahtevalo več znanja in discipline občanov, je pa tudi tehnično in finančno zahtevno, saj je treba zagotoviti sistem zbiralnih posod, zbiralnih mest in ustrezno časovno razporeditev odvoza odpadkov. Ključno pri tem je, da vsi razumemo, da sortirane odpadke pobirajo podjetja kot sekundarne surovine, ne kot smeti, in da morajo odpadke odložiti skrbno ločene.

Ko boste občani ločeno odlagali posamezne vrste odpadkov - predvsem papir, steklo, pločevinke in večje kosovne odpadke - bodisi na ekološke otoke bodisi na krajevna reciklažna dvorišča za zbiranje odpadkov, bo mogoče zmanjšati število odvozov. Če se bo na določenem območju količina odpadkov, ki konča v posodi za ostale odpadke, občutno zmanjšala, bomo pogostost odvoza temu primerno zmanjšali. Z manjšim številom odvozov pa bodo nižje tudi številke na položnicah.

Veliko pozornost je treba nameniti predvsem embalaži, saj ta predstavlja tudi do 50 odstotkov prostornine komunalnih odpadkov. Rešitve se kažejo v uporabi embalaže za večkratno uporabo ali v uporabi materialov za embalažo, ki jo je mogoče reciklirati. Uveljavlja se tudi označevanje embalaže s posebnimi znaki, tako da se lahko okoljevarstveno ozavešeni kupec odloči le za izdelek v embalaži, izdelani po ustreznih predpisih. Med našimi komunalnimi odpadki so še hrana, papir in steklo, keramika, kovine, umetne mase, gume in koža ter tekstil in les. Sestava odpadkov je odvisna od stopnje ekonomske, socialne in kulturne ravni prebivalstva.

Za zmanjšanje količine odpadkov je nujna tudi sprememba življenjskih in potrošniških navad, kar pa je dolgoročna naloga, tesno povezana z izobraževanjem ljudi in sistematičnim navajanjem na ustrežnejši način življenja. Gospodarjenje s komunalnimi odpadki je nujno zato, da zmanjšamo obremenjevanje okolja in da koristno uporabimo čim več surovin in energije.

Trenutno je pri nas najbolj razširjen način reševanja problema komunalnih odpadkov urejeno skupno zbiranje in odlaganje na komunalna odlagališča. Le nekatere vrste odpadkov ločeno zbiramo iz odpadkov in jih predajamo v uporabo kot sekundarne surovine. Veliko bolj smo uspešni pri kopičenju težav, ki spremljajo ravnanje z odpadki. Med najpomembnejše razloge za takšno stanje sodijo čedalje višja cena za prostor za odlagališča in težave s pridobitvijo prostora. V Sloveniji se namreč zaradi značilnega vzorca poseljenosti vse pogostejše pojavlja sindrom NIMBY (ne na mojem dvorišču). Vzroki za težave so tudi dosedanja družbeni odnos do odpadkov in načina ravnanja z njimi, pomanjkanje upravne in strokovne usklajenosti in organiziranosti ter pomanjkanje stimulativnih ekonomskih ukrepov.

Da bi presegli tako stanje, se moramo vsi potruditi, da bo odpadkov čim manj. Le tako bomo namreč razbremenili deponije in pomembno prispevali k bolj kakovostnemu okolju, v katerem živimo. Kot nas je med svojim obiskom Slovenije opozorila evropska komisarka za okolje Margot Wallstroem, je področje ravnanja z odpadki med najslabše urejenimi segmenti varovanja okolja v Sloveniji in pomemben vir onesnaževanja in ogrožanja vseh sestavin okolja. Dobra novica je, da imamo usodo naše zelene občine v svojih rokah.

KAJ LAHKO SAMI STORITE, DA BO MANJ ODPADKOV

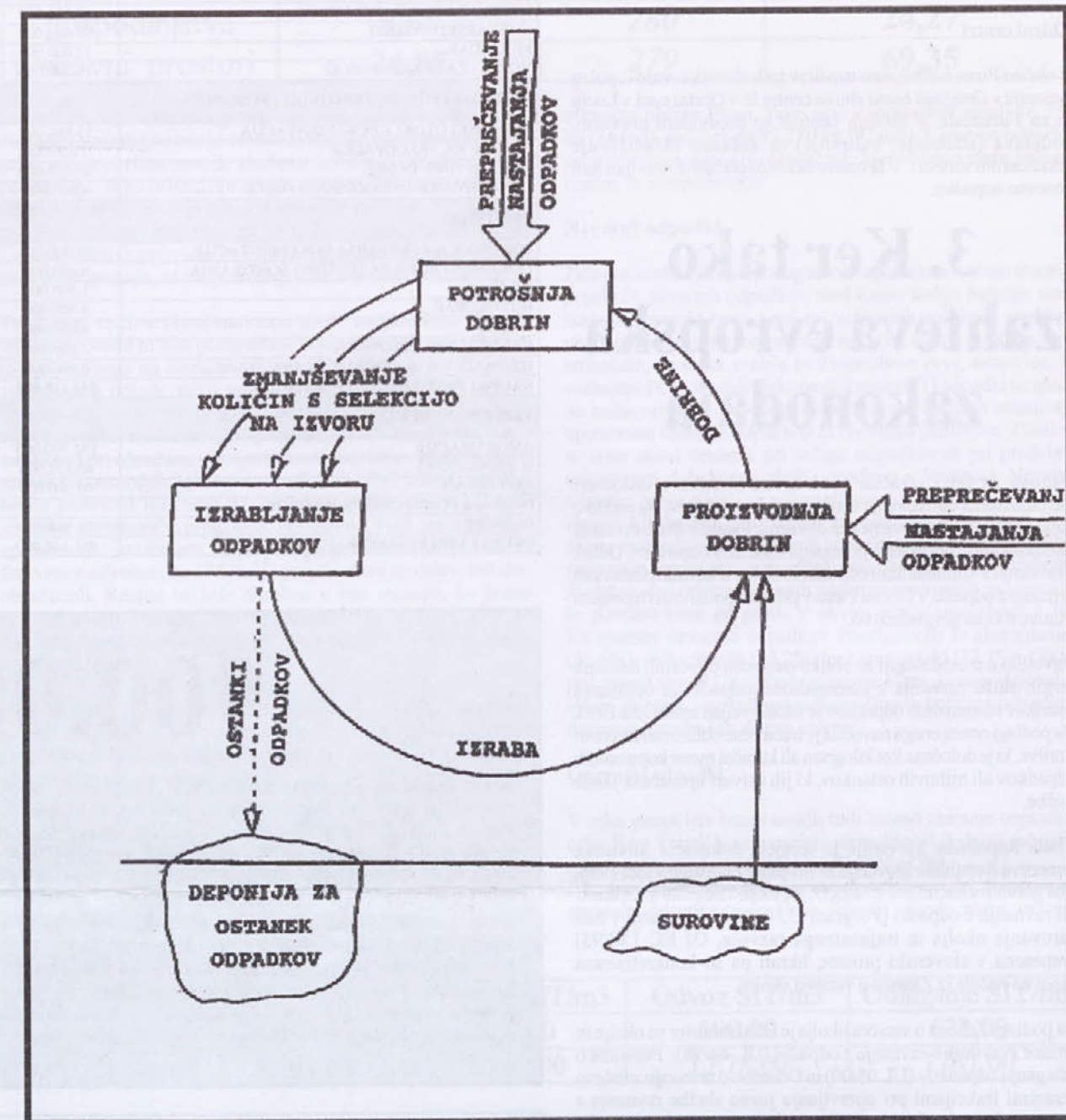
Ob vsakem nakupu, delu ali načrtu pomislite, kako bo vaša odločitev vplivala na okolje. Ne kupujte stvari, ki jih ne potrebujete - s tem trošite denar in prostor za shranjevanje. Kupujte le kakovostne izdelke, ki jih boste lahko dolgo uporabljali in po uporabi vrnil. Izdelki naj bodo zapakirani v embalažo, ki ima oznako, da se zbira in reciklira, oz. se lahko uporabi večkrat.

Uporabnih starih stvari (pohištvo, obleka, oprema, revije itd.) ne mečite stran. Poglejte, če jih je mogoče popraviti, uporabiti za kak drug namen ali pa jih poklonite dobrodelnim organizacijam.

Kupujte topila, barvila, čistila in podobne kemikalije le v nujno potrebnih količinah in to takšne, ki zadoščajo strogim standardom glede varovanja okolja. Primerne so barve, ki uporabljajo za topilo in razredčilo vodo.

Uporabljajte pršilce le, če so v njih plini, ki ne škodujejo ozonski plasti.

Nevarnih snovi (topil, baterij, žarnic, zdravil ipd.) nikoli ne mečite v posode za smeti

Svojo deželo imamo sposojeno od naših otrok. Naš cilj je, da jim izročimo to njihovo dediščino v boljšem stanju, kot smo jo mi prejeli. Prva naloga vseh organov naše občine je, da dosežemo ta cilj in tako zagotovimo kakovost življenja prihodnjih generacij. Za ta cilj mora imeti ekologija pri vseh odločitvah enak pomen kot sociala in ekonomija.

Za ta cilj bomo:

- ... vplivali na čim manjšo proizvodnjo odpadkov
- razvili sistem zbiranja odpadkov, ki bo zagotovil recikliranje surovin, delovanje kompostarne, okolju prijazne deponije in posebno zbiranje nevarnih odpadkov,
- razvili sistem kanalizacije, ki bo zajel kar največ odplak v čistilne naprave...

Iz proglasa Občine Piran za Zeleno občino, 6. april 1995

Zakaj zbiramo papir?

Za proizvodnjo papirja uporabljamo celulozo, to pa pridobivamo iz lesa. Za izdelavo ene tone papirja porabimo kar 4,5 kubičnega metra lesa. Papirna industrija je hkrati tudi velik porabnik vode, saj za proizvodnjo enega kilograma papirja porabi do tisoč litrov vode. Vsak človek lahko z zbiranjem starega papirja pomembno prispeva k ohranjanju narave. Pri predelavi starega papirja obenem rešimo veliko dreves, ki jih narava nujno potrebuje, da bi ohranila ravnovesje kisika v ozračju ter prihranimo velike količine dragocene vode.

Zakaj zbiramo steklo?

Steklo je mogoče sto odstotno reciklirati, kar pomeni, da ga lahko vedno znova uporabimo. 1 tona črepij nadomesti kar 1,2 tona surovin. Poleg tega pa je proizvodnja novega stekla iz starega zelo učinkovita, saj pri ne nastajajo odpadki in nezaželeni stranski produkti.

SVETILNIK

Informativno glasilo Občine Piran

November 2001

Izdajatelj: JP Okolje

Računalniški prelom: Informa - Primorski utrip

Uredil: Miran Starič

Naklada: 9000 izvodov, v prilogi Primorskega utripa in prosto

DDV 19%

Perché pago di più?

... è la domanda che si sono posti con ragione tutti i Piranesi che il mese scorso hanno ricevuto i nuovi assegni per il pagamento della bolletta per lo smaltimento dei rifiuti, ed al quale è doveroso fornire una risposta esauriente. L'azienda pubblica Okolje di Pirano ha profuso uno sforzo non indifferente per informare in maniera adeguata i cittadini in relazione all'espletamento delle sue attività primarie, onde poter includere nell'attuazione della politica ambientale ogni singolo abitante del comune. Il Faro verde, che è davanti a Voi, tenderà di richiamare l'attenzione di tutti gli esistenti e dei futuri produttori di rifiuti in merito alla loro responsabilità nei confronti della natura ed al prezzo rilevato alla comune residenza in uno dei più belli, verdi e ben tenuti comuni della Slovenia.

1. Perché fino ad oggi la tassa di smaltimento dei rifiuti era troppo bassa

RAFFRONTO DEI PREZZI TRA I COMUNI COSTIERI per i nuclei familiari

	ISOLA	CAPODISTRIA	PIRANO
GIUGNO 2000	9,20 SIT/m ²	10,6 SIT/m ²	8,66 SIT/m ²
GIUGNO 2001	1.148 SIT/m ³	1.818,00 SIT/m ³	8,66 SIT/m ²
OTTOBRE 2001	1.944,00 SIT/m ³	2.482,00 SIT/m ³	2.038,00 SIT/m ³
GENNAIO 2002	2.058,00 SIT/m ³	2.482,00 SIT/m ³	2.038,00 SIT/m ³

Il raffronto con i comuni contermini evidenzia chiaramente che i Piranesi hanno pagato sino all'ottobre dell'anno corrente per lo smaltimento dei rifiuti un importo minore. La causa della disparità è dovuta alla metodologia di calcolo che, ai sensi del vecchio decreto, era basata sui metri quadri di superficie utilizzabile dell'abitazione. In conformità al nuovo decreto sullo smaltimento dei rifiuti urbani, pubblicato dalle Primorske novice l'11 maggio di quest'anno, ed in base alla Decisione inerente le partite tariffarie per lo smaltimento dei rifiuti, pubblicata il 24 maggio, è stato introdotto un nuovo metodo di calcolo.

Sino ad ora la tassa di smaltimento dei rifiuti veniva computata a tutti gli utenti a prescindere dal numero di ritiri ed alla quantità di rifiuti prodotta. Il nuovo metodo fonda la base di calcolo sul volume del contenitore dei rifiuti e sulla frequenza delle rimozioni. Ai sensi del decreto il volume minimo del contenitore è di 120 l ed il numero delle rimozioni ha una frequenza bisettimanale. Questo standard è in effetti elevato se raffrontato ad alcuni altri centri urbani, ma risulta necessario in quanto la nostra è una località prettamente turistica.

La differenza tra il vecchio ed il nuovo sistema di computo diminuisce in funzione della superficie dell'abitazione, per cui in determinati casi la tassa di smaltimento dei rifiuti odierna è addirittura minore di quella pagata in precedenza. Considerando lo standard minimo (volume del contenitore di 120 l, frequenza di rimozione bisettimanale) la tassa per lo smaltimento dei rifiuti ammonta quindi a:

Nuclei familiari

Superficie	Settembre 2001	Ottobre 2001	Sistema nuovo dell'IVA
50 m ²	563,00	2.127,67	2.298,00
100 m ²	1.126,00	2.127,67	2.298,00
200 m ²	2.252,00	2.127,67	2.298,00

Attività commerciali

Superficie	Settembre 2001	Ottobre 2001	Sistema nuovo dell'IVA
100 m ²	3.231,00	6.023,68	6.506,00
200 m ²	6.462,00	6.023,68	6.506,00

Anche per le palazzine e per gli stabili con un numero maggiore di appartamenti che dispongono di contenitori propri la tassa sullo smaltimento dei rifiuti viene computata in funzione del volume dei contenitori ed alla frequenza delle rimozioni. Nel suddividere i costi per ogni singolo utente si considera inoltre la superficie della sua abitazione, ossia la quota di quest'ultima in relazione alla superficie complessiva dello stabile.

Nel centro storico di Pirano, ove i contenitori sono comuni, agli utenti viene conteggiata la frequenza minima bisettimanale delle rimozioni ed il volume minimo del contenitore, pari a 120 litri, anche se i rifiuti vengono rimossi ogni giorno. Si sta pianificando inoltre il passaggio al sistema di rimozione dei rifiuti in appositi sacchi di plastica due volte al giorno.

Il prezzo dello smaltimento dei rifiuti è momentaneamente ancor sempre differenziato in due categorie: i nuclei familiari e le attività commerciali, ma verrà uniformata nel corso dei cinque anni futuri. Per i nuclei familiari attualmente ammonta a 2.038, 00 SIT/m³, mentre per i vani interessati dalle attività commerciali ammonta a 5.792,00 SIT/m³. Inoltre è necessario rilevare che la tassa per lo smaltimento dei rifiuti non comprende solamente la rimozione, cosa che i cittadini tendono a pensare, ma nel prezzo è compresa pure la raccolta e la discarica dei rifiuti.

Oltre a ciò bisogna considerare che la sensibile differenza nel prezzo rilevato allo smaltimento dei rifiuti è conseguenza della mancata armonizzazione dei prezzi dei servizi comunali negli ultimi dieci anni neppure all'inflazione ufficiale, essendo stato il controllo di detti prezzi assunto dallo stato, nonché che con il sistema precedente di smaltimento dei rifiuti non è possibile garantire gli standard prescritti dal Ministero per l'ambiente ed il territorio.

Se, come finora, la legge permettesse il calcolo basato sui metri quadrati di superficie utile dell'abitazione, il prezzo per ogni metro quadrato, considerando solamente l'inflazione, ammonterebbe pari a 24,27 talleri.

I prezzi non corrispondenti alla realtà hanno causato, considerando l'aumento degli altri costi, come il carburante, l'acquisizione di veicoli nuovi e l'assetto della nuova discarica, stavano causando perdite sempre maggiori, che avevano finito per mettere in pericolo la normale gestione ed impedire nuovi investimenti.

Ad esempio, l'anno scorso il settore Nettezza urbana dell'azienda Okolje ha registrato una perdita a bilancio di 40 milioni di SIT, senza contare l'ammortamento dell'infrastruttura comunale. Le entrate previste di 270 milioni annui serviranno quindi a coprire i costi reali ed a favorire l'avvio dell'attuazione del Programma di smaltimento dei rifiuti urbani nel comune di Pirano.

E' pur vero che alcuni importi sui bollettini di pagamento percepiti in ottobre hanno causato un'ondata di malcontento, che si è trasformata negli oltre 700 reclami pervenuti nelle due settimane successive. Dopo un attento esame è risultato che le proteste fondate erano meno di 200, il che rappresenta circa il 3% di tutte le fatture emesse, che sono circa 7000.

Gli errori insorti si stanno solitamente eliminando immediatamente dopo la notifica dei reclami e a tutti gli utenti, ai quali è stata computata erroneamente la tassa di smaltimento dei rifiuti verranno inviati i bollettini di pagamento corretti. Gli errori si sono verificati soprattutto agli utenti dei vani commerciali, che dispongono di contenitori comuni (TPC di Lucia, Centro sportivo, vani commerciali nell'ambito degli edifici della spiaggia). Gli errori inerenti la determinazione del numero di contenitori e la frequenza di raccolta (Strugnano) e lo status degli stabili (vano commerciale o abitazione) verranno avviati al più presto.

Alcuni utenti hanno ricevuto delle bollette salate senza alcuna necessità, anche perché dispongono di contenitori sovradimensionati in relazione alla quantità di rifiuti prodotti, per cui, ad esempio, il parrucchiere disponeva di un contenitore di 700 litri, anche se questo

Lo stabilimento per la produzione del compost

A Dragogna si stanno raccogliendo pure i rifiuti biologici che si formano nell'ambito della pulizia dei parchi, dei mercati e delle altre superfici sia pubbliche sia private.

La trasformazione dei rifiuti in compost può essere paragonata alla formazione dell'humus in natura. Il processo di trasformazione inizia con la decomposizione dei rifiuti, ossia dapprima con la moltiplicazione dei microorganismi in grado di utilizzare dapprima gli zuccheri facilmente assimilabili, l'amido e le proteine, avviando successivamente la decomposizione del legno e delle fibre di cellulosa. In questo processo assume un'importanza primaria la composizione corretta del miscuglio di rifiuti adibiti alla produzione del compost, nel quale è determinante pure la grandezza delle particelle, e che non deve assolutamente contenere alcun rifiuto pericoloso. Sono altresì importanti anche il grado di umidità e la corretta ventilazione.

Il processo si svolge quindi attraverso una fase intermedia, nella quale, sotto l'influsso dei microorganismi e dei piccoli animali del terriccio, la massa si decompone definitivamente e assume la sua forma definitiva nella successiva fase di maturazione, nella quale le sostanze minerali ed i composti organici si uniscono a formare la poltiglia dell'humus. Inoltre nel compost viene controllata regolarmente l'eventuale presenza di sostanze nocive.

Nei rifiuti urbani è presente circa un terzo di rifiuti biologici che possono essere trasformati in compost. All'atto della cernita dei rifiuti sarebbe possibile raccogliere a Pirano circa 120 kg di questa tipologia di rifiuti all'anno pro capite. Mediante la raccolta differenziata dei rifiuti si diminuirà contemporaneamente l'inquinamento dell'ambiente ed alla natura verrà restituito quello che è di suo.

Il compost prodotto in base a questo procedimento è utilizzabile per le piante ornamentali e viene quindi usato per fertilizzare le aiuole, diminuendo così il consumo di fertilizzanti artificiali che notoriamente inquinano l'ambiente. I fiori delle aiuole di Pirano crescono già da cinque anni rigogliosi grazie al prodotto del nostro impianto di produzione del compost.

era nettamente superiore alle sue necessità. Alcuni utenti hanno richiesto la rimozione dei rifiuti con frequenza giornaliera a prescindere dal fatto se il contenitore fosse pieno o meno. I proprietari delle grandi case residenziali, che affittano gli appartamenti, dispongono addirittura di 3 contenitori, che necessitano solamente nei mesi estivi.

In base al vecchio metodo di calcolo, basato sulla superficie dello stabile, il volume del contenitore non era rilevante e il produttore di rifiuti non poteva influire sul conteggio, mentre secondo il sistema nuovo ognuno è in grado di decidere autonomamente il volume del contenitore che soddisfa le sue esigenze, considerando comunque che il volume minimo previsto è di 120 litri e che la frequenza minima di rimozione è bisettimanale. Nel raccogliere i reclami in relazione vengono raccolte pure le domande per la sostituzione dei contenitori. Nelle aree in cui la rimozione dei rifiuti veniva effettuata tre volte la settimana verrà verificata la possibilità di diminuire la frequenza di rimozione a due volte la settimana e verranno proposte le conformi modifiche al Programma. In base a tutti i reclami ed alle modifiche, relative soprattutto alla diminuzione del volume dei contenitori ed alla diminuzione delle frequenze di rimozione, la realizzazione sarà minore di quella pianificata. Il bilancio reale dell'introduzione del sistema nuovo sarà noto appena con il mese corrente, quando verranno risolti tutti i reclami ed apportate le modifiche richieste, sostituiti i contenitori e stipulati i contratti con gli utenti maggiori.

E' necessario sottolineare però che numerosi utenti, in particolare nell'entroterra del comune, non hanno notificato le superfici reali di cui dispongono, per cui anche secondo il vecchio sistema pagavano un prezzo troppo basso.

Ci rendiamo conto che il nuovo sistema di computo ha provocato molto scontento, in quanto le bollette sono considerevolmente superiori avendo finalmente anche lo smaltimento dei rifiuti acquisito il giusto prezzo. D'altronde noi cittadini ci dobbiamo rendere conto che i rifiuti sono un problema di tutta la comunità e non solamente dell'azienda pubblica Okolje, quale esecutore del servizio di smaltimento dei rifiuti.

Il sentiero dei rifiuti non termina nel contenitore, ma colà appena inizia. A ciò seguono la raccolta, la rimozione, la cernita, la discarica e così via, nell'ambito del processo detto gestione dei rifiuti.

Speriamo che, anche in funzione dei nuovi prezzi, noi ci comporteremo in maniera più responsabile verso i rifiuti.

2. Perché riceverò un servizio migliore per il denaro che pago

La tassa di smaltimento dei rifiuti urbani comprende anche tutti gli ulteriori adeguamenti agli standard dell'Unione europea e con ciò tutti gli investimenti previsti, che dovranno essere realizzati ai sensi dell'approvato Programma di smaltimento dei rifiuti:

- la collocazione e l'assetto delle isole ecologiche per il vetro e la carta,
- la raccolta differenziata dei rifiuti ingombranti (è in corso),
- la raccolta differenziata dei rifiuti pericolosi (è in corso),
- la raccolta differenziata dei rifiuti biologici,
- il compattatore presso la discarica,
- la pressa per la compressione dei rifiuti (con ciò si aumenta il ciclo di vita della discarica)
- i veicoli specializzati (per i sacchi di plastica, per i rifiuti biologici...),
- tutta la necessaria attrezzatura dei centri di raccolta e dell'impianto di produzione del compost,
- il supporto informatico del catasto dei contenitori e della pesatura dei rifiuti nella discarica.

I rifiuti ingombranti

I rifiuti ingombranti possono ora essere depositati presso gli appositi punti di raccolta una volta al mese, in quanto l'azienda pubblica Okolje ha aumentato con il 1° settembre 2001 la frequenza di rimozione dei rifiuti ingombranti. Negli abitati di Pirano, Portorose, Lucia, Sezza, Parezzago, Sicciole, Dragogna, S. Pietro, Cittanova, Padna e Strugnano la rimozione organizzata viene effettuata una volta al mese, mentre nel centro storico di Pirano addirittura una volta alla settimana. Possiamo affermare in piena sicurezza di essere gli unici nel Litorale ad avere una frequenza di rimozione così alta, in quanto ad Isola i rifiuti ingombranti vengono rimossi una volta ogni due mesi, mentre a Capodistria solamente due volte l'anno, e sono rari i comuni pari a noi anche nell'ambito della Slovenia. Nell'anno corrente sono state attuate le azioni di raccolta e rimozione dei rifiuti ingombranti nei mesi di marzo, aprile e maggio, con una raccolta pari a 380 tonnellate di rifiuti. Dal 1° settembre in poi i quantitativi di rifiuti ingombranti raccolti vengono annotati mensilmente nell'ambito di tutto il comune e, sempre nello stesso mese, sono stati smaltiti 86.530 kg, mentre nel mese di ottobre il quantitativo è assommato a 97.280 kg. I rifiuti ingombranti vengono trasportati alla discarica di Dragogna, ove viene effettuata la cernita del ferrovecchio, del cartone e degli accumulatori.

I rifiuti pericolosi

L'aver assicurato in maniera organizzata la raccolta

differenziata dei rifiuti particolari, ossia di quelli pericolosi, è un passo molto importante. Tra questi rifiuti si annoverano gli accumulatori, i medicinali scaduti, i residui di vernici e colori, i diluenti, le sostanze protettive per i vegetali, i detergenti non utilizzati, i cosmetici, i veleni, alcuni tipi di imballo, i corpi luce al neon e i tubi al mercurio, nonché sostanze contenenti il PCB e le componenti elettroniche. Questi rifiuti, a prescindere dalle modalità di smaltimento, aumentano il pericolo per l'ambiente e diminuiscono le capacità di utilizzo dei rifiuti misti per l'ulteriore lavorazione. In particolare questo genere di sostanze è pericoloso all'atto della loro combustione e nella trasformazione della parte organica dei rifiuti urbani in compost. I rifiuti pericolosi dovranno essere quindi consegnati presso i punti di raccolta in occasione di particolari azioni di raccolta (due volte l'anno), in merito alle quali la cittadinanza verrà avvisata esaurientemente e per tempo.

La prima azione è stata attuata alla fine di ottobre. I cittadini ne sono stati informati tramite i mezzi di pubblica informazione a livello locale, i manifesti posti sui punti di raccolta nonché tramite speciali avvisi mandati via posta a tutti i nuclei familiari. Nell'ambito dell'azione sono stati raccolti 4.739 kg di rifiuti pericolosi, nella maggior parte accumulatori (52,5%), seguiti dall'olio vecchi dei motori (24,2%) e dalle vernici e dai colori (12,1%). L'azienda pubblica Okolje coglie quest'occasione per ringraziare tutti coloro che hanno partecipato a questa azione di raccolta dei rifiuti pericolosi. La quantità dei rifiuti raccolti indica che l'azione, finanziata nella sua totalità dall'Okolje di Pirano, è stata ben pianificata.

I rifiuti organici

Entro un anno da oggi sarà introdotta pure la raccolta differenziata dei rifiuti organici. Nell'occasione agli utenti verrà fatto pervenire un avviso specifico ed un contenitore aggiuntivo di colore marrone, recante la scritta RIFIUTI ORGANICI.

Al contempo proponiamo a tutti i cittadini che ne hanno la possibilità di trasformare in compost i rifiuti biologici (scarti delle verdure, della frutta, rimasugli di cibo, gusci di uova, erba falciata, fiori appassiti e simili) nel proprio giardino. In tal modo si diminuirà la quantità di rifiuti di circa un terzo ed al contempo ricaverete il compost, che è un fertilizzante naturale e può sostituire completamente tutti i preparati artificiali che sono notoriamente dannosi per l'ambiente.

Il ferrovecchio

Il ferro vecchio dovrà essere depositato in luoghi adibiti nell'ambito della discarica. Quando la quantità raccolta di ferrovecchio raggiungerà un determinato quantitativo, commissioneremo alla ditta Surovina S.r.l. la sua pressatura e la rimozione. I costi di questo servizio sono completamente a carico dell'AP Okolje di Pirano. Sino al novembre dell'anno corrente sono stati raccolte 133 tonnellate di ferrovecchio.

Il cartone

La raccolta del cartone avviene sia nell'ambito dei rifiuti ingombranti sia a sé stante, ed è stata introdotta già nel 1996, offrendo alle attività commerciali sino all'atto dell'approvazione del nuovo decreto la rimozione gratuita. Il cartone raccolto viene pressato, conservato in Fornace e, quando il quantitativo raccolto è adeguato, la ditta "Papir servis za predelavo odpadkov d.d. Ljubljana" effettua la rimozione gratuita del cartone. In tal modo nell'anno corrente sono stati raccolte 116 tonnellate di cartone.

Le isole ecologiche

Si tratta di ubicazioni specifiche dove verranno collocati dei contenitori di colori diversi, su di cui verrà indicato per iscritto a quale tipo di rifiuti sono destinati. La raccolta differenziata dei rifiuti si sta già attuando in maniera parziale (cartone, determinati rifiuti biologici), mentre per i rifiuti rimanenti, come

la carta, il vetro, la plastica e i rifiuti biologici, la raccolta differenziata sarà introdotta gradualmente, e precisamente nell'ambito delle isole ecologiche. I rifiuti che non potranno essere cerniti ed inclusi nel sistema di raccolta delle isole ecologiche, verranno raccolti nei contenitori per i cosiddetti rifiuti rimanenti con destinazione finale presso la discarica. L'attrezzatura ed i siti in cui sorgeranno le isole ecologiche sono determinati con precisione. Contenitori particolari di colore differente indicheranno le diverse tipologie di rifiuti ai quali saranno adibiti. Prima di introdurre la raccolta differenziata dei rifiuti ogni nucleo familiare verrà esaurientemente informato con un pieghevole contenente le istruzioni per la raccolta differenziata, ed in particolare verrà presentato il nuovo sistema agli alunni delle scuole elementari.

Raccolta dei rifiuti in involucri di plastica (sacchetti)

Questo metodo di raccolta dei rifiuti verrà introdotto in via sperimentale nel rione della Punta del centro storico di Pirano. In questa particolare area urbana sono state mosse numerose osservazioni in relazione ai contenitori dei rifiuti (rumore, ubicazioni inadeguate, cattivi odori), per cui il centro storico è stato previsto per la raccolta sperimentale dei rifiuti in sacchetti (la carta ed il vetro invece nelle isole ecologiche). Nel caso il progetto pilota abbia successo questo sistema verrà introdotto per tutta l'area del centro storico cittadino.

I sacchetti, del volume di 50 litri, saranno contrassegnati in maniera specifica e corredati di un cordoncino. Gli utenti riporranno i sacchetti accanto alle porte d'ingresso o in siti concordati al mattino sino alle ore 7.00 ed alla sera tra le ore 21.00 e le 22.00. La rimozione dei rifiuti verrà effettuata due volte al giorno subito dopo lo scadere del periodo previsto per riporre i sacchetti.

I centri di raccolta

Nel comune di Pirano si pianifica l'assetto di tre centri di raccolta, e precisamente accanto alla discarica di Dragogna, nell'ambito della zona artigianale di Lucia ed in Fornace. Nell'ambito dei centri di raccolta è prevista la consegna, la lavorazione (imballaggio, pressatura) e lo stoccaggio temporaneo delle materie prime secondarie. In questi centri i cittadini potrebbero consegnare pure i rifiuti ingombranti.

3. Perché questo sistema è previsto dalle leggi slovene e da quelle europee

La base per il nuovo calcolo è conforme al Decreto statale sulla determinazione del meccanismo per la formazione dei prezzi dei servizi comunali, alle Istruzioni sulla metodologia per la formazione dei prezzi dei servizi locali obbligatori di smaltimento dei rifiuti e di discarica dei resti di rifiuti, al Decreto di smaltimento dei rifiuti ed alla Decisione inerente le partite tariffarie di smaltimento dei rifiuti nel comune di Pirano, nonché al parere positivo formulato in merito dal Ministero per l'economia.

Le Istruzioni sulla metodologia per la formazione dei prezzi dei servizi locali obbligatori di smaltimento dei rifiuti e di discarica dei resti di rifiuti sono entrate in vigore nell'aprile del 1998. In base alle Istruzioni citate i prezzi devono essere formati per unità di servizio, determinata come chilogrammo o come metro cubo di rifiuti urbani o dei loro resti, prodotti dall'utente del servizio pubblico.

Il Governo della Repubblica di Slovenia ha approvato nel 1996 il documento intitolato "Indirizzi strategici della Repubblica di Slovenia nel campo dello smaltimento dei rifiuti". Una delle caratteristiche principali di detta strategia è stata quella di trasferire i principi strategici dell'UE nello smaltimento dei rifiuti (Programma dell'UE sulla politica e sull'azione alla luce della tutela dell'ambiente e dello sviluppo sostenibile, G.U.CE 138/93) nel contesto sloveno, e di concretizzare al contempo i principi basilari della Legge sulla tutela ambientale.

In base alla suddetta Legge sulla tutela ambientale il Ministro per l'ambiente ed il territorio ha emanato il Regolamento sullo smaltimento dei rifiuti (G.U. 84/98), il Regolamento sulla discarica dei rifiuti (G.U. 05/00) e il Decreto sullo smaltimento delle frazioni di rifiuti derivanti dalla raccolta differenziata nell'espletamento del servizio pubblico di smaltimento dei rifiuti urbani. Nell'allegato al regolamento sullo smaltimento dei rifiuti si trova l'elenco di classificazione degli stessi e di quelli pericolosi, indicante le caratteristiche pericolose dei rifiuti ed i procedimenti di lavorazione e di eliminazione dei rifiuti. In merito allo smaltimento dei rifiuti è necessario redigere evidenze annue sulla produzione e sulla raccolta dei rifiuti, nonché sulla lavorazione e sull'eliminazione degli stessi.

Il Decreto sulle modalità di formazione dei prezzi dei servizi comunali comprende le indicazioni ed i procedimenti per determinare il prezzo dei prodotti e dei servizi, tra i quali anche quelli rilevati alla raccolta ed alla rimozione dei rifiuti, alle attività di discarica, di incenerimento ed alle altre modalità di eliminazione dei rifiuti solidi. In conformità al Regolamento sullo smaltimento dei rifiuti ed al Regolamento sulla discarica dei rifiuti i comuni sloveni saranno in dovere di regolare sino al 2004 la raccolta differenziata dei rifiuti e degli imballi, nonché di garantire la loro lavorazione in maniera interessante per il mercato (vetro, carta, imballi di plastica e di metallo, tessili...). In Slovenia si dovrebbe pertanto costituire una società commerciale, ma purtroppo non prima del 2007, che si occuperà della raccolta e del riciclaggio degli imballaggi. Detta società acquisirà dal settore dei servizi pubblici comunali tutto l'imballaggio dei prodotti in vendita, mentre dalle persone giuridiche del settore servizi l'imballaggio secondario adibito al trasporto. In merito è necessario sottolineare che la raccolta differenziata dei rifiuti urbani o la cernita dei rifiuti urbani misti ha un senso solamente se determinate componenti possono essere utilizzate come materie prime secondarie.

Il Regolamento sullo smaltimento delle pile e degli accumulatori dispone che i fornitori saranno in dovere di assicurare sino al 2002 la raccolta e la rimozione degli accumulatori. Gli accumulatori prodotti dopo il 1999 non sono pericolosi, ma sono problematiche le pile dei telefoni cellulari, ed in particolare di quelli che non sono stati prodotti nell'UE. Ai sensi del Regolamento sullo smaltimento degli imballaggi e degli imballi di scarto l'obbligo di riciclaggio e di smaltimento dopo la lavorazione si trasferisce al soggetto che fornirà la merce imballata sul mercato.

La Slovenia ha sottoscritto anche la Convenzione di Basilea, il cui fine principale è l'assicurazione della lavorazione e dell'eliminazione dei rifiuti in maniera non nociva per l'ambiente in luoghi più vicini possibile alle località che ne sono la fonte, nonché limitare al massimo la produzione di rifiuti pericolosi e di altro genere (sia quantitativamente sia in relazione al grado di nocività).

Come posso pagare di meno?

Il modo più importante per diminuire i quantitativi di rifiuti urbani consiste nella modifica delle abitudini di vita e con ciò di utilizzo dei prodotti. Si tratta soprattutto di acquistare prodotti di qualità con una durata maggiore, avendo assicurati al termine dell'utilizzo la loro raccolta ed il riciclaggio. Nei paesi anglosassoni i provvedimenti per la diminuzione della produzione di rifiuti vengono indicati dalla sigla "4R" (Reduce, Reuse, Recycle, Recover), ossia diminuire, usare nuovamente, riciclare, rinnovare. Per diminuire la quantità di rifiuti prodotti è necessario introdurre in tutti i suoi segmenti la raccolta differenziata dei rifiuti alla fonte. Ciò richiederà un grado maggiore di conoscenze e di disciplina da parte di tutta la popolazione e sarà impegnativo anche dal punto di vista tecnico e finanziario, in quanto sarà necessario garantire il sistema dei contenitori di raccolta, dei punti di raccolta e l'adeguata disposizione dei termini di rimozione. In questo ambito la questione chiave è che tutti devono prendere coscienza che i rifiuti cerniti vengono utilizzati dalle aziende come materie prime secondarie e non come rifiuti, per cui questi devono essere cerniti con cura all'origine.

Quando vi ritroverete a riporre le singole tipologie di rifiuti, e soprattutto la carta, il vetro, le lattine e i rifiuti ingombranti di dimensioni maggiori sia nell'ambito delle isole ecologiche sia nei cortili locali adibiti alla raccolta ed riciclaggio sarà possibile diminuire la frequenza delle rimozioni. Se in una determinata area la quantità di rifiuti presenti nel contenitore per i rifiuti rimanenti diminuirà sensibilmente la frequenza delle rimozioni diminuirà adeguatamente e, con un numero inferiore di rimozioni, i numeri presenti sui bollettini di pagamento saranno certamente minori.

E' inoltre necessario prestare attenzione soprattutto agli imballaggi, in quanto questi rappresentano sino al 50% del volume dei rifiuti urbani. Le soluzioni tendono all'uso di imballaggi utilizzabili più volte, ossia all'uso di materiali riciclabili. Si sta introducendo pure il contrassegno degli imballaggi con sigle particolari, in modo da far decidere all'acquirente ecologicamente cosciente l'acquisto di quei determinati prodotti, fabbricati in armonia alle leggi inerenti la tutela ambientale. Nei nostri rifiuti urbani primeggiano anche i rimasugli di cibo, la carta, il vetro, la ceramica, i metalli, le masse plastiche, la gomma, il pellame, i tessuti e il legno. Naturalmente la composizione dei rifiuti dipende dal grado di elevazione economica, sociale e culturale della popolazione.

Il problema principale che ostacola la diminuzione della quantità di rifiuti prodotti è rappresentato dal cambiamento delle consuetudini di vita e di consumo, il che rappresenta un compito a lungo termine, strettamente legato all'educazione delle persone ed all'introduzione sistematica di abitudini di vita più adeguate. La gestione dei rifiuti urbani è necessaria onde diminuire l'aggravio ambientale e per impiegare utilmente una quantità sempre maggiore di materie prime e di energia.

Attualmente da noi il sistema più diffuso di soluzione del problema dei rifiuti urbani è quello della raccolta e della discarica indifferenziata dei rifiuti nella discarica comunale. Solamente alcune tipologie di rifiuti vengono raccolte in maniera differenziata e fornite in ulteriore utilizzo come materie prime secondarie. I motivi principali sono il prezzo in continua ascesa dello spazio necessario alle discariche ed i problemi legati all'acquisizione delle aree necessarie. Infatti in Slovenia si verifica sempre di più la cosiddetta sindrome NIMBY (non nel mio cortile). Le difficoltà nascono dal presente rapporto della società nei confronti dello smaltimento di rifiuti; problemi che derivano anche da una mancata coordinazione e organizzazione amministrativa e professionale nonché dalla mancanza di stimolanti misure economiche.

Pertanto tutti noi dobbiamo impegnarci a fondo per diminuire al massimo la quantità di rifiuti prodotti. Solamente in questo modo potremo sgravare le discariche e contribuire all'aumento della qualità del nostro ambiente di vita. Durante la sua visita in Slovenia, la commissaria europea per l'ambiente, Margot Wallström, ci ha avvertito che lo smaltimento dei rifiuti è uno dei segmenti di tutela dell'ambiente meno regolati in Slovenia nonché una considerevole fonte d'inquinamento della natura. La buona notizia è che la sorte del nostro comune verde è nelle nostre mani.

Cittadini meritevoli

Conservazione del ricordo degli illustri cittadini di Pirano

Ogni località ha una propria storia e nulla oggi accade senza che sia influenzato dal passato. Anche il nostro comune e la città di Pirano hanno una loro storia, dai tempi degli Istri, della Magna Grecia, dei Romani, di tutte le possibili ed immaginabili migrazioni e insediamenti delle popolazioni nel corso del Medioevo, alla lunga dominanza della Serenissima, a Napoleone, al periodo dell'Impero austriaco, all'Italia, al Territorio libero di Trieste, alla Jugoslavia e per finire alla Slovenia indipendente. Le popolazioni si sono insediate, sono esodate, altri sono vissuti in questi luoghi per secoli, ma tutti hanno contribuito alla creazione di questa nostra splendida località, nella quale oggi viviamo, consapevoli del suo patrimonio storico e culturale di inestimabile valore.

La conservazione del ricordo ed il rispetto dei nostri predecessori e degli illustri cittadini del passato è una delle tradizioni fondamentali della cultura e della società civile. Anche la nostra città ha avuto nel passato personalità che, grazie alla loro opera, sono assunte a vasta fama e sono considerate sotto ogni aspetto nostri cittadini meritevoli, dei quali numerosi sono coloro, il cui cammino della vita si è concluso nel nostro cimitero. È quindi giusto conservarne il ricordo ed è nostro dovere avere cura delle loro tombe.

La citazione di alcuni defunti che riposano nel nostro cimitero è frutto dell'operato di un gruppo di lavoro nominato all'uopo dal

Sindaco, anche se sono convinto che ognuno di noi forse avrebbe operato scelte ulteriori e variegiate. Le personalità scomparse sono indicate in ordine alfabetico per non togliere dignità ed onore a nessuno dei nominati.

La prima personalità è il regista cinematografico František Čap, nato a Čachovice, in Cecoslovacchia, il 7.12.1913. Egli fu un noto regista nella sua Patria, ed una delle sue opere più note è il film drammatico a sfondo bellico "Uomini senza ali", del 1946, premiato al Festival di Cannes. Nel 1949 emigrò nella Germania federale e da lì si trasferì in Jugoslavia, ove girò per produttori sia nazionali sia esteri ben 11 film. Il regista introdusse nella cinematografia slovena i rudimenti dello stile commediografico e le sue virtù furono soprattutto l'abile fabulazione, la scelta incisiva degli interpreti, la cura dei particolari e la padronanza delle situazioni sia comiche sia drammatiche. Con questi presupposti egli diresse nel 1953 "Vesna", il primo film comico sloveno, stupendo il pubblico, mentre con la produzione "Gli attimi della decisione", del 1955, il maestro trattò la problematica della Lotta popolare di liberazione. Morì a Pirano il 12.1.1972.

Miroslav Čok, nato il 2.1.1916 a Trieste, fu per lunghi anni il direttore della scuola elementare di Lucia. Durante il periodo della sua educazione la scuola slovena che frequentava fu soppressa, ed egli dovette continuare gli studi in lingua italiana presso l'Istituto magistrale di Trieste, decidendo di diventare egli stesso insegnante. Durante il secondo conflitto mondiale fu internato in Germania, dalla quale fece

ritorno nel 1945, includendosi immediatamente, quale Sloveno cosciente della sua appartenenza nazionale, al movimento per l'annessione di tutto il Litorale alla Slovenia. Nel 1946 si trasferì dalla sua località natia, rimasta in Italia, dapprima a Socerga e l'anno successivo a Lucia, ove insegnò e diresse la scuola elementare sino al suo pensionamento. Cok insegnò pure presso la scuola elementare italiana di Lucia e fu sempre attivo in tutti i campi del sociale, ed in particolare in quello culturale. Fu un nobile umanista progressista, che operò con abnegazione e con successo, acquisendo un'alta stima delle persone e degli studenti che lo attorniarono. Egli dedicò il suo tempo libero alla pittura e produsse una vasta gamma di acquerelli con motivi del circondario e delle indimenticabili saline di Lucia. Morì nel 1982.

L'eroe popolare Ferjančič Anton - Zvonko nacque a Gradišče presso Vipava il 3.4.1915. Prima della seconda guerra mondiale lavorò nel demanio forestale, ma già nel 1941 disertò dall'Esercito italiano e si unì nel novembre dello stesso anno alla Primorska četa (Compagnia del Litorale). Membro del PCS dal 1942, ricoprì il ruolo di comandante della Compagnia Vipava, fu intendente del Battaglione Gregorčič ed accompagnatore del comandante del Distaccamento dell'Isonzo. Dopo la capitolazione dell'Italia assunse al ruolo di commissario politico del battaglione di rinalzo ad Aidussina e quindi comandante della compagnia di protezione presso il CP del PCS per il Litorale e l'Istria. Nell'autunno del 1944 frequentò la scuola ufficiali presso il CG dell'APL e dei

DPS e fu successivamente comandante delle località di Čepovan, di Kranj e di Škofja Loka. Dopo la liberazione ricoprì il ruolo di direttore delle aziende del settore del legno ad Aidussina. Decorato con la medaglia partigiana alla memoria del 1941, morì nel 1990.

Un interessante itinerario di vita è quello di Fonda Drago (Dragutin), nato a Trieste nel 1881, figlio di un piranese. Diplomatosi a Pisino, proseguì gli studi presso la Scuola superiore di scienze economiche a Trieste. Fu soldato austro-ungarico durante la prima guerra mondiale, cadde in prigionia in Galizia e fu deportato in Russia in prigionia, alla quale sopravvisse, fuggendo in Serbia alla caduta dello Zar. Si unì quindi a Salona ai combattenti per la liberazione della Serbia, facendo successivamente ritorno in Slovenia, ove per qualche tempo visse assieme ai volontari che combatterono per il confine settentrionale, per poi trasferirsi a Trieste quale collaboratore del noto console Ivo Andrija. Fece quindi ritorno a Belgrado, ove fu collaboratore esperto di erbe officinali presso l'Istituto di commercio estero. Successivamente avviò un esercizio in proprio di erbe officinali. Su suo desiderio fu tumulato a Pirano. Egli scrisse sei trattati sulle erbe officinali, di cui uno dal titolo "Ljekovito bilje i život" (Le erbe officinali e la vita), che fu pubblicato a Pirano nel 1957. Si tratta di un'enciclopedia sulle erbe officinali e sulle loro proprietà terapeutiche. Dal cognome si evincono chiaramente le sue origini italiane, mentre dal nome il fatto che egli fosse uno Sloveno d'oltre confine, nome poi tramutatosi in Dragutin in Serbia, ove vivono i suoi discendenti. Il fatto di essere quello che casualmente si è diventati è in effetti una caratteristica saliente della gente di queste nostre terre. La sua tomba è sita a cavallo del passaggio che unisce il cimitero nuovo a quello antico e sulla lapide si trova iscritto pure il nome di sua moglie, ma non fu destino che essi riposassero assieme, poiché la sua signora è tumulata in Serbia.

Fonda Enrico, pittore, aveva una stupenda tomba nel nostro cimitero. Non essendoci però nessuno a curarla, le sue spoglie sono state purtroppo esumate e collocate in un'urna funeraria, mentre la tomba è stata assegnata ad altri defunti. Egli nacque l'8.11.1892 a Fiume nella famiglia di Antonio Fonda. Fu un postimpressionista autodidatta, dotato di un profondo senso del colore, della luce e dell'equilibrio della composizione. Dal 1911 al 1914 studiò architettura a Budapest e visse a Monaco. Durante la prima guerra mondiale assolvè il servizio di leva a Radkensburg, facendo ritorno a Fiume dopo la fine del conflitto senza essere riuscito a terminare gli studi. Nel 1919 espose per la prima volta a Fiume le sue opere e successivamente viaggiò molto, in particolare a Trieste, ospite della famiglia Fonda Savio, ove, tra le altre opere, ne dipinse i componenti, affidando ai posteri il famoso ritratto dal titolo "Pieretto", del 1922.

Nel 1922 fu autore di una vernice presso la nota Ca' Pesaro a Venezia e nello stesso anno partecipò nell'ambito della galleria Geri Boralevi alla mostra dei pittori dissidenti. La vita lo condusse ulteriormente in viaggio per studiare la pittura di Giovanni Fattori e del Macchiaiolo. Partecipò per la prima volta con il dipinto "Un provinciale" alla Biennale di Venezia del 1922, e seguì a partecipare nell'edizione del 1926, esponendo i dipinti "Donna al piano" e "Vespro". Fu inoltre autore di numerose esposizioni nel 1923, '24, '26, '27 e '28, sempre presso la prestigiosa Ca' Pesaro di Venezia.

Nel 1924 si trasferì a Milano, ove partecipò alla prima esposizione Novecento italiano. Nel 1926 inviò un dipinto anche al Salone degli Indipendenti di Parigi, ove si trasferì definitivamente nel tardo autunno del 1927. Il Governo francese acquistò dall'artista per il Museo Lussemburghese il quadro "L'Atelier", che oggi si trova presso il Museo nazionale d'Arte moderna. Nello stesso anno egli partecipò alla Mostra del Sindacato, tenutasi a Trieste. Morì di polmonite nel 1929 a Parigi, ove fu dapprima sepolto assieme alla moglie Alfa Husak, che si suicidò sulla sua tomba. Successivamente le sue spoglie furono esumate e tumulate nel cimitero della nostra città.

Il nostro cimitero conserva pure le esequie del noto pubblicista Vlado Kozak, nato a Lubiana il 15.2.1907. Egli fu sin da giovane un attivista politico del movimento comunista, collaborando già nel 1924 all'organizzazione dell'attacco delle Compagnie proletarie d'azione, svoltosi ad Orjuno presso Trbovlje. Nel 1925 gli fu vietata la frequenza a tutte le scuole medie di allora. Presso la sua dimora, ove egli conduceva una trattoria sulla Poljanska cesta, si riunivano nella seconda metà degli anni '20 i giovani alunni e studenti nel cosiddetto Circolo Štrajzl, e sempre nello stesso periodo egli organizzò a casa propria la tecnica del PCJ. Nel 1935 Kozak si unì al movimento agricolo operaio, abbandonando due anni dopo l'attività di ristorazione per dedicarsi completamente all'operato politico. Nel gennaio del 1941 fu confinato a Bileća, da cui fece ritorno appena prima dell'inizio del secondo conflitto mondiale. L'estate successiva passò nell'illegalità ed operò come attivista nella regione della Dolenjska. Dopo un breve soggiorno a Lubiana si unì nel marzo ai partigiani, ove fu membro dei distaccamenti Dolomiti e Krim. Fu redattore sin dal 1943 della pubblicazione Kmečki glas e nel 1944 referente per l'agitprop presso il CC del PCS, nonché corrispondente dei giornali Ljudska pravica e Slovenski poročevalec. Dopo la liberazione divenne direttore dell'ufficio stampa presso la Presidenza del Governo della RPS e quindi redattore del giornale Kmečki glas. Nel 1982 pubblicò il libro di ricordi "Testimonianze cosacche". Morì a Portorose il 29.9.1985.

La personalità che ha indubbiamente il merito maggiore nell'opera di conservazione del patrimonio legato alla produzione del sale nel comune di Pirano ed a numerosi altri filoni storici è Miroslav Pahor, storico, nato a Novela il 5.11.1922. Laureato in storia presso la Facoltà di filosofia di Lubiana, ove fu pure nominato dottore in scienze con il tema "Le lotte sociali nel comune di Pirano dal 15°

al 18° secolo", visse a Pirano dal 1954, ove restaurò l'operato dell'archivio, della biblioteca, del museo e del servizio di tutela dei monumenti. Fu direttore, tranne un breve periodo, sino alla sua morte del Museo del mare "Sergej Mašera" e fu insignito nel 1974 del premio Valvasor per la sua opera in campo museale. Il suo lavoro di ricerca era indirizzato principalmente alla storia antica delle città litoranee da Pirano a Trieste ed approntò l'edizione dello Statuto di Pirano (nel 1987, assieme a J. Sumrada). Studiò inoltre la storia della marineria slovena recente e pubblicò nel 1969 l'opera "Cent'anni della marineria slovena, dal 1848 al 1941". Mediante il metodo storico etnologico descrisse il lavoro nelle saline piranesi e la vita dei salinai nella monografia "Le antiche saline di Pirano" (1963, assieme a Tatjana Poberaj), cogliendo inoltre un successo particolare con lo studio "Lungo la strada degli alberi..." (1981, assieme ad Ilonka Hajnal), nel quale descrisse la cosiddetta strada degli alberi e l'inclusione dell'entroterra sloveno nella marineria. L'esimio professore pubblicò oltre 150 trattati ed articoli nelle riviste e nelle raccolte locali, nonché nelle pubblicazioni a carattere storico a livello nazionale. Morì il 25.4.1981.

Herman Pečarič, nato nel 1908 ad Albaro Vescovà di Sotto presso Capodistria, è un famoso pittore del periodo moderno, strettamente legato alla nostra città. Fu il sesto figlio di Miha e di Marija e, a causa delle modeste condizioni familiari, fu costretto ben presto all'apprendistato per commesso, cercando impiego dapprima a Lubiana e poi a Belgrado, a Maribor e quindi anche a Vienna, vivendo nel frattempo grazie ad impieghi saltuari. Quando a Maribor ricevette un impiego consono alla sua istruzione poté dedicarsi alla sua passione, la pittura. Assolvè la leva militare a Belgrado e ritornò presso la casa natia nel 1939, per la prima volta dalla sua dipartita. Nel 1941, dopo la dissoluzione della Jugoslavia, fu deportato in prigionia in Germania, ove fu inviato assieme ad un gruppo di Sloveni a lavorare i campi presso Zerbst. Durante la prigionia divenne un membro attivo dell'organizzazione antinazista e nel 1945 fece ritorno a Belgrado, ove si iscrisse al secondo anno dell'Accademia delle arti figurative. Dopo aver terminato con successo gli studi fece ritorno a casa e si insediò a Pirano, ove visse e lavorò sino alla sua morte, avvenuta nel 1981. Nel 1983 la di lui moglie Maria donò al Comune di Pirano 141 opere dell'esimio artista con il fine di creare un'esposizione permanente. Le opere dell'autore furono esposte saltuariamente in via Župančič 14 a Pirano sino al 14 ottobre del 1999, quando fu solennemente inaugurata a Pirano la galleria che porta il Suo nome.

Pochissimi sono i dati a disposizione riguardanti il fotografo Alfredo Pettener, nato a Pirano. Egli fu il proprietario di uno studio fotografico nonché ardente ed ottimo fotografo, che ritrasse in maniera esauriente l'immagine di Pirano a cavallo tra il 19° ed il 20° secolo. Le sue foto sono parte di alcune collezioni private e di quella del Museo del mare. Morì a Pirano nel 1943.

Il medico Orazio Pupin nacque il 30.8.1850 e fu un noto balneologo, pubblicista ed emerito medico austriaco dall'esperienza pluriennale presso il policlinico di Vienna. Ricoprì il ruolo di medico principale presso le Ferrovie del Regno e quello di membro del Collegio dei balneologi austriaci e dell'Associazione dei medici austriaci. Si annovera tra i fondatori del turismo termale e terapeutico di Portorose, ove nella sua sfarzosa villa aperse nel 1908 un sanatorio, nel quale vennero curate per oltre un ventennio con metodi ed applicazioni assolutamente naturali le patologie più diverse. Grazie al suo operato Portorose fu proclamata ufficialmente località termale e terapeutica con il decreto legge del Ministero degli affari interni del 26.6.1897. Pupin scrisse nel 1910 il trattato "Portorose in Istria". Morì il 15.7.1915.

Stefano Rota, bibliotecario ed archivista, nacque a Pirano il 25.12.1824. Nel 1855 l'allora Podestà Pietro Felice Gabrielli promulgò il decreto

di assetto del piano per lo sviluppo della biblioteca civica, quale una delle istituzioni più importanti per la città, affidandone il controllo e la cura il 5 ottobre dello stesso anno al bibliotecario Stefano Rota, che espletò con successo questo compito sino al 1887, anno in cui fu nominato direttore ed archivista dell'allora neocostituito archivio civico di Pirano. Egli arricchì ed ampliò, grazie ai numerosi acquisti e lasciti acquisiti, il fondo della biblioteca civica, conservò la documentazione storica della Pirano medievale e la documentazione attinente Giuseppe Tartini. Inoltre Stefano Rota fu uno scrittore estremamente produttivo, di cui si ricordano le opere "Notizie sui tre casati di Momiano", il racconto in poesia "San Niceforo, la leggenda istriana", ed inoltre la traduzione de "Il ratto di Proserpina", dell'autore C. Claudiano Laudiano, "La Tebe ide", di P. P. Strazio e "Il libro dell'Ecclesiaste e l'Africa", del Petrarca. Mantenne contatti epistolari con personalità famose del tempo come Pietro Kandler, Carlo Combi, Carlo e Camillo De Franceschi, Gianpaolo Polesini, Vincenzo de Castro e Matteo Petronio. Morì a Pirano l'11.5.1916.

Una personalità estremamente importante del secolo scorso a Pirano e nel territorio più vasto dell'Istria fu Antonio Sema, nato a Pirano nel 1888, instancabile pedagogo nella scuola elementare della nostra città e successivamente, quando il fascismo gli vietò l'insegnamento, a casa propria. Noto come "il Maestro" in tutta l'Istria, a seguito del suo operato in campo sociale fu rispettato da tutti e costantemente perseguitato dai fascisti. Fu tra gli organizzatori del partito socialista, promotore di circoli giovanili ed attivo in tutti i campi, tra i quali quello di notevole importanza relativo all'instaurazione di stretti legami con la popolazione slovena e croata dell'Istria. Morì nel 1945 ed il Ginnasio italiano di Pirano si fregia del suo nome.

Lo scrittore Zdravko Slamnik - Pavle Zidar riposa anch'egli nel nostro cimitero. Scrittore e narratore sloveno, nacque il 6.1.1932 a Slovenski Javornik presso Jesenice. Terminò le magistrali a Lubiana e lavorò nella regione della Dolenjska e successivamente a Pirano come libero artista. Nelle sue novelle, nei racconti e nei romanzi, con personaggi forti in posizioni esposte, narra le sue esperienze autobiografiche e descrive le sue idee, come ad esempio ne "Gli abitanti delle baracche" (1968), "Il fumo che ha l'odore di mia sorella Julia" (1970), "L'occupazione di Javornik" (1984), "Il pellegrinaggio penitenziale" (1992), mentre narra della vita agricola ed operaia del dopoguerra in "San Paolo" (1965) ed in "Padre nostro" (1967). La vita nelle scuole magistrali è narrata dall'autore nell'omonimo romanzo del 1971 e ne "I sogni di Jakob" (1979), mentre la vita erotica e quella coniugale sono il tema di "Maria Maddalena" (1968), di "Romeo e Giulietta" (1973), di "Beato tra le donne" (1975) e de "La luna di miele" (1897). I suoi racconti sono dapprima coloriti nello stile, mentre successivamente divengono più riflessivi. Tra i numerosi titoli per ragazzi si ricordano "Scrivo un libro", del 1970, e "Mihec il pauroso", del 1972. Deceduto nel 1992.

Nella nostra città è vissuto pure Pavle Zamar, pittore, nato il 29 giugno del 1929 a Ločnik presso Gorizia. Nel 1941 Zamar si iscrisse alla Scuola per l'artigianato artistico di Gorizia, collaborò successivamente alla lotta popolare di liberazione e nel 1946 frequentò il ginnasio di Radovljica, partecipando nel 1949 alla decorazione di numerosi locali riservati di Lubiana. Nel 1957 fu tra i costitutori dell'Associazione degli artisti dilettanti "Nikolaj Pirnat" di Nova Gorica, nel 1962 fu amministratore dell'aeroporto di Portorose e nel 1966 dell'UACP di Pirano, nonché promotore dell'istituzione dell'ex tempore internazionale di pittura. Nel periodo tra il 1957 ed il 1987 l'artista allestì 15 mostre personali e partecipò a 16 vernici collettive. Deceduto nel 1989.

Drago Žerjal

Predsednik republike Milan Kučan na proslavi v Kopru

Izbrali smo pravo pot

Slovenska državnopolitična in vojaška zgodovina premore datume, ki ne smejo biti ne pozabljeni in ne podcenjeni. Eden takih je 26. oktober 1991. leta, ki se ga danes slovesno spominjamo. Na ta dan je pred 10. leti iz koprške luke odplula ladja z zadnjimi vojaki, orožjem in opremo jugoslovanske armade. V tistem trenutku je Slovenija dokončno in nepreklicno postala suveren gospodar na celotnem ozemlju nove države. To dejstvo je bilo toliko bolj pomembno zato, ker se je zgodilo v občutljivem in sorazmerno negotovem obdobju prizadevanj za mednarodno priznanje, ki ni bilo povsem samoumevno, saj sta bili zadržanost evropske in negotovost svetovne politike v tistem času še vedno zelo živi. Popolna notranja suverenost in učinkovito izvrševanje oblasti sta bila med odločilnimi pogoji za uveljavitev in mednarodno priznanje nove države. Pred desetimi leti je Slovenija na tem kraju ti zahtevi izpolnila. Iz današnjega zornega kota gledano in z vedenjem o dogajanju v drugih delih nekdanje skupne države presojava, je bil ta odhod redko ali celo edino, vsekakor pa zadnje še razumno dejanje bivše jugoslovanske vojske. Vemo, da je

tak rezultat predlagalo takratno slovensko državno vodstvo in da je odločitev o tem sprejelo zvezno predsedstvo. Prav tako je znano, da je do obrata prišlo že v času julijskih brionskih pogajanj med slovensko in zvezno državno oblastjo ter predstavništvom Evropske unije. Znano je, da je takrat slovenski član zveznega predsedstva v pogajanja o umiku JLA vložil veliko truda in prizadevanj. A prav tako vemo, da se je trdo jedro zveznega armadnega vrha v tistem času še vedno ukvarjalo z načrtom rušilne vojaške kazenske ekspedicije, letalsko bombardiranje naših krajev, komunikacij in industrijskih objektov. Očitno je, da je v odločilnem trenutku vendarle prevladalo mnenje tistih generalštabnih oficirjev, ki so še priznavali zvezno predsedstvo in

njegovo funkcijo vrhovnega poveljnika. Po tem dejanju je prišlo zelo naglo do radikalnih sprememb v armadi, ki je postala čisti instrument takratne beograjske velikosrbske politike. Že decembra 1991 je prišlo do grozovitega sklepnega napada na Vukovar, njegove okupacije in grozovitih zločinov nad branilci mesta ter celotnim nesrbskim prebivalstvom. Šlo je za osvajanje, ki naj bi beograjsko oblast vzpostavilo do meja Velike Srbije. Začel se je divji krvavi ples novodobnega četništva z vsemi posledicami na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter na Kosovu. Ob poznavanju teh dejstev še bolj vidimo, da smo se v letih osamosvajanja in še posebej v letu 1991 prav odločali in da smo izbrali pravo pot. Hkrati z odločnim vojaškim odgovorom v slovenski desetdnevni vojni, za katerim je stalo skoraj brez izjeme vse ljudstvo, smo uporabili vsa legalna in v evropskem prostoru priznana sredstva in pota sporazumevanja in pogajanj z dvojnimi cilji: uresničiti plebiscitno odločitev in doseči osamosvojitve ter se v največji možni meri izogniti nasilju, ubijanju in vsemu, kar prinaša vojna kot največje človeško zlo.

Toda v tej vojni je bilo treba poprej zmagati in ne kloniti pred vojaško silo veliko močnejšega nasprotnika. To so zmogli pripadniki slovenske Teritorialne obrambe in milice. Tega ne smemo pozabiti. Izpolnjevali so odločitve takratnega državnega vodstva in se zavedali, da je v njihove roke položena usoda odločitve o samostojni slovenski državi. Opravili so to zgodovinsko nalogo odgovorno in častno. Na njihovo zmago je bilo mogoče nasloniti politično in diplomatsko dejavnost, ki je potem prinesla mednarodno priznanje.

Danes sta podobi Slovenije in sveta drugačni kot pred desetimi leti. Slovenija je v svetu priznana in spoštovana država. Notranje smo sorazmerno dobro urejeni in pri koncu vseh sistemskih preurejanj, političnih in gospodarskih. Smo pri koncu pogajanj za članstvo v Evropski uniji in upravičeno pričakujemo, da bomo prihodnje leto povabljeni v NATO, ker se odgovorno pripravljamo za dolžnosti v njem. Smo opravilno sposobna država, ki s svojimi pobudami in predlogi zmora enakopravno sodelovati ne le s svojimi sosedi, marveč tudi pri iskanju

odgovorov na temeljne dileme evropske politike pa tudi pri reševanju akutnih vprašanj mednarodne skupnosti, soočanje z izzivi globaliziranega sveta in številnimi kaotičnimi razmerji v njem. Odgovorno sprejemamo in uresničujemo svojo vlogo in možnosti, ki jih imamo pri urejanju razmer v še vedno nemirnem prostoru jugovzhodne Evrope. Zavedamo se velike soodvisnosti in povezanosti Evrope, vemo, da brez miru in varnosti v prostorih bivše Jugoslavije ni varnosti v Evropi. Obžalujemo, da naši glasovi in predlogi v tem pogledu niso bili vselej razumljeni in dovolj upoštevani.

V polni meri delimo ogorčenje vsega demokratičnega sveta zaradi novodobnega vojaškega in vsakršnega, tudi biološkega terorizma. Vemo, da je to zlo potrebno radikalno izkoreniniti in bomo pri tem sodelovali. Prepričani pa smo prav tako, da so v sedanjem svetu številna krivična razmerja in v marginaliziranem položaju celi narodi ali deli svetovnega

prebivalstva, kar s pridom izkorišča sodobni fanatični mednarodni politični terorizem. Naša dolžnost je sodelovati v prizadevanjih, da se bo zdaj drugačni svet tudi v pogledu socialne pravičnosti uravnovešal in tako v veliki meri marginaliziral negativne učinke, ki jih je svetu prinesla globalizacija, tudi mednarodni kriminal in terorizem. Verjamemo, da to spoznanje v svetu hitro dozoreva.

A vse to bomo zmogli in bomo uspešni pri svojih mednarodnih dejavnostih le, če bomo ohranjali notranjo sistemsko ravnotežje in trdnost pri uresničevanju in zavarovanju nespornih nacionalnih interesov. Pomemben del notranjega ravnotežja je tudi naš varnostni in obrambni sistem. V tem pogledu je bilo doslej precej zamašenega, opuščene ali napak storjenega. V skupno zadovoljstvo moram danes povedati, da je prišlo v tem pogledu do očitnih pozitivnih premikov. Danes Slovenska vojska koncept ima. Ve kakšni so cilji njenega razvoja in zakaj so takšni. Novi ekipe na ministrstvu za obrambo in v generalštabu Slovenske vojske sta sprožili aktivnosti, ki naj ta pomemben projekt uresničujejo. O tem sem se pričel

tudi na nedavni veliki vojaški vaji na vadbišču Poček. Ti premiki nas lahko vse navdajajo z upanjem, da bomo tudi po usposobljenosti Slovenske vojske prihodnje leto na ravni, ki je primerna za vojske držav članic NATO. Sprejem takšne Slovenije v NATO bi pomenil, v to smo prepričani, tudi prispevek h krepitvi obrambne sposobnosti in učinkovitosti evroatlantskega varnostnega sistema v celoti. Naša današnja slovesnost naj torej ne bo le spominjanje na dneve in mesece pred desetimi leti, marveč tudi priložnost za samozavedanje, da imamo prihodnost naše države in varnost ter kakovostno življenje naših državljanov in državljanov v svojih rokah. To pa je najprej in predvsem odgovornost. Sedanja generacija upravljalcev naše države mora storiti vse, da bi ustvarila dobre temelje za zares srečno in varno prihodnost naših otrok in vnukov. Je pa izpolnitev te naloge tudi izpolnitev dolga do dejanj vseh tistih, ki so se pred 10. leti uprli agresiji JLA, nekateri v njej tudi izgubili življenja, ter ustvarili temeljne pogoje za dogovor o mirnem odhodu JLA iz Slovenije in za politično aktivnost, ki je potem pripeljala do mednarodnega priznanja Slovenije. Njim moramo biti hvaležni in predvsem njih se danes spominjam. Tu na Koprskem se je vojna proti Sloveniji začela dan prej. Tu se je z odhodom zadnjega vojaka jugoslovanske vojske pred desetimi leti na naših tleh tudi končala. Od takrat je naša prihodnost v naših rokah.

Srečno.

Spomin na konec vojne za Slovenijo

Na starem pomolu na Ukmarjevem trgu v Kopru stoji kompozicija plastik Sonce in Jezik zemlje (spominsko obeležje je darilo MO Koper) akademskega kiparja Dušana Tršarja. Trak sta na slovesnosti, ob 10. obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA, ki je bila 26. oktobra 2001 v Kopru, prerezala ministra Grizold in Bohinc. Direktor Slovenske policije Marko Pogorelec in načelnik generalštaba Slovenske vojske Ladislav Lipič sta podelila plaketo Borisu Žnidariču, vodji akcije ob odhodu vojakov JLA. Od ministrov so prišli na proslavo Dimitrij Rupel, Rado Bohinc, Anton Grizold in Franci But. Med uglednimi gosti je bil tudi predsednik vrhovnega sodišča Mitja Deisinger. Nismo pa opazili prvega in takratnega obrambnega ministra Janeza Janše (morda zato, ker naj bi, kot je v Delu zapisal novinar Boris Jež, bil prav on tisti, ki naj bi predlagal, da naj JLA ostane v Sloveniji še 3 leta?) pa tudi ne Jelka Kacina in Igorja Bavčarja. Pa ne, da so se heroji že sprli?

FOTO: FK- Primorski utrip

Pričakujemo
vas v novi
trgovini v
TPC II

- IZDELAVA DIGITALNIH FOTOGRAFIJ

- direktno iz diapozitiva
- digitalnih fotoaparatorov: compact flash, PC card
- CD - romov
- korektura starih fotografij - izboljšanje kontrasta, ostrine, intenzivnosti barv
- fotografiranje svečanosti in porok

Neodvisni nestranski časnik za območje Slovenske obale in zamejstva

primorski utrip

Glavni in odgovorni urednik: Franc Krajnc
Naslov uredništva in oglašnega oddelka:
Primorski utrip, Obala 125, Lucija, 6320 Portorož,
Tel./Fax: 05 677 0185, tel.: 05 6777 140,
E - pošta: informa.portoroz@siol.net
Naročnine, oglasno trženje in
Media Service - Storitve za medije in tisk
PTA Primorska tiskovna agencija:
Obala 125, Lucija
Tel. & fax: 05 677 0185, GSM 031/851-240
Tehnično urejanje: Informa Portorož
Tisk: Tiskarna VEK Koper

Ustanovitelj in izdajatelj:

informa

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Obala 125, Tel./Fax: 05 677 0185,
tel.: 05 6777 140
Adrijana Krajnc Vasovič s.p.
Matična št. 1094343 DURS, Davčni urad Koper,
Izpostava Lucija, Davčna št. 59225246
Ž.R. št.: 51400-620-63-051202111-668494 BK,
PE Piran, Ag. Lucija

Letna naročnina (za 12 števk) 1.800,00 SIT

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) sodi časopis med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost (DDV) po stopnji 8 %.

gospodarstvo in finance

IGRALNIŠTVO

Državni svetnik Branko Grims je predlagal celo odločilni veto

Državni zbor Republike Slovenije je dne 16. oktobra 2001 po hitrem postopku sprejel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o igrah na srečo. S tem pa očitno niso bili vsi zadovoljni.

Državni svetnik Branko Grims je zapisal, da je Državni zbor to storil kljub jasnemu opozorilu pravne stroke, da ta postopek ni utemeljen, saj se po mnenju Sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve »s predlagano novelo korenito posega v sam koncept delovanja igralništva, kar bi kazalo vsestransko, tudi pravno, še dodatno preučiti, česar pa hitri zakonodajni postopek ne omogoča.« Sekretariat za zakonodajo prav tako opozarja na očitno neutemeljenost sklicevanja na odločbo ustavnega sodišča, saj je razveljavilo le del podzakonskega akta (tri člene pravilnika), zakona pa ne! Očitno je torej, da sprememba zakona ni bila nujna in da je bil hitri postopek uporabljen neupravičeno, zaradi česar ni bila omogočena dovolj široka preučitev možnih sprememb, saj so vsi (z državnim svetom vred) svoje delo opravljali v nepotrebnih časovni stiski, kar ni skladno z načelom racionalnosti. Sekretariat za zakonodajo, ki posebej opozarja na nedopustnost arbitriranja, je izrecno opozoril na očitno neskladnost 2. in 3a. (deloma pa tudi 3b in 99.) člena zakona z ustavo, zlasti z 2. in 120. členom ustave (legalitetno načelo): »ustava predvideva delovanje državnih organov na podlagi zakonov, saj se pravice in dolžnosti skladno z ustavo lahko določijo le z zakonom.« Po mnenju sekretariata ni dopustno, da se ministru prepusti odločanje o zadevah, ki bi po vsebini sodile v zakon: »načinu, pogojih, vrsti iger, obsegu prirejanja in drugih vprašanih« in opozarja tudi na obrazložitev, iz katere prav tako izhaja, da se: »dejansko želi s podzakonskim aktom urediti materijo, ki je po 87. členu ustave pridržana zakonu.«

Po mnenju sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve se s tem zakonom »nesistematsko posega v samostojnost gospodarskih subjektov.« Zakon bo imel izrazito negativne učinke za proračun, zlasti kratkoročno. Ni mogoče razumeti odločitve vlade, ki se odpoveduje stabilnemu viru prihodkov. Prav tako pa ostaja odprto zakaj bi bila prav ta dejavnost deležna sorazmerno bolj ugodnega statusa (z namenom, da bi se več investiralo - vprašanje je, ali sploh doma ali, kot vse kaže, v tujini, v državah, kjer je finančna zakonodaja pomanjkljiva in predvsem le na papirju?). Ko je bilo s strani mnogih, tudi državnega sveta, predlagano bolj naklonjeno obravnavanje kulture, na primer slovenske knjige; stvari, namenjenih otrokom; opreme za gasilce, novo pediatrično kliniko ipd., se ni pokazalo razumevanja za dodatne davčne in siceršnje olajšave, češ, da »te stvari ne zaslužijo dodaten poseben status«, sedaj pa se v bistvu zelo ugoden poseben dodaten status podeljuje prav igralniški dejavnosti.

Zakaj in ali je za Slovenijo to res tako poseben življenjskega pomena? Zakon je torej problematičen tako glede vsebine, kot glede posameznih določb in znova se je izkazalo, da je hitenje pri sprejemanju zakonodaje le v škodo državi. Prav na to dejstvo (in še številne druge pomanjkljivosti tega zakona) je opozoril tudi Sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve, zato je zapisal, da bi bilo potrebno številne določbe tega zakona »ponovno preučiti«. Predlog za veto je torej vsebinsko in (pravno) strokovno utemeljen, je zapisal Branko Grims.

NAVTIČNI TURIZEM

Po podatkih Statističnega urada RS je bilo v letu 2000 v treh marinah na morski obali 1619 privezov in 5.551 plovil. Največ z nemško zastavo, s slovensko kar 22%.

Skupna površina njihovega akvatorija je merila 183.000 kvadratnih metrov. V marinah, med katerimi je še vedno najbolj urejena Marina Portorož, je bilo 4.551 plovil, med temi 1.535 takih, za katere so bile sklenjene pogodbe za daljše varovanje v marini in so jih te evidentirale kot stalna plovila, 3.016 plovil pa se je v njih zadržalo prehodno. Od vseh 4.551 plovil v slovenskih marinah jih je bilo 908 nameščenih na kopnem, 3.643 pa jih je uporabljalo urejene obale marine za privez v morju. Od 3.643 plovil, ki so v marini uporabljale privez, jih je plulo 26 % z nemško zastavo, 24 % z italijansko, 22 % s slovensko, 17 % z avstrijsko, 4 % s hrvaško. Plovil, ki so plula z zastavami drugih držav je bilo znatno manj, evidentirali smo po 1 % plovil, ki so plula z zastavami Francije, Velike Britanije, Švice in Nizozemske ter 3 % plovil pod skandinavskimi in drugimi zastavami.

Palace in Avditorij pod enotno streho?

Direktorica Avditorija Jana Tolja ugotavlja, da so jim hotelska podjetja, zlasti Bernardin, postala prenevarna konkurenca, zato mora ukrepati. Portoroški hotelirji jim namreč zaradi celovite ponudbe z lahkoto »speljejo« kongrese. Zadnji tak primer je Zlati boben, ki so ga namesto v Avditoriju gostili v hotelskem kompleksu Bernardin. Kulturni, kongresni in promocijski center pa ostaja osamljen, brez možnosti svoje celovite ponudbe, širše infrastrukture, odvisen od dobre volje lastnikov nastanitvenih objektov. Zato iščejo ustrezno rešitev. Avditorij naj postane kulturni center Slovenske Istre in pod enotno streho združi ponudbo z bodočim prenovljenim objektom hotelom Palace, ki je prav tako v lasti Občine Piran.

Avditorij je kar nekaj let veljal kot biser portoroške kongresne in kulturne ponudbe, a se je kasneje vse zarotilo proti njemu. Izvirni greh tiči že v bistroumnosti takratnih načrtovalcev, ki niso predvideli sodobnih potreb naročnikov kulturnih in kongresnih storitev, ampak so betonsko zgradbo stisnili na obrobje Portoroža, brez zadostne zunanje infrastrukture, parkirišč, vzporednih pokritih gostinskih in nastanitvenih objektov za sproščeno bivanje kongresnih gostov. Namesto, da bi za njegovo razširitev rezervirali park in umaknili bližnji stari hotel Istro ter zgradili spodoben vhod in garažno hišo, so ga prepustili lastni usodi. Avditorij tako že nekaj let ukvarja z osnovnimi problemi in zato rekoč nikoli ne bi zmozel lastne rentabilnosti, če ga ne bi dolga leta (so)financiral Casino' (amortizacija) in sedaj Občina Piran. Koliko so prispevala hotelska podjetja? Odgovora na to vprašanje žal nismo našli. Potem, ko je bivša občinska oblast pohitela in Občina Piran na podlagi »zakona o kulturnih objektih« prevzela Avditorij v trajno last, so hotelske organizacije dokončno spoznale, da tam nimajo več kaj iskati. Iz teh razlogov niso našle nobenega interesa za kakršno koli dokapitalizacijo, še manj za privatizacijo, ker ta ni mogoča, čeprav bi Občina Piran Avditorij lahko prodala s preprostim odlokom in bi se lahko rešila trajnih bremen. Kajti, če ga ne želijo hotelirji, čemu je potem potreben občini? Za eno ali dve občinski prireditvi na leto?

Hotelirji so medtem na veliko začeli graditi svoje kongresne centre in napravili konec iluzijam o nekakšnem centru v katerega se bodo stekale množice. Nekdo bi lahko rekel, da je tudi v tem primeru portoroški turizem padel na zrelostnem izpitu. Toda niti tega jim ni mogoče očitati, kajti imajo prav, ko trdijo, da se naročniki ne zadovoljijo le s kongresno dvorano ampak zahtevajo celovite storitve pod eno streho, česar pa Avditorij nikakor ne more ponuditi brez njihove dobre volje. Predvsem pa jih zanima posel in ne ideje v oblakih. In če se povrnemo na izhodišče – skupno ponudbo Avditorija in Palace hotela, moramo še nekoliko počakati, kajti sodni mlini še meljejo v zvezi s tožbenim zahtevkom Občine Piran in Hotelov Palace d.d. za stečaj Imperial Palace d.o.o. Šele stečaj te firme, ki ima v rokah pogodbo o 99-letnem najemu starega Palace hotela in parka, bi odprl pot do razveljavitve zloglasne pogodbe in omogočil nove poteze o skupni ponudbi. In kaj pravijo v Ljubljani? Tam menda tudi že resno razmišljajo, da bi prenovljeni stari Palace lahko postal tudi zanimiv državni protokolarni objekt.

Franc Krajnc.

zavarovalnica triglav, d.d.

Licitacija poškodovanega materiala

Zavarovalnica Triglav d.d. organizira prodajo prodajo dveh kompletov avtozvočnikov in 7 kom. avtoradijev. Ves material je bil poškodovan z zalitjem z vodo in nima garancije. Prodajamo tudi ohišje pete izvenkrmnega motorja. (Informacije v Transportnem oddelku).

Ogled materiala bo možen na dan licitacije dne 30.11.2001 ob 15 uri. Licitacija bo 30.11. 2001 ob 16 uri, v prostorih Zavarovalnice Triglav d.d., v oddelku prijave premoženjskih škod v Kopru, Pristaniška 8.

Domine padajo

Županja Občine Piran Vojka Štular se je odločila obračunati z vsem, kar ovira napredek te občine, pa naj gre za odpravljanje starih nakopičenih grehov, ali za čisto preračunljiva nagajanja na najvišji ravni lokalne samouprave. 24. redna seja Občinskega sveta Piran, 8. novembra 2001 je bila ena izmed verjetno doslej najpomembnejših, saj so se svetnice in svetniki prvič soočili s konkretnimi dejstvi; investicijskim programom prve garažne hiše v mestu Piran (pri pokopališču), predlogom sporazuma o zunajsodni poravnavi in načinu plačila obveznosti po sodbi Okrožnega sodišča v Kopru glede dolga Občine Piran do Splošne bolnišnice v Izoli in sporazuma o zunajsodni poravnavi med Občino Piran in družbo Metropol Group d.o.o. Portorož. Ker gre v dveh primerih za težke milijone in hude obremenitve proračuna, se je razvila zanimiva razprava, ali županja dela prav, ali bo s svojimi predlogi (pristanki ter kompromisi) morda kaj opustila, skratka pripeljala občino še v hujše zagate.

Močan finančni zalogaj je garažna hiša. Prva v mestu Piran z 220 parkirnimi mesti naj bi zrasla pri pokopališču nad Piranom in ne pred Piranom. V investicijskem programu naj bi bila naložba ovrednotena na 728,9 milijona SIT. Če odštejemo vrednost zemljišča in komunalnega prispevka (74

milijonov SIT) bi bil dejanski strošek investicije 648,4 milijona SIT. Glavnino finančne konstrukcije zapirata dva še ne najbolj oprijemljiva vira; sredstva pridobljena od prodaje lokala (lokalov) 287,5 milijona SIT in leasing posojilo, vezano na hipoteko, ki ga namerava najeti Okolje Piran v znesku 281,3 milijona SIT. Za financiranje izgradnje garažne hiše pri pokopališču se iz sredstev proračuna za leto 2002 zagotovi 75 milijonov SIT (urbanistična dokumentacija), 25,754 milijona SIT za enoletno obveznost finančnega leasinga in 77,636 milijona SIT za financiranje plačila DDV iz finančnega leasinga. Poleg tega še 67,8 milijona SIT kot vložek iz zemljišča in komunalnega prispevka. Leasing bi za obdobje vračila 15 let dosegel astronomske cifre 517 milijonov SIT oziroma 88% več sredstev. Analiza finančne uspešnosti se nekaj let ne izide. Sklep: Investicijski program se sprejme. Garažna hiša dobi zeleno luč. Ob tem pa so rekli: Drago Žerjal (DeSUS): »Glasoval bom za«. Joško Joras (SLS+SKD): »Se ponavlja kakšen stari scenarij?«. Ivan Dekleva (LDS). »Odbor za finance se je zelo poglobil. Dajemo pozitivno mnenje«. Luciano Milok (SZDL): »So zagotovljena tudi sredstva za razširitev Belokriške ceste?«. Dr. Luciano Monica

(Skupnost Italijanov): »Dvomi se porajajo, malo je razpoložljivih parkirnih mest.« Mag. Šime Kopilovič: »Težko je vse (cesto) vezati na nerentabilno parkirno hišo.« Rafael Dodič (ZISD): Sem za gradnjo garažne hiše, vendar ne po tem načrtu.« Sandro Kravanja (Skupnost Italijanov): »Načeloma se strinjam. Ali je zanimanje za nakup poslovnih prostorov v garažni hiši?« Ugo Fonda (Zeleni Pirana): »Zanima me koliko bo dejansko novih parkirnih mest?« Rado Bedene (LDS): »Jaz bom podprl vse aktivnosti. Če ne bomo našli investitorjev bo moje mnenje drugačno. Na tem mestu bi lahko zgradili cenejšo garažno hišo.« Rober Časar, direktor Okolja: »Garažna hiša je strogo infrastrukturni objekt. Morala bi biti rentabilna po 15 letih. Za poslovne prostore se zanimajo Welle, Živila Hrib...« Marjan Jeretič: »Če sem dobro izračunal bo eno garažno mesto stalo okrog 7 milijonov SIT.« Jože Maver (SDS) »Dodič in Bedene projektirata neko garažo, ki je jaz ne poznam. Mislim, da je bil Dodič doslej že proti vsem garažnim hišam. Naj pove, kaj želi. Treba je zagotoviti varnost otrok, ki hodijo tam mimo v šolo in varnost stanovalcev Tolje, Miloka in Žerjala, ki tam blizu živijo...« Jana Tolja: »To bo bremenilo občinski proračun še nekaj let. Sploh ne vemo v kaj se spuščamo.«

Bo uspelo srečanje piranskih obrtnikov?

Območna obrtna zbornica je doslej vsako leto organizirala družabno srečanje obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev. Tako je bilo štirinajst let, do predlanskim. Na srečanju so običajno prečesali nekaj aktualnih problemov v obrtništvu, podelili priznanja za dolgoletno delo in pripravili družabno srečanje z glasbo in srečolovom. Lani pa je srečanje zaradi premajhnega števila prijavljenih odpadlo. Da se zgodba ne bi klavarno ponovila se je upravni odbor OOO Piran na seji 24. oktobra 2001 odločil, da svoje člane povpraša za mnenje in predloge, ali in kako v bodoče organizirati srečanje. V ta namen so pripravili anketo med obrtniki in pričakujejo odgovore. V anketi sprašujejo ali bi srečanje organizirali v decembru 2001 ali januarja 2002. Če bo zainteresiranih manj kot 20% članov, srečanja ne bodo organizirali. Vsi, ki samostojno opravljajo obrtniško dejavnost imajo status samostojnega podjetnika posameznika, ni pa nujno, da samostojni podjetniki opravljajo obrtniško ali njej podobno dejavnost, zato bi kazalo vsebino in naziv srečanja razširiti in pripraviti nekoliko drugače, zlasti pa tudi bolj odmevno.

Piran

Ribarnica šele spomladi 2002

Potem, ko je palačo Trevesini, v kateri je bila ribarnica, kupil Gea College je postalo jasno, da si bo morala poiskati nov prodajni prostor. Sedaj ribe občasno pripeljejo in prodajajo kar z vozila in to naj bi trajalo še kar nekaj mesecev. 2002. Sveže ribe (neposredno s čolna) ponujajo tudi piranski ribiči, vendar evropska zakonodaja tega dolgo ne bo več dovoljevala, saj predpisuje le organizirano (registrirano) prodajo. In kdaj lahko Pirančani pričakujejo novo ribarnico? Kot nam je povedal Herman Dodič iz izolskega Delmarja si je njihova družba, ki se ukvarja z nakupom, zamrzovanjem (skladiščenjem) in prodajo rib, že zagotovila ustrezen prostor za ribarnico v prostorih sedanje zelenjavne trgovine (v občinski zgradbi) na zelenjavnem trgu v Piranu, vendar naj bi ribarnico odprli šele spomladi leta 2002. Do takrat pa bo ponudba nekoliko osiromašena.

gospodarstvo in politika

Skupina Sanpaolo IMI je kupila dobro banko

Nekateri trdijo, da gre pri prodaji slovenskih bank tujcem za usodne zgodovinske napake. Mešano lastništvo v bankah pa je v svetu nekaj povsem običajnega. Sanpaolo IMI je po bilančni vsoti (300 milijard evrov) tretja najmočnejša banka v Italiji. Bančniki iz Torina sedaj še nimajo konkretnih načrtov glede ponudbe bančnih investicijskih sredstev na tem območju, obljublajo pa sodelovanje, tudi z državo.

Na fotografiji Primorskega utripa: Zgodovinski podpis pogodbe o prodaji Banke Koper 30. 10. 2001. Z leve proti desni: Luigi Maranzana, Janko Kosmina, Rainer Masera, Bruno Korelič, Jože Krajnc, Vojko Čok.

Na tiskovni konferenci je bil tudi Norberto Cappello, ambasador Italije (drugi z leve).

Holdinška družba Istrabenz d.d., Luka Koper d.d. in Intereuropa d.d. so z italijansko združeno banko Sanpaolo Imi S.p.A. Piazza San Carlo 156 Torino, v petek, 30. oktobra 2001 ob 17.00 uri na sedežu Banke Koper d.d., Pristaniška 14 v Kopru, podpisale pogodbo o prodaji svojih lastniških deležev v Banki Koper. Istrabenz d.d. ima v lasti 158.703 delnice ali 29,86 odstotka, Luka Koper 172.133 delnic ali 32,39 odstotka, Intereuropa 106.271 ali 20 odstotkov delnic Banke Koper. Družbe prodajalke se zavezujejo k prodaji najmanj 52 odstotkov vseh delnic, kupec pa si mora v 60 dneh po podpisu pogodbe pridobiti z zakonom določena soglasja. O tem v skupini Sanpaolo Imi (dve združeni banki) ne dvomijo, saj se sicer ne bi spustili v nakup »relativno drage banke«. V pogodbi so zapisane tudi vse podrobnosti. Luka Koper bo 15-odstotni delež v lastništvu banke prodala že letos, preostanek, ki ga ima v lasti pa v postopku javne ponudbe za odkup. Istrabenz in Intereuropa bosta v postopku javne ponudbe prodala razliko do 52 odstotkov. Poleg tega sta se dogovorili s kupcem za prodajno opcijo, odprto do 30. 7. 2006 tudi za preostale delnice v njuni lasti. Prodajna cena znaša 101.971,72 tolarja za delnico, kar je 2,5 kratnik knjigovodske vrednosti ene delnice, ki je na dan 31. 12. 2000 izkazovala vrednost 40.789 tolarjev. Če bi 52-odstotni delež preračunali, bi dobili kupnino okrog 130 milijonov Evrov, ali

Na novinarski konferenci po podpisu pogodbe v prostorih Banke Koper d.d. je bilo izrečenih veliko pohvalnih besed kupcev in prodajalcev Banke Koper.

preračunano okrog 28 milijard tolarjev, ki jo bodo v ustreznem sorazmerju in času prejeli na svoje ŽR trije veliki, ki imajo sicer v lasti kar 82,25 odstotka Banke Koper. Denarja bo res precej – za nove nakupe, morda celo v portoroškem turizmu. Prodajalci so se s pogodbenim partnerjem bančno skupino Sanpaolo Imi S.p.A. dogovorili tudi za odkup 100-odstotnega deleža družbe Finor, svetovanje in opravljanje finančnih poslov, d.o.o., ki je sedaj v lasti Banke Koper d.d. tako, da vsaj ta ostane v domači lasti. Morda pa tudi ne? Prodajalci banke Koper Istrabenz, Luka Koper in Intereuropa so od bančne skupine Sanpaolo Imi dobili tudi zagotovilo, da bo nov večinski lastnik Banki Koper zagotavljal nadaljnji razvoj, ohranil njeno sedanje ime, pravni status in sedež družbe v Kopru. Vodstvo bančne skupine Sanpaolo Imi je na novinarski konferenci na izrecno vprašanje Primorskega utripa, ali bodo obdržali sedanji management Banke Koper, potrdilo, da na tem področju ne bo sprememb, saj Vojko Čoku in ostalemu vodstvenemu timu zaupajo. Priznanje managementu Banke Koper in vsem zaposlenim v Banki Koper so izrazile tudi prodajalke (Janko Kosmina). O bodoči investicijski politiki na tem območju pa novi lastniki še niso mogli povedati kaj bolj konkretnega. Nihče v Sloveniji si menda ne želi nekontroliranega odliva kapitala za investicijske namene v tujini in hkratnega siromaščenja domačih naložb.

V Sloveniji se zadnje čase že kar na veliko sprašujejo in tudi javno protestirajo, (na primer Marjan Starec), zakaj je treba slovenske banke dati v roke tujcem? Odgovor: Privatizacija slovenskih bank je naša obveznost uresničiti prilagoditveno zakonodajo na tem področju pred polnopravnim članstvom v EU! Čudno, da ekonomist Starec tega ne ve. Ker domačih kupcev ni (NLB je, kot je na tiskovni konferenci dejal Janko Kosmina, ponudila bistveno nižjo ceno, pa tudi sicer bo sama kmalu privatizirana), so tukaj edino le tujci, ki imajo glede nakupa denar - in enake pravice.

Pionir turizma v trajnem precepu

Nov družbenik Bellway iz Bostona pripravljen financirati prenovno starega hotela Palace

Iz družbe Imperial Palace hotelirstvo d.o.o., ki ima v najemu zgradbo Palace hotel in park za dolgo dobo 99 let, naj bi izstopil večinski družbenik (72 %) Tonicity Pacific investicije d.o.o. in menda tudi družbenik Hoteli Palace d.d. (28 %), vstopil pa naj bi nov en sam družbenik Bellway L.t.d. iz Bostona, ki je pripravljen odkupiti ustanoviteljske deleže in pozneje financirati prenovno hotela. lastnica hotela Občina Piran pa medtem potrpežljivo čaka na sodbo o stečaju družbe Imperial Palace hotelirstvo d.o.o.

»Zelo si želim, da bi po vsem tem kar se že nekaj let dogaja vendarle prišlo do prenove«, nam je na obisku v uredništvu povedal direktor družbe Imperial Palace hotelirstvo d.o.o. Rafael Dodič, ki za svoje direktorovanje v firmi še ni dobil niti tolarja. Po njegovih besedah naj bi končno našli resnega družbenika, ki bi bil pripravljen odkupiti kapitalska deleža obstoječih družbenikov Tonicity Pacific investicije d.o.o. (poslovneža J. Zrima družbeništvo

ne zanima več) in Hotelov Palace d.d., ki pa še vedno oklevajo. Nesojeni nov družbenik zagotavlja milijon mark za resnost ponudbe in v doglednem času tudi prenovno starega hotela, za kar bi po današnjih cenah moral zagotoviti okrog 4 milijarde tolarjev. Edini družbenik naj bi bil torej Bellway L.t.d. iz Bostona (ZDA). Zastopa ga nam doslej neznan gospod Ali Rasin. Družbi Bellway in Tonicity Pacific investicije d.o.o. (direktor Andrej Grahor) sta že sklenili kupno pogodbo iz katere je razvidno, da je Tonicity Pacific prodal svoj 72-odstotni poslovni delež (700.000,00 DEM) družbi Bellway. Dejansko se ta kupnina porabi za plačilo zapadlih obveznosti družbe Imperial Palace hotelirstvo d.o.o., nekaj drobiža pa bi celo ostalo. A že v drugem členu pogodbe zasledimo »hakle«, saj je Bellway vezal plačilo kupnine na soglasje manjšinskega družbenika – Hotelov Palace d.d. Pogodba namreč začne veljati, če bostonskim poslovnem prodaja svoj manjšinski delež tudi družbi Hoteli Palace in ko bo podpisana pogodba o poplačilu celotnih neplačanih terjatev Občine Piran do družbe Imperial Palace.

Družbi Hoteli Palace in Bellway L.t.d. pa sta 24. 10. 2001 podpisali pismo (memorandum) s katerim sta dosegli soglasje, da Bellway odkupi 100 % poslovni delež tudi od Hotelov Palace in da se družba

Hoteli Palace d.d. nepreklicno zavezuje, da bo po prejemu bančne garancije Banke Leumy London v višini 200.000 ameriških dolarjev (za zagotovitev resnosti posla) za 30 dni preložila obravnavanje stečajnega predloga pri Okrožnem sodišču v Kopru, kar je bilo razpisano za 26. 10. 2001. V tem roku bi Bellway L.t.d. po prejemu lokacijske in gradbene dokumentacije o prenovi starega hotela Palace, podala še dodatno bančno garancijo Občini Piran (spet seveda pogojno) v višini milijon DEM in sicer zato, da bi Občina Piran soglašala z vstopom in s prevzemom pravic in obveznosti Bellway L.t.d., ki izhajajo iz Pogodbe o dolgoročnem zakupu z dne 22. 11. 1994 in da te pogodbe Občina ne bo izpodbijala...Slišali smo, da je družba Hoteli Palace medtem garancijo banke že zavrnila.

Najava odškodninskega zahtevka in novih tožb

Direktor Imperial Palace hotelirstvo d.o.o. Portorož je 29. avgusta 2000 lastnici starega Palace hotela Občini Piran poslal pismo z najavo odškodninskega zahtevka, ker naj bi bila odgovorna za škodo, ki jo je povzročila Imperial Palace hotelirstvu s tem, da ni v pogodbenem roku sprejela prostorskih ureditvenih pogojev za območje starega hotela Palace v

Portorožu. Navaja tudi, da Občina tudi vsebinsko ni spoštovala zakupne pogodbe. Zelo zapletena zgodba je tudi o krog nesrečnega nadomestila za uporabo komunalnega prispevka, kar je pripeljalo tudi do zahtevka za stečajni postopek Imperiala. Zaradi naštetih domnevnih nepravilnosti

ali opustitev naj bi bila družba Imperial Palace hotelirstvo d.o.o. oškodovana za 1,2 milijarde tolarjev, je povedal direktor Rafael Dodič. Upa tudi, da Občina ne bo uspela v tožbenem zahtevku za stečaj firme Imperial Palace investicije d.o.o. Občini Piran prek našega časopisa ponuja tudi razdrtje zakupne pogodbe, seveda, če je pripravljena plačati pogodbeno kazen v znesku 5 milijonov DEM. Trdi tudi, da sta upnika Občina Piran in Hoteli Palace namerno povzročila stečaj, kar je kaznivo dejanje. »Tudi če višja sodna instances da Občini prav, bomo zahtevali revizijo. Če bo potrebno bomo šli do Bruslja.«

Direktor Rafael Dodič naj bi sprožil tudi kazensko ovadbo zoper Danila Daneua, ki naj bi mu grozil, da se »mu lahko kaj zgodi, če bo hodil po sporni zgradbi.« In kaj lahko pri vsem tem stori lastnica hotela Palace Občina Piran? Potrpežljivo čaka na sodbo sodišča o stečaju ali ne Imperial Palace hotelirstva d.o.o. V primeru stečaja firme, ki ima v zakupu Palace hotel, bi bila nična tudi zloglasna 99-letna zakupna pogodba in Občina Piran bi lahko sama naredila z zgradbo kar ji bi bila volja; povabila nove partnerje ali celo državo, da ji pomaga, ali pa se rešila »bremena« s preprosto prodajo. Medtem se stopnjujejo nesoglasja in osebni spori med protagonisti, ki nosijo poglaviti del krivde za sramotno stanje pionirja portoroškega turizma.

FK

Piranski dnevi arhitekture 2001

19. mednarodni seminar na temo Arhitektura in kontekst bo 23., 24. in 25. novembra 2001 v Kongresnem centru Grand hotel Emona Bernardin. Podelitev nagrade Piranesi 2001 bo v nedeljo, 25. novembra. Pokrovitelj seminarja je gospod Milan Kučan. Organizacija: Obalne galerije Piran.

Program srečanja se bo začel v petek 23. novembra ob 10. uri v Kongresnem centru GH Emona, kjer bodo domači strokovnjaki govorili o aktualni slovenski arhitekturi (vstop je prost). Razgovor bo potekal v slovenščini. Ob 15. uri bo udeležence nagovorila županja Občine Piran prof. Vojka Štular. O kozmopolitski arhitekturi bo govoril Andrew Benjamin iz Londona. Na temo Arhitektura in kontekst (Architecture and context) bo govoril

Deyan Sudjic iz Milana. Naslednji dan, v soboto 24. novembra ob 10. uri bodo nastopili strokovnjaki arhitekti iz Berlina (Nils Ballhausen), iz Muenchna (Andreas Hild) in z Dunaja (Alex Linemayr & Florian Wallnoefer). Ob 15. uri bodo nastopili strokovnjaki arhitekti iz Barcelone. V nedeljo ob 10. uri pa arhitekti iz Benetk, Milana in Firenc. V času srečanja arhitektov bo v Piranu tudi nekaj prireditev. V petek, 23. novembra ob 19.30 bo v Galeriji Sv. Donata v

Piranu razstavljal istrski arhitekt Mario Perossa. Otvoritveni nagovor bo imel Antonio Rubbi. V Galeriji Meduza 2 v Piranu bo ob 20. uri otvoritev razstave za študentsko priznanje Piranesi, ob 20.30 bo podobna razstava za nagrado Piranesi tudi v Mestni galeriji Piran.

Podelitev nagrade Piranesi bo v nedeljo, 25. novembra 2001 v Kongresnem centru GH Emona Bernardin. Nagrado bo izročila ministrica za kulturo Andreja Rihter.

Bil je lep praznik

Letošnji praznik občine Piran je izzvenel v bogastvu dosežkov in kakovostnih prireditvah

Na osrednji prireditvi ob prazniku Občine Piran, v soboto 13. oktobra 2001 v Gledališču Tartini v Piranu, so podelili priznanja, plakete in Zlati grb Občine Piran. Vrhunec dosežkov pa je nedvomno bilo odprtje Osnovne šole v Sečoveljah na dan občinskega praznika, 15. 10. 2001.

Svečanosti na osrednji prireditvi v Gledališču Tartini, povezoval jo je Patrick Greblo, so se udeležili tudi župani in nekateri podžupani iz sosednjih občin. Program so popestrili Portoroški mešani pevski zbor pod vodstvom doktorja dr. Mirka Slosarja, mešani pevski zbor Giuseppe Tartini - Skupnosti Italijanov Piran, ki letos praznuje 25 letnico delovanja. Program sta popestrili tudi dve znani skupini; plesno akrobatska skupina Flip ter folklorna skupina Val Piran.

Prav 15. oktober 1944 je namreč dan, ko se je pričela oblikovati mornariška bojna enota na obali piranskega in koprškega zaliva. Prebivalstvo Pirana s praznikom na ta dan tako izkazuje priznanje tudi 650. slovenskim pomorščakom za njihovo borbeno delovanje med NOB na Jadranu. Sicer pa je praznik Občine Piran, tisti dan, ko občinska uprava potegne črto v pogledu svojega letnega delovanja in izpostavi nekatere vidnejše rezultate dela ljudi v Občini, je na svečani podelitvi med drugim dejala županja Vojka Štular in čestitala vsem nagradencem.

Nagrajenci Občine Piran 2001:

Mladi prostovoljci Gimnazije Piran

MALO PLAKETO OBČINE PIRAN je županja Vojka Štular podelila mladim prostovoljcem Gimnazije Piran v zahvalo za aktivno sodelovanje v programih prostovoljnega dela in s tem za prispevek v gradnji večje humanosti naše družbe.

Gimnazija Piran je v okviru izbranih vsebin pričela s projektom prostovoljnega dela in lani se je v ta projekt vključilo 54 prostovoljcev, letos pa kar 92. Programi prostovoljnega dela so zelo različni. Vključujejo učno pomoč osnovnošolcem, pomoč v vrtcih, v knjižnici, v zavetišču zapuščenih psov, sodelovanje s humanitarnimi organizacijami in društvu, druženje s pacienti nevrološkega oddelka z otroki v centru za usposabljanje Elvira Vatovec ter z ostarelimi. Dekleta so se pri predaji plakete zahvalile vsem, še posebej pa njihovi mentorici prof. Mojci, ki je začetnica tega prostovoljstva.

Ana Jakič

PLAKETO OBČINE PIRAN je prejela tudi Ana Jakič v zahvalo za dolgoletno prostovoljno in nesebično pomoč na področju skrbi za starejše občane in drugih humanitarnih dejavnosti.

Ano Jakič je po dokončani diplomski življenjska pot zapeljala na Obalo, kjer se je zaposlila na takratnem

SPIZ v Kopru in opravljala delo socialne delavke na področju invalidov. Ko je pri 45 letih tudi sama postala težek invalid si je svoje življenje osmislila na način, da se preprosto razdaja drugim, vsem tistim, ki so manj srečni bodisi zaradi bolezni, slabšega materialnega stanja ali preprosto vsem tistim, ki živijo na obrobju družbenega življenja. Pred 14 leti je bila ena od pionirk ustanovitve mreže skupin za samopomoč starih v takratnem domu upokojencev v Izoli. Stekel je raziskovalni projekt, ki je danes zaživel po celi Sloveniji. Aktivno sodeluje v društvu upokojencev Občine Piran, domu upokojencev Izola, Rdečem križu Piran, kjer je že sedem let predsednica, Centru za socialno delo Piran. Tudi Ana Jakič se je zahvalila in

dejala, da si to plaketo zaslužijo vsi, ki so z njo sodelovali, kajti le v skupnem delu je moč, katera te pripelje do takih dosežkov.

Natalija Planinc

PLAKETO OBČINE PIRAN v zahvalo za posodobitev predšolske vzgoje so podelili Nataliji Planinc.

Končala je srednjo vzgojiteljsko šolo v Ljubljani in se tam tudi zaposlila.

Ko se je z družino preselila v Piran je nadaljevala z delom v osnovni šoli v Piranu v Enoti vrtec. V tem času je

kot vzgojiteljica in dolgoletna pomočnica ravnateljice kakovostno prispevala k razvoju predšolske vzgoje in njene promocijo. Vseskozi je velik poudarek namenjala neprestanemu izobraževanju in tako diplomirala na oddelku za predšolsko vzgojo na Pedagoški fakulteti na Reki. Leta 1995 si je za svoje strokovno delo pridobila naziv svetovalke. Bila je mentorica mnogim danes uspešnim vzgojiteljicam, ter s svojo predanostjo

predšolski dejavnosti v vrtec uvedla mnogo novosti, kot so: knjižna vzgoja v vrtcu, preventiva v cestnem prometu, projektno delo na področju ohranjanja kulturne in naravne dediščine, študijske krožke za neformalno izobraževanje odraslih, uvajanje prostovoljnega dela ter povezovanje vrtca s kulturnimi institucijami in umetniki, ki živijo v občini Piran. Natalija Planinc se je ob tej priložnosti zahvalila vrtcu Mornarček Piran, kjer je imela veliko podpore in vzpodbud, ter dejala, da je to priznanje spodbuda za vnaprej.

ZLATI GRB OBČINE PIRAN Francu Bergantu

Občinski svet Občine Piran je Zlati grb Občine Piran 2001 podelil Francu Bergantu za dolgoletni prispevek k razvoju športa, zlasti rokometu v občini Piran.

Franc Bergant je prišel iz Kranja in že takoj po prihodu začel z prostovoljnim delom v takratni Športni zvezi Piran, kjer je bil član predsedstva in predsednik odbora za množičnost. Od leta 2000 je tudi predsednik Nadzornega sveta Športnega centra Piran. Hkrati je

Organiziral je številne prireditve za občane občine Piran, zlasti ob občinskem prazniku, kot so trim lige, razni teki in mali nogomet. Bil je eden od pobudnikov oživitve ženskega rokometu v Občini Piran, ki se je pod njegovim predsedstvom začel uvrščati vedno višje v prvi državni rokometni ligi in pričel tekmovati tudi na evropskih tekmovanjih. Franc Bergant je predsednik

upravnega odbora Rokometnega kluba Mercator Degro Piran, ki je zrasel v drugi klub po kakovosti v Republiki Sloveniji. Kot prostovoljec vestno in odgovorno opravlja svoje naloge, ter z vztrajnim in neumornim delom išče pokrovitelje, ki so klubu omogočili, da je osvojil 2. mesto v prvi državni rokometni ligi. Franc Bergant je ob podelitvi zlatega grba dejal, da se tega

priznanja veseli, in da ga ne jemlje sam osebno, temveč kot priznanje in spodbudo vsem, ki v športu delajo prostovoljno in skrbijo za njihove otroke.

Breda Krajnc

Spominska slovesnost v Portorožu in Luciji

Občina Piran in Združenje borcev ter udeležencev NOB Piran sta bila organizatorja spominske slovesnosti 13. 10. 2001 pred spomenikom padlih partizanov pomorščakov na ploščadi v Portorožu, kjer je bil predan tudi prapor mornariškega odreda. V četrtek, 25. oktobra pa je Krajevna organizacija Zveze borcev NOB Lucija pripravila spominsko slovesnost ob spominski plošči pri Krajevni skupnosti Lucija, kjer je govoril upokojeni generalpodpolkovnik Pavle Šuc.

Občina Piran namreč praznuje svoj občinski praznik 15. oktobra, na dan ustanovitve mornariškega odreda. Tako kot vsako leto, so se tudi letos, vendar v večjem številu, zbrali ljudje in počastili pomemben dan in spomin na padle partizane in pomorščake. Številne prisotne iz Slovenije, Hrvaške in Italije, predstavnike slovenske vojske, borčevskih organizacij, brigadirje slovenskega Primorja in Istre ter partizane slovenske mornarice je najprej pozdravila Elizabeta Fičur, povezovalka prireditve, nato pa povabila k mikrofonu slavnostna govornika, županjo Občine Piran Vojko Štular in Mira Kocjana. Županja je v svojem govoru med drugim poudarila pomen vrednot in spomina na hrabre dni in ljudi, ki so v 2. svetovni vojni žrtvovali svoje življenje zato, da mi lahko danes

Tadeja Turk, dijakinja gimnazije z italijanskim učnim jezikom Antonio Semma s pesmijo.

Predaja prapora

Ob zvokih himne je tovariš Jože Race, predsednik Odbora slovenskih partizanskih pomorščakov, predal v trajno hrambo prapor mornariškega odreda partizanskih pomorščakov, ki ga je v imenu slovenske vojske prevzel kapetan korvete Edi Jeran,

V četrtek, 25. oktobra ob 10. uri so se pred spominsko ploščo zbrali nekdanji borci, udeleženci NOB, krajani iz Lucije, pevci ter mladi iz OŠ Lucija. Ob zvokih tišine in polaganjem vencev (predstavniki ZB Lucija in ZLSD Piran) so se poklonili spominu na ljudi, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo. Na spominski plošči v stanovanjskem stolpiču Obala 107 so vklesana imena sedemnajstih padlih v NOV, štirih umrlih v koncentracijskem taborišču in imeni dveh talcev. Na spominski slovesnosti je govoril predsednik Odbora ZB NOB Lucija, generalpodpolkovnik v pokoju Pavle Šuc. Nikoli več vojne! Besede, ki se ob takih slovesnostih vtisnejo v spomin. Program je povezovala Sonja Frančič - De Rosa, ki je recitala tudi nekaj verzov in obudila spomin na takratne hude čase.

Spominske slovesnosti se je udeležila tudi sestra Jožeta Srebrnič iz Lucana. Njen brat Jože se je rodil 20. 3. 1922. Najprej je bil med Alpinci, nato pa se je vključil v Cankarjevo brigado. Življenje je izgubil v Žuženbegu na Dolenjskem. Njegova sestra je imela takrat komaj 9 let.

poveljnik 430. mornariškega divizona slovenske vojske.

Komemoracija pred spominsko ploščo v Luciji

živimo mirno in svobodno. **Miro Kocjan** pa je v nekoliko daljšem govoru orisal polpreteklo zgodovino, naš boj za osvoboditev, hrabrost partizanskih pomorščakov ter znova poudaril dejstvo, da je Slovenija pomorska država, s pomorskim gospodarstvom (Luka, Splošna plovba) in naj tako tudi ravna. Omenil je tudi težko rojevanje Zakona o vodah, ki morju ne posveča posebne pozornosti.

Spominski venec so položili: Delegacija Občine Piran, delegacija Združenja borcev, delegacija Slovenske mornarice, delegacija Kluba brigadirjev slovenskega Primorja in Istre in delegacija Kluba brigadirjev mladinskih delovnih brigad prostovoljnega dela občin s ptujskega območja. Med polaganjem vencev je vojaška godba (pihalni orkester) igrala žalostinko.

V kratkem kulturnem programu so se predstavili Vokalna skupina Portorož, članice mladinske gledališke skupine Gib, Diana Banič s pesmijo Ludvike Kalan - Svetilnik in Damir Azirovič s pesminjo Mateja Bora - Kurir ter

Novo vodstvo Kluba tajnic in poslovnih sekretark Obale

29. oktobra 2001 je bil v prostorih sejne sobe Banke Koper občni zbor Kluba tajnic in poslovnih sekretark Obale. Sestanka se je udeležilo 16 članic, ki so izvolitve tudi novo vodstvo. Predsednica je postala Ljubica Štok, ki je zaposlena v koprskem Cimosu.

Klub tajnic in poslovnih sekretark Slovenske Obale so ustanovili 19. maja 1995 in od takrat ga je vodila predsednica Sonja Poljšak, poslovna sekretarka v Luki Koper d.d. ter predsednica Športne zveze v Kopru, ki je zaradi prevelikih obveznosti predala to funkcijo Ljubici Štok. Klub šteje uradno glede na pristopne izjave 126 članic, od katerih pa je aktivnih le 1/3. Zveza klubov tajnic Slovenije (ZKTS) pod vodstvom Marte Pikalo ima tako že več kot 600 članic. Klub tajnic Obale je bil prvi klub v Sloveniji, na kar so tajnice Obale zelo ponosne. Danes pa je takih klubov v Sloveniji že 11. Občni zbor je odprla Sonja Poljšak in povedala nekaj o samem delu in nalogah kluba v vseh teh letih, v času njenega predsedstva. Bilo je organiziranih nekaj tečajev, seminarjev, izletov pa tudi družabnih srečanj ni manjkalo. Meni, da bi vsega tega lahko bilo še več. Klub tajnic Obale je bil tudi večkrat uspešen pri pomoči organizacije srečanja ZKTS na Obali. Vsako leto so tudi predlagale zasluženico kolegico za priznanje, ki ga podeljujejo na

Koper); članice upravnega odbora; Sonja Poljšak (Luka Koper), Mirjam Obreza - blagajničarka (Banka Koper), Nives Dečman - odnosi z javnostmi (Radio Koper), Vesna Gustinčič (Intereuropa Koper).

Biti tajnica v resnem podjetju je zelo odgovorna naloga. Tajnica ni naslov, temveč funkcija! Svoje lastnosti združuje v svojem obnašanju v delovni organizaciji in v odnosih z drugimi (obiskovalci, poslovni partnerji...).

Našteto knjig govori o tem kako postaneš popolna tajnica. Čudno pa je, da je napisanega o tem, kakšen naj bo dostojen šef, zelo malo.

Skratka: tajnica je desna roka svojega šefa "posestnica" delovne organizacije za stranke in poslovne partnerje ter vzor za kolege. V poslovnem svetu so tajnice zelo pomembne. Ni podjetja, ki bi lahko shajalo brez njih. Verjetno ni osebe, katere odsotnost bi bolj ohromila dnevni potek dela v pisarni, kot je prava tajnica.

Poglavitne lastnosti "vzorne tajnice":

Francoski strokovnjak za vprašanja organizacije dela A. Prattle je razdelil te lastnosti v nekaj temeljnih kategorij.

Moralne in intelektualne lastnosti: poklicna zavest, diskretnost, lojalnost in poštenost pri delu, pripravljenost na sodelovanje, preprostost brez domačnosti, energičnost in prizadevnost, da bi bilo zaupno delo "do konca" opravljeno, natančno izpolnjevanje navodil, objektivnost, sposobnost prilagajanja in osredotočenost pri delu.

Fizične lastnosti: dobro zdravje, nevsiljiva eleganca, ženskost v oblačenju, ravnanju in izražanju.

Tehnične lastnosti: smisel za delo in organizacijo dela, za načrtovanje dela, samokontrola v ravnanju, natančnost v mišljenju in delu, jasno izražanje in zavračanje rutinske birokracije.

Druge lastnosti: postati sodelavka ne samo "uradnica", plačana za določen delovni čas, dobro poznavanje organizacijskih, finančnih in drugih problemov delovne organizacije. Če bi torej strnili te lastnosti, bi rekli: "vzorna tajnica" mora biti natančna, redoljubna, hitra in neosebna. In sicer neosebna v najbolj dobesednem smislu. Naravnana je k delu, ki ga opravlja, ne k lastnim reakcijam na delo ali k reakcijam drugih nanjo. To pa seveda ni nič kaj lahko. Uspeh pri delu je velikokrat odvisen od tega, kako bo znala obvladati svoje razpoloženje, temperament in čustva. Sprva bo potrebno veliko samodiscipline, da bo dosegla zadržanost, ki je na delovnem mestu tajnice potrebna.

Nova predsednica Ljubica Štok (na desni) in Mirjam Obreza.

letnem srečanju oziroma na seminarjih tajnic v Portorožu. To je sedaj že drugo leto. Prvo leto je njihova članica Majda O. iz Istrabenza prejela zlatim znak, letos pa je laskavo priznanje prejela tajnica iz Cimos, Majda. Priznanja je bila deležna tudi Sonja Poljšak na ZKTS za njene zasluge. Poljšakova je veliko sodelovala tudi pri sestavi kodeksa tajnic, ki bo kmalu izšel. Kljub temu, da je letos predala predsedstvo obljublja, da bo v upravnem odboru še sodelovala, se skušala udeleževati sestankov in pomagati pri iskanju sponzorstva, da bo klub lahko v bodoče nemoteno deloval. Novemu vodstvu kluba je zaželela uspešno delo tudi pri iskanju novih članov in v prizadevanjih za večjo promocijo kluba.

Novo vodstvo kluba: predsednica Ljubica Štok (Cimos Koper), namestnica Eda Glišovič (Adriatic

Prof. dr. Zdravko Tomac

Slovinci ste šli svojo pot – mi vam sledimo

Prof. dr. Zdravko Tomac (DZ Republike Hrvatske) je na dvodnevni znanstveni konferenci ob deseti obletnici samostojnosti Republike Slovenije (25. in 26. 10. 2001) v Kopru, spregovoril tudi o kritičnih točkah v odnosih med Slovenijo in Hrvaško v času priprave na osamosvojitve.

Danes, deset let po zgodovinskem procesu ustvarjanja samostojnih in suverenih držav Hrvaške in Slovenije, je mogoče iz različnih zornih kotov in na različne načine ocenjevati takratne dogodke. Na dvodnevni mednarodni znanstveni konferenci je nekaj misli o tem povedal tudi prof. dr. Zdravko Tomac. Povzemamo del njegovega referata na temo Hrvaška in Slovenija v skupni borbi za neodvisnost.

Prof. dr. Zdravko Tomac je kot aktivni udeleženec takratnih dogajanj, kot podpredsednik hrvaške vlade v času vojne imel priložnost ocenjevati tudi to, kaj se je dogajalo za zaprtimi vrati, torej to, kar ni bilo dostopno njegovim kolegom profesorjem in znanstvenikom, ki opisujejo dogodke na osnovi pisnih izvorov in drugih dokumentov. Zato na tem pomembnem srečanju ni govoril kot profesor in znanstvenik, ampak kot aktivni udeleženec in priča teh dogajanj. Takrat je vodil dnevnik in stvari tudi občasno zabeležil in komentiral. Konec osemdesetih let je tesno sodeloval z našim predsednikom gospodom Milanom Kučanom in tedanjim predsednikom CK ZK Slovenije gospodom Cirilom Ribičičem. Tedaj je znal tudi povedati, da je po politični opredelitvi Slovenec, saj je pripadal tisti manjšini v tedanji Zvezi komunistov Hrvaške, ki je podpirala Slovenijo v njeni borbi zoper centralizem in vse bolj agresivno politiko Slobodana Miloševića.

Razpad ZKJ je bil začetek in konec SFRJ

»Po 11. kongresu ZK Hrvaške in potem, ko je oblast na Hrvaškem prevzela nova demokratsko-narodno zavedna ekipa, se vzpostavlja trdno sodelovanje in enotni pogledi Slovenije in Hrvaške v borbi proti centralizmu in velikosrbski politiki. Na številnih srečanjih, ki so sledila, se je začela vzpostavljati skupna strategija Slovenije in Hrvaške, ki je prišla do izraza na 14. Kongresu ZK Jugoslavije, ko je v bistvu prvič javno prišlo do predpostavke, da bi se lahko začel proces ustvarjanja samostojnih in suverenih držav Hrvaške in Slovenije. Razpad ZKJ je bil začetek in konec SFRJ.«

Brionski moratorij je bil podpisan pod prisilo mednarodne skupnosti

»Po svobodnih večstrankarskih volitvah je prišla na oblast HDZ z dr. Franjom Tuđmanom, vendar se kljub temu nadaljuje sodelovanje vodstev Slovenije in Hrvaške. Rezultat tega sodelovanja je tudi dogovor, da se na isti dan, 25. 6. 1991 v hrvaškem in slovenskem parlamentu sprejme odločitev o osamosvojitvi Hrvaške in Slovenije in

prekinitvi odnosov s SFRJ.

Pod pritiskom mednarodne skupnosti in tedanje trojke na Brionih, sta bili Hrvaška in Slovenija prisiljeni podpisati Sporazum o trimesečnem moratoriju na odločitve o samostojnosti. To je bila kritična točka. O takrat naprej ubirata Slovenija in Hrvaška različne poti v borbi za samostojnost in suverenost. Verjetno iz objektivnih razlogov se znajdeti v različnem položaju, v katerem ni več mogoče voditi enake politike.«

Slovenija se ni povsem držala moratorija

»Slovenija in Hrvaška sta v borbi za svojo samostojnost in suverenost veliko časa delovali kot uigrani »tandem«. Predsednika Kučan in Tuđman sta se dnevno dogovarjala in tudi soglašala o vseh pomembnih točkah skupnega delovanja, vse do sprejetja odločitve Hrvaške in Slovenije o samostojnosti in suverenosti konec junija 1991. Tako je tudi Slovenija bila prisiljena sprejeti ultimatum mednarodne skupnosti in pristati na Brionski moratorij, vendar je slovensko vodstvo odločilo, da se ga ne drži in je s številnimi praktičnimi potezami tudi začelo uresničevati svojo, junija 1991, sprejeto odločitev. Slovenija (policija in TO) je začela prevzemati mejne prehode in mejne službe (carino), pa tudi ni več priznavala zakonodaje SFRJ.«

Dovolj signalov za Miloševića.

Američani igrali na karto Anteja Markovića.

»Bilo je kar nekaj signalov, da Milošević in JLA ne bosta napadla Slovenije. Pa tudi, da bi Slovenijo pustili, da mirno izstopi iz Jugoslavije. Prevladalo je tudi mnenje, da se Srbiji ne splača bojevati proti Sloveniji. Kljub številnim znakom, da Slovenija ne bo napadena, pa je bilo težko sprejeti odločitev o kršenju Brionskega moratorija, ker se je vedelo, da Američani še vedno igrajo na karto Anteja Markovića, ki še naprej verjame, da je Jugoslavijo mogoče rešiti pred razpadom z gospodarskimi reformami, s preoblikovanjem v moderno državo s tržnim gospodarstvom in večstrankarskim političnim sistemom. Z njegovim vztrajanjem na integriteti Jugoslavije on pravzaprav daje Miloševiću in JLA tiho soglasje, da ne samo z vojaško silo resno zagrozijo Sloveniji, temveč, da poskušajo vzpostaviti zvezno oblast na zahodnih mejah Slovenije. Kontraobveščevalna služba JLA in državni vrh Jugoslavije in Srbije so takrat menili, da Slovenci niso pripravljeni na vojno in da se jih lahko prestraši in zlomi s spektakularno akcijo in demonstracijo sile. To je še bolj ohrabilo Beograd, da gre v akcijo!«

Slovinci prevzamejo meje

»Potem ko so Slovenci prevzeli mejne prehode, jugoslovanski državni vrh sprejme odločitev, da jih je treba vrniti pod kontrolo zvezne države z vojaško silo. Iz Hrvaške gredo na pot proti Sloveniji tanki s ciljem da »pregazijo« vso Slovenijo. Če bi bil cilj vojske Jugoslavije prevzeti samo mejne prehode bi ta lahko uporabila vojske iz bližnjih vojašnic ali z desantom, ne pa na tak način. Tanki bi torej v Sloveniji demonstrirali silo in ustvarili podlago za likvidacijo slovenskega vodstva. Ko so v Beogradu gledali posnetke demonstracije sile JLA v Sloveniji, so kričali od navdušenja. Pričakovali so, da bo Slovenija takoj kapitulirala in da bodo mejni prehodi nemudoma vrnjeni pod okrilje Jugoslavije ter, da bodo na tak način z lahkoto obračunali s slovenskim in hrvaškim političnim vodstvom. Toda Slovenija je proti njihovemu

pričakovanju že naslednji dan pokazala zobe. Vojski v vojašnicah se predajo, tanki postajajo neuporabna železna gmota, starši v bojzani za svoje otroke, ki so služili JLA v Sloveniji, demonstrirajo pred beograjsko skupščino. Srbija in njen vojni vrh spoznajo, da se Srbi ne želijo vojskovati s Slovenijo.«

Dilema, začeti pravo vojno ali se umakniti iz Slovenije

»Srbija in njen vojni vrh so se glede na situacijo znašli pred alternativo; začeti s popolnim celovitim napadom na Slovenijo ali se povleči in ji dopustiti, da se osamosvoji, vse vojne potenciale pa preusmeriti na Hrvaško. Odločeno je bilo pustiti Slovenijo, da se na miren način osamosvoji kot država, a z vso silo poskušati zlomiti Hrvaško. Če bodo zlomili Hrvaško bo še dovolj časa za »discipliniranje« Slovenije, so menili.«

Rezervni načrt Srbije in Miloševića: Jugoslavija brez Slovenije

»Povedati moram, da je bil že od samega začetka sprejet rezervni načrt Srbije in Miloševića ustvarjanje nove Jugoslavije brez Slovenije. Tako se Slovencem sploh ni bilo treba bati vrnitve vojske Jugoslavije. Zato je razumljivo, da Slovenci potem niso več mogli doživljati vojne za Hrvaško kot svojo borbo. Zato pa je toliko manj razumljivo obnašanje ostalih republik; BiH, Makedonije in avtonomne pokrajine Kosovo, katerih usoda je bila v tesni povezavi z usodo Hrvaške. Prevladala je politika čakanja, tako, da se je Hrvaška v glavnem sama morala boriti proti veliki vojni sili.«

Morali smo slediti Sloveniji

»Objektivno, brez bilo katere krivde, se Slovenija in Hrvaška iz dneva v dan znajdeti v različnem položaju. Njuni interesi so vse bolj različni, kar je naposled pripeljalo do prekinitve odnosov Tuđman-Kučan. Toda mi smo, ne glede na posledice, morali slediti Sloveniji. Če bi dopustili, da se Slovenija sama izloči iz Jugoslavije, bi Hrvaška zamudila zadnji vlak za Evropo. Zato so Državni svet in Vlada demokratične enotnosti, politične stranke in ostali, vztrajali v avgustu in septembru 1991 (do poteka Brionskega moratorija), na pripravi za vzpostavitev suverene hrvaške države. Treba je poudariti, da svetovna javnost takrat ni bila naklonjena razpadu SFRJ. Nekateri zahodni politiki, kot na primer Gianni de Michelis, so pozneje javno trdili, da so Slovenci bili tisti, ki so s svojo nestrpnostjo in hitenjem, vplivali na Hrvaško, da je sprejela radikalne poteze, kar je pripeljalo do razširitve vojne v nekdanji Jugoslaviji. Mislim, da so te ocene zgrešene.«

Na Hrvaškem bi skoraj prišlo do državnega udara

»V času bitke v Sloveniji in oblikovanja nove Vlade demokratične enotnosti na Hrvaškem sta se v hrvaški vladni stranki izoblikovali dve politični struji; radikalna in zmerna. Radikalna je, ne glede na vojaško pripravljenost Hrvaške, zahtevala takojšen napad na vse vojašnice, zmerna pa je to zavrgla in smatrala kot avanturizem in katastrofo. Radikalna skupina je grozila celo z državnim udarom in prevzemanjem oblasti.«

Slovinci ste veliko pred nami

»Danes je Slovenija moderna evropska država, pred vstopom v NATO in polnopravnim članstvom v Evropski zvezi. V tem pogledu ste veliko pred Hrvaško. Mislim, da je interes Slovenije, da ne bo zadnja država EU, ki bo mejila na Vzhod. Veselimo se vaših uspehov na tem področju, kajti takrat bo Hrvaška mejila na EU, kar nam bo povečalo možnosti, da tudi mi postanemo sestavni del Evropskih integracijskih procesov. Med Slovenijo in Hrvaško je še vedno nekaj odprtih vprašanj. Pri tem omenjam mejo na morju, v Piranskem zalivu, ki ni bila nikoli določena.«

Franc Krajnc

Rekli so

Na mednarodni znanstveni konferenci v Kopru, ob deseti obletnici samostojnosti Republike Slovenije, 25. in 26. oktobra 2001.

Dr. Dimitrij Rupel

Minister za zunanje zadeve Republike Slovenije

»Prvi nas ni priznal Vatikan, ampak je to bila Nemčija!«

»Od evropskih držav so bile slovenski državnosti najbolj naklonjene Avstrija, Islandija, Nemčija, nekatere skandinavske države, Italija in Rusija. Naklonjenost je pokazal tudi Sveti sedež. Večina držav je bila v začetku pri ocenjevanju slovenskih prizadevanj zaskrbljenih in negotovih. Večinoma so se bale, da bi razpad Jugoslavije pomenil slab pogled za Sovjetsko zvezo. Slovenski (in hrvaški) politiki je pri zbiranju podpore pomagalo grobo ravnanje JLA in Miloševića. Slovenija je sprejela Deklaracijo o samostojnosti 25. junija 1991. Prvi dosežek v smislu mednarodnega priznanja je bila Brionska deklaracija 7. julija 1991, drugi odhod JLA 25. oktobra 1991. Priznanja Slovenije so sledila takole: 19. decembra 1991 so Slovenijo priznale Islandija, Švedska in Nemčija, 13. januarja 1992 Vatikan, 15. januarja 1992 vsa Evropska skupnost (EU), Avstrija, Kanada, Švica, Poljska, Madžarska... V začetku leta 1992 je bila Slovenija tako rekoč splošno priznana nova država. Danes, po desetih letih od osamosvojitve in po dolgih pogajanjih že lahko upamo, da bo Slovenija postala polnopravna članica EU leta 2004. Na Vladi se ukvarjamo tudi s problematiko schengenske meje. Predlagal bom, da bi s Hrvaško gradili skupne mejne prehode.«

Prof. dr. Anton Bebler

(Univerza v Ljubljani)
o vojaško političnih vidikih osamosvojitve Slovenije

Ni bila vojna, bil je oboroženi spopad

»Vloga vojaškega dejavnika 1991/92 v Sloveniji je bila bistveno manjša kot leta 1918 in v času NOB. V Sloveniji se je udomačila beseda desetdnevna osamosvojitvena vojna, zunaj naših meja pa ta dogodek pojmujejo kot oboroženi spopad. Nekateri ugledne tuje mednarodne institucije, na primer na Švedskem

(Upsala), kategorizirajo primer osamosvojitvene vojne za Slovenijo kot spopad. Vojna bi bila, če bi bilo najmanj 1000 mrtvih! Tudi ni res, da je 26. oktobra odšel iz Slovenije zadnji vojak JLA. V Sloveniji je namreč po tem simboličnem dejanju ostalo še veliko pripadnikov jugovojске, nekateri pa so se celo vrnili. Pravilno bi torej bilo treba reči, da je to bil odhod zadnjih organiziranih enot JLA iz Slovenije. Pri spopadu smo imeli tudi nekaj sreče, saj admiral Branko Mamula oziroma JLA, ni uporabila vsega možnega

vojaškega arzenala, ni uporabila raketnega orožja... Odhod zadnjih enot in poveljstev JLA iz koprškega pristanišča je bila le ena izmed epizod v dolgi preobrazbi Slovenije. Razkroj jugoslovanske federacije je povzročila globoka kriza realsocialističnega sistema SFRJ.«

Janez Janša

Strah, da bi JLA bombardirala Ljubljano je bil odveč

Janez Janša, obrambni minister v času osamosvojitve je na mednarodni znanstveni konferenci predaval na temo: Zavarovanje slovenske osamosvojitve z realno silo. Govoril je o vojaško političnem konceptu samostojne Slovenije pred prvimi svobodnimi volitvami leta 1990, o vojaški strategiji Demosove vlade, manevrski strukturi narodne zaščite, njeni organizaciji in pomenu za zavarovanje prvih korakov slovenske samostojnosti ter o ustavnih amandmajih jeseni leta 1990 in prevzemu Teritorialne obrambe (TO) Slovenije v izključno pristojnost slovenskih oblasti, o bitki za slovenske nabornike, reorganizaciji TO v Slovensko vojsko, pogajanjih za umik JLA in drugih pomembnih vprašanjih osamosvojitve.

»Vojna za Slovenijo se je začela 15. maja 1990, ko je JLA začela razoroževati Teritorialno obrambo. Prišlo je do radikalne odločitve: Jugo-centralizem ali samostojna Slovenija. Opredelili smo se za slednjo potezo. To kar na Primorskem govorijo- »dan prej«- ne bo držalo. Že veliko prej, 23. maja 1991 je prišlo v Pekrah do bistveno hujše konfrontacije. Padla je prva, sicer civilna žrtev. Streljalo se je, a tega niso posnele TV kamere. To kar smo takrat delali pretežno niso bili vojaški ukrepi (morda 20% klasičnih). Bistveni sta bili civilna obramba in psihološka propaganda dejavnost prepričati večino vojakov o nesmiselnosti vojne. Tudi ukazi so bili taki da, če je le mogoče, doseči

cilj brez uporabe orožja. Bojazen, da bi Ljubljano in druga večja mesta bombardiralo letalstvo JLA je bila odveč, saj jugoslovanska vojska ni imela bombnikov.«

Aurelio Juri,
takratni župan Občine
Koper o »neposlušnosti«
Primorcev

Ali je bilo prav, da smo se vmešali v zadeve, o katerih so odločale višje oblasti, se je vprašal Aurelio Juri na znanstveni konferenci v Kopru. V Kopru so bili prvi, ki so sporočili javnosti, da se je 26. junija 1991 JLA napotila iz vojašnice proti meji z Italijo.

Silovito streljanje. 29. junija 1991 so na Škofijah padli 3 jugoslovanski vojaki. V Koper pridrvi sam general Marjan Čad... Na Črnem Kalu postavijo cestno zaporo, dan za tem jo prebije 2. oklepna enota JLA. Strah kaj se bo zgodilo. Tuji turisti masovno odhajajo. Oficir JLA z mejnega prehoda Škofije grozi, da bo raketiral bencinsko črpalko in vas Škofije. Napetost na vrhuncu. Kaj storiti, kako ukrepati? V Kopru tulijo sirene, naznanjajo splošen zračni napad. Na mejnem prehodu Škofije pogajalce pričaka poročnik JLA z naperjenim avtomatom. Ukaz o umiku jugoslovanske vojske je pripel v sredo, 3. julija 1991 nekaj po 18. uri. Uro kasneje je vojska v dveh kolonah, ob spremstvu župana

Aurelia do Črnega Kala, zapustila občino Koper. Mejni prehod Škofije je bil ob 20.00 uri znova odprt. Mora je bila končana!

Dr. France Bučar

Radi bi šli v Evropo pa se obnašamo kot Balkanci!

Dr. France Bučar je govoril o razpadu Jugoslavije s sistemsko teoretskega vidika. S tega stališča je bil razpad Jugoslavije nujnost, saj Jugoslavija nikoli ni imela pogojev, da se integrira kot država, je dejal. »Družbeni sistemi se integrirajo na temelju skupnih lastnosti. Čim višja je stopnja skupnih lastnosti, toliko večja je intenziteta povezanosti. Vsota skupnih lastnosti sistemskih delov, ki so oblikovali Jugoslavijo je bila zelo nizka, zato so bile tudi minimalne možnosti integracije na temelju take različnosti. To je izziv tudi za združujočo se Evropo, ki se lahko kaj nauči na naših izkušnjah, čeprav z negativne strani. Jugoslavija je bila s svojim neuspehom znanilec nove dobe in je kot država stvar preteklosti. Kaj pa mi? Tudi, če še tako poudarjamo svojo distanco do Balkana, ki je temelj nestabilnosti, smo v vsakem primeru njegov sosed. Politika mora upoštevati obstoječa dejstva. Slovenci radi govorimo o Evropi pa se žal še vedno obnašamo po balkansko.« Dr. France Bučar je opozoril je na dan pozneje, ne na dan prej. Kaj in kako v bodoče? Če hočemo v Evropo moramo najprej urediti odnose z Hrvati, saj pot vanjo ne pelje prek Nemčije.«

Franc Krajnc

Kaj je v Piranu novega?

EPICENTER - Mladinski evropski projektivni informacijski center Piran

Pred kratkim ga je obiskala tudi županja tudi županja Občine Piran Vojka Štular (na fotografiji) in se pozanimala o njegovih začetnih korakih. EPI center je svoje zelo lepe prostore dobil na Rozmanovi 7 v Piranu. Ustanovitelj mladinskega Epicentra je Občina Piran. Namenjen je vsem mladim, osnovnošolcem, dijakom in študentom, ki bi radi naredili nekaj več zase in za druge ter tako prispevali k aktivnejšemu preživljanju prostega časa in se dodatno učili in izobraževali, so zapisali v zgibanki, v kateri podrobno seznanjajo vse zainteresirane o možnih aktivnostih v centru. V večnadstropni prenovljeni stavbi je dovolj prostora za številne dejavnosti in nosilce; likovne delavnice, Klub študentov občine Piran, tabornike, gledališče, šahovsko društvo, razna druga društva in prostovoljce. Slednje vodi in usmerja Natalija Planinc vsak ponedeljek od 18.00 do 21.00 ure v dnevni sobi mladinskega Epicentra. Tam bodo prirejali tudi razne tečaje in predavanja.

Urniki mladinskega Epicentra: od 14.00 do 21.00 ure. Kontaktne osebe: Sebastijan Jeretič 041/844-528 in Mojca Dolšak 031/381-765.

Na fotografijah: Obisk županje Vojke Štular v mladinskem Epicentru v prvih dneh njegovega delovanja in malčki, ki se že igrajo.

V Tartinijevi hiši v Piranu

Predstavili so dve knjižni deli

Mestna knjižnica Piran in Italijanska skupnost Giuseppe Tartini sta v petek, 2. 11. 2001 ob 18. uri pripravili zanimivo srečanje z avtorjem dr. Zoltanom Janom, s katerim se je pogovarjal pesnik Ciril Zlobec.

percepcijo štirih omenjenih slovenskih avtorjev. Knjiga vsebuje tudi izčrpno bibliografijo vseh objav o slovenski književnosti v Italiji po drugi svetovni vojni. Dr. Zoltan Jan je v knjigi želel ugotoviti, katera slovenska leposlovna dela so med pol stoletnim obdobjem po drugi svetovni vojni imela v Italiji določen odmev.

Upošteva, kako jih je tamkajšnja publika razumela in kako je slovenska javnost dojemala njeno zanimanje, kar zaradi različnosti obeh narodov, njune kulturne in duhovne podobe odpira pomembne problemske sklope. Ivanu Cankarju, Srečku Kosovelu, Cirilu Zlobcu in Ljubki Šorli je namenjena še dodatna pozornost v analizah, ki so objavljene v drugi knjigi, kjer najdemo tudi izčrpen bibliografski pregled italijanskega gradiva o slovenski književnosti, ki pa je žal, kot je bilo rečeno, v Italiji še vedno ne poznajo dovolj dobro.

Dr. Zoltan Jan je napisal dve knjigi: Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945 (knjiga ima 269 strani) in zanimivo delo Cankar, Kosovel in Ljubka Šorli pri Italijanih; Bibliografski dodatek (knjiga na 153 straneh). Založba Rokus je v sodelovanju s Slavističnim društvom Slovenije v ponovno oživilni zbirki Slavistična knjižnica izdala 4. in 5. zvezek. Knjigi literarnega zgodovinarja dr. Zoltana Jana se ukvarjata s poznavanjem slovenske književnosti v Italiji. Prva se osredotoča na poznavanje slovenske književnosti po letu 1945, druga pa raziskuje

Zelena luč za hitrejši razvoj športa v Piranu

Občinski svet Občine Piran je na 24. redni seji v četrtek, 8. 11. 2001 sprejel Strategijo zagotavljanja pogojev za razvoj športne infrastrukture v občini. Obrazložitev sta podala Milica Maslo in Zdenko Vozlič.

Vizijo razvoja športne infrastrukture v občini Piran so pripravili strokovni delavci Športnega centra in jo posredovali v obravnavo športnim klubom. Na podlagi prejetih pripomb so nato dokument poslali v preučitev Županji Občine Piran. Ta je imenovala delovno skupino v sestavi Sašo Šraml, Milica Maslo, Boris Kočev, Rajko Ožbolt in Zdenko Vozlič. Strategija se je nato prvič v popolni obliki in vsebini znašla na klopi Občinskega sveta in svetniki so jo z nekaj pripombami tudi sprejeli. Bistveno pri tem se zdi, da se zagotovijo lokacije, kjer naj bi v bodoče stali novi športni objekti; Dom vodnih športov, Olimpijski bazen, Atletski stadion, zunanje igrišče za košarko, tenis igrišče za klubski namen, trim steze, pokrita balinišča in golf. Prenoviti pa nameravajo Telovadnico na stadionu, izpopolniti ponudbo ob nogometnem igrišču, urediti odbojko na mivki, kegljišče pri Taverni v Luciji in strelski dom. V sklepah so tudi bolj natančno zapisana območja, na katerih naj bi določeni pomembni športni objekti nekoč stali. Dom vodnih športov na območju sedanjega Jadranskega kluba Pirat v Portorožu, Olimpijski bazen na osrednji plaži v Portorožu, Atletski stadion na območju sedanjega karting steze v Luciji, golf na travi v Sečoveljski dolini pod naseljem Košta. V skladu s sklepi OS so se pričele tudi že nekatere aktivnosti. To niso več le sanje, res pa je, da denarja zaenkrat še ni. Direktor Športnega centra Piran Zdenko Vozlič je na seji OS izrazil zadovoljstvo, da je do sprejetja vizije razvoja športa prišlo in predlagal, da bi Občina Piran v doglednem času zagotovila za šport in športno infrastrukturo 5 % proračuna.

Snježica Krajnc s.p.
Domača in umetniška obrt
GSM:041/697-725

Že iščete novoletno darilo?

Oglasite se v ateljeju keramike

Snježica Krajnc in izberite

Koprška 2, Izola

kultura in šolstvo

Petdeset odličnih prejelo priznanje

Podžupan občine Piran Drago Žerjal, županja občine Izola Breda Pečan in župan Mestne občine Koper Dino Pucer so v soboto, 27. oktobra 2001 v hotelu Belveder nad Izolo (na že tradicionalnem srečanju) sprejeli najboljše dijake – maturante iz obalnih srednjih šol in jim podelili priznanja.

Za številne se je študijsko leto že začelo, na univerzi ali visoki strokovni šoli, spomin na dijaške dni je morda že prikrit, pa vendar opraviti maturo pomeni, kot so rekli Rimljani, dozoriti - vstopiti v drugačen svet, morda manj ljubezniv od dosedanjega. Naprej ga poganjajo samo izjemne osebnosti; ljudje, ki znajo, zmorejo, hočejo, je dejala Nataša Benčič Posega, ki je povezovala tradicionalno srečanje. Pred podelitvijo priznanj so nastopili mladi plesni pari in se zavrteli v latinsko ameriških ritmih.

Udovič iz Gimnazije Piran ter Mirela Mašič, Nika Galič in Danijela Tomič iz Srednje EKPS Koper. Čestitamo!

9 nagrajencev iz Občine Izola

Županja Občine Izola Breda Pečan je podelila priznanje osmim maturantkam in enemu maturantu, ki so opravili maturo z odliko.

Priznanja so prejeli: Dijaki, ki so obiskovali Gimnazijo Koper: Gregor Černeka, Nina Jereb, Lara Nikolič, Maja Tripar. Dijakinji Gimnazije Piran: Aprila Cotič in Sara Hrovatin. Dijakinji Srednje ekonomsko-poslovne šole Koper: Andreja Smodiš in Sauda Rastoder ter dijakinja Srednje zdravstvene šole Piran: Erika Tul. Čestitamo!

25 nagrajencev iz Mestne občine Koper

Župan Mestne občine Koper Dino Pucer je podelil priznanja in knjige petindvajsetim dijakom in dijakinji, ki so z odliko končali srednjo šolo, bodisi Gimnazijo Koper, srednjo EKPS Koper, italijansko gimnazijo Rinaldo Carli ali Gimnazijo Piran. Priznanje so prejeli: Eva Kobeja, Peter Lešnik, Martina Grižančič, Tjaša Gulič, Anja Kastelic, Jasmina Kleibencetl, Marjetka Kocjančič, Maja Pešič, Andreja Pobega, Erter Pust, Alja Skrt, Rok Slokar, Martina Srblin, Katja Starc, Elena Šterpin, Dražen Bajcer, Kristina Jurinčič, Stojan Lazič, Astra Štuklek, Tjaša Bolčič, Dušica Topić, Marjetka Kljun, Teja Kariš, Debora Škrat in Urška Železnik. Čestitamo!

16 nagrajencev iz Občine Piran

Podžupan Občine Piran Drago Žerjal je podelil priznanja in simbolično darilo šestnajstim maturantom Gimnazije Piran in Srednje ekonomsko-poslovne šole Koper (EKPS). Priznanja so prejeli: Miha Bejek, Tjaša Stanič, Simon Ličen, Tina Bratkovič, Peggy Stevanovič, Veronika Valentin, Milena Vuk, Tinkara Tinta, Lea Šuligoj, Neva Felicjan, Ksenija rakar, Mojdana Drašič, Marjana

FOTO: FK Primorski utrip

Dijaki Gimnazije Piran obiskali Norveško

22. oktobra 2001 so dijaki piranske gimnazije v gledališki sobi Gimnazije Piran na kratko predstavili njihova doživetja in vtise z obiska v Bjungnu na Norveškem, kjer so bili od 6. - 13.10.2001. Izleta se je udeležilo 6 izbranih dijakov skupaj s predstavnic Občine Piran Polono Senčar ter profesoricama Sonjo Bizjak in Milko Sinkovič.

knjig na svetu, kar ni čudno, da je norveška književnost zelo pomembna. Naj naštejemo samo nekaj izmed znanih književnikov: Henrik Ibsen (pesnik in dramatik), Hamsun Knut (pisatelj, glasnik modernega mita o zemlji z izrazitim čutom za iracionalno in skrito človekovo notranjo doživljanje; leta 1920 je prejel Nobelovo nagrado za delo Blagoslov Zemlje)...

Na Norveškem je pomembno črpanje nafte (prvo naftno platformo so zgradili leta 197, v naftni industriji je zaposlenih okrog 90.000 ljudi) ter ribištvo (najpomembnejši ribi sta losos in polenovka - bakalar). Norveška je

ZAKAJ so obiskali Norveško?

Dijaki so nam povedali, da obstaja neka vez med občinama Piran in Bjung. Že iz 2. svetovne vojne, ko so bili Jugoslovani zaprti tam v taborišču in so jim Norvežani pomagali, jih skrivali in jim nosili hrano. Leta 1985 pa so podpisali med občinama pobratenje. Začetnik oziroma prvi pobudnik stikov oziroma pobratenja je bil gospod Petkovič, ki je bil prišel tudi na predstavitev popotovanja.

Imeti prijatelje po svetu je lepo. Srečati nekoga, ki je tvoj prijatelj, ki te je

država, ki je leta 1946 prva ustanovila posebej Ministrstvo za ribištvo. Po ulovu spada med prvih 10 držav na svetu. Večja mesta na Norveškem, ki so jih omenili dijaki so: Oslo, Stavanger (svetišče naftne industrije, ribiško in pristaniško mesto s 78.000 prebivalci), Bergen (velja za najlepše mesto, ker tam najdemo najlepše lesene hiše), Trondheim (3. največje norveško mesto z

Razstavišče Krka - Zdravilišče Strunjan

Razstava CUPRESSUS SEMPVERNENS akademskega slikarja Davora Rapačiča

V sredo, 24. oktobra ob 20.00 uri je bila v Krkinem razstavišču otvoritev razstave slik Davora Rapačiča iz Rovinja. Rojen je leta 1961 v Zagrebu, kjer je na ALU diplomiral iz grafike pri prof. D. Babić in končal še študij umetnostne zgodovine na zagrebški FF. Imel je dvajset samostojnih razstav, sodeloval je na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini ter prejel sedemnajst mednarodnih priznanj in nagrad. Je član HDLUI in HDLU Zagreb. Pred desetimi leti se je preselil v Rovinj, kjer dela kot samostojni ustvarjalec.

Razstava slik iz cikla CUPRESSUS SEMPVERNENS, nastale so v zadnjih treh letih, je prva predstavitev Rapačičevega ustvarjanja v Sloveniji, kjer je doslej sodeloval le na skupinskih razstavah. Številne interpretacije bivanjskega ambientsa s prepoznavnimi tipikami naravnega reliefa in flore ga v vsebinskem smislu uvrščajo med krajinarje, ki pa je razvil avtorsko prepoznavno znakovno ikonografijo s še poudarjeno razpetostjo med metafizično prabitostjo in konkretnim izhodiščnim motivom. Cipresa, drevo življenja v antični in krščanski ikonografiji Mediterana, je s temi simbolnimi predznaki nesmrtnosti in vstajenja, tudi duhovnih vrtilin, glavna nosilka Rapačičeve izpovedi. Le ta je podana v svoji elementarni arhetipiki, ki monumentalno nadvladuje v - le z izbranimi barvnimi ploskvami opredeljenem prostoru. Atmosfersko razpoloženje miru in tišine še poudari avtorjevo simbolno izpoved: vlogo in pomen človeka in civilizacij v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, tostranskega in onostranskega, vidnega in znanega ter duhovnega in skrivnostnega.

Nives Marvin

pripravljen sprejeti pod streho. Po drugi strani pa je prijateljstvo v taki obliki zelo težko, ker zahteva, da vse kar dobiš, tudi vrneš v eni ali drugi obliki. In ko potuješ v pobrateno občino nisi samo potnik, nisi samo turist, ampak si tudi predstavnik kraja iz katerega prihajaš. Tega se moraš zavedati, je dejal podžupan Občine Piran Drago Žerjal in še dodal, da je prepričan, da so dijaki na Norveškem lepo zastopali Piran.

Dijaki so nam povedali nekaj splošnih podatkov o Norveški, potek potovanja, eden izmed njih pa nam je ob spremljavi kitare zapel pesem Pink Floydov. Po končani predstavitvi obiska so nam postregli še z dobrotami, ki so jih prinesli s seboj z Norveške.

Norveška leži na zahodnem delu Skandinavskega polotoka in spada med države Severne Evrope. Glavno mesto je Oslo, ki ima približno 600.000 prebivalcev. Sama država pa ima okrog 4 milijone prebivalcev. Norveška ima dva uradna jezika, norveščino in dansko norveščino. Obala je razčlenjena v številne fjorde, spremljajo pa jo mnogi otoki. Za Norveško je bilo pomembno obdobje od 9. do 11. stoletja, to je čas Vikingov (bili so znani pomorščaki). Naslednje pomembno obdobje pa je bilo 13.8.1905 - namreč konča se personalna unija Švedske in Norveške, ki se je začela leta 1814. Na referendumu v Norveški se je skoraj 100 % volivcev izreklo za neodvisnost. Kot zanimivost; Norvežani so največji bralci časnikov in britanskih

okrog 118.700 prebivalci).

In KAJ so nam dijaki povedali o kraju, ki so ga obiskali?

Bili so zelo presenečeni, saj so jih učitelji tamkajšnjih šol, katere so obiskali, pričakali na letališču ter jih lepo sprejeli. Sledili so še razni ogledi mesta, gradov, sprejem župana s katerim so si izmenjali darila občin. Bili so tudi na otoku Halten, ki je 2,5 km oddaljen od obale. Tam so imeli tudi nekaj prostega časa, kjer so ga profesorice izkoristile za ribolov. Imeli so tudi glasbeni oziroma spoznavni večer, kjer so jim dijaki šol podarili znamenite volnene norveške nogavice in rokavice za hladne dni. Norvežani so na splošno glasbeno nadarjeni, ustvarjalni, saj se večina od njih že od prvega razreda uči kak glasbeni instrument. V Bjungu so piranski dijaki obiskali tri šole in vsaka izmed njih jim je pripravila program za dobrodošlico. Bili so tudi v Trondheimu, kjer so videli največjo cerkev Skandinavije, katero je večkrat uničil požar; muzej Jurezborg, spoznali srednjeveško protestantsko versko življenje. Srečali so se tudi s prijatelji, ki so bili v Piranu pred dvema letoma, toda žal, so imeli samo dve uri časa za klepet.

Skratka bilo je poučno, zanimivo in koristno. Dijaki so se zahvalili vsem, ki so jim to potovanje omogočili, še posebej pa ravnatelj piranske Gimnazije, ki jih je izbral, ter mu v zahvalo podarili sliko.

Breda Krajnc

KONCERTI

Petek, 16. 11., ob 20.30, Gledališče Tartini Piran
KONCERT CANTIGAS ESPAÑOLAS
 Vstopnina: 2.000 SIT (študentje, upokojenci 1.500 SIT)
Sobota, 17. 11., ob 20.30, Avditorij Portorož

GLEDALIŠKA PREDSTAVA za abonma in izven

Primorsko dramsko gledališče
 Vstopnina: 2.200 SIT (študentje, upokojenci 1.900 SIT)

Nedelja, 18. 11., ob 20.30, Gledališče Tartini Piran

GLEDALIŠKA PREDSTAVA

Nastopa gledališka skupina Brandl iz Turriaca (GO)

INTRECCI in FERMATA D'AUTOBUS

V sodelovanju z Italijansko samoupravno skupnostjo iz Pirana.

Predstava je v italijanskem narečju.

Četrtek, 22. 11., ob 20.30, Avditorij Portorož

GLEDALIŠKA PREDSTAVA

Gledališče Koper

Andrej Jelačin: AGENCIJA ZA LOČITVE

Režija: Katja Pegan

Igrata: Gašper Tič in Nataša Ralijan Tič

Vstopnina: 2.200 SIT (študentje, upokojenci 1.900 SIT)

Petek, 23. 11., ob 19.00, Gledališče Tartini Piran

NAGRADA ALOJZA KOCJANČIČA 2001

Nagrajenec Dario Marušič

Vstop prost

Petek, 30. 11., ob 20.30, Gledališče Tartini Piran

koncert **LATINSKOAMERIŠKE GLASBE**

Vstopnina: 2.000 SIT (študentje, upokojenci 1.500 SIT)

KONGRESI

Ponedeljek, 26. 11., in torek, 27. 11., Avditorij Portorož

ZVEZA RAČUNOVODIJ, FINANČNIKOV IN REVIZORJEV SLOVENIJE – izobraževalni seminar

Četrtek, 29. 11., in petek, 30. 11., Avditorij Portorož

Seminar podjetja CISCO SYSTEMS

KINO

Torek, 20. 11., ob 20.30

VEČER ITALIJANSKEGA FILMA

LE FATE IGNORANTI

V Kavarni Loggia v Kopru IV. Mednarodna likovna kolonija Križanke 2001

Razstavo je pripravila galerija Squart Koper, odprli pa jo bodo v četrtek, 15. novembra ob 19.30 uri

Z gotovostjo lahko trdimo, da se je kolonija, ki jo je osnoval Ljubljanski festival v Plečnikovih križankah, prišla. Osnovni koncept glede števila in sestave udeležencev se je izkazal kot pravičen, zato sem prepričan, da ga je pametno obdržati, je zapisal Tomo Vran. V Koper so povabili osem likovnih umetnikov. Letos so tako skupaj ustvarjali avtorji: Tomaž Gorjup iz Ljubljane, Torben Heron iz Københavna, Gustav Januš iz Podrožce, Mira Ličen Krmpotič iz Pirana, Karel Pečko iz Slovenj Gradca, Andreas Schmid iz Berlina, Nicola Spezzano iz Rima in Vinko Tušek iz Kranja. Razstavo si velja ogledati.

Slikarska razstava

Kar štirje primorski likovni umetniki; Zvest Apollonio, Ljeka Kovač, Janez Matelič in Tomo Vran so v petek 9. novembra zvečer s pomočjo galerije Squart iz Kopra, v prostorih Hotela Convent postavili na ogled svoja dela.

Razstava se odvija v zanimivem ambientu ankaranskega Conventa in prinaša pred gledalca slike štirih priznanih likovnih umetnikov – pregled njihovega najnovejšega dela.

Razstava v Studio Galeriji Gasspar Piran

V petek, 16. novembra ob 19.00 uri bodo v Studio Galeriji Gasspar v Piranu odprli skupinsko razstavo kiparke Urše Heller in slikarke Nataše Škof. Urša Heller bo predstavil Iztok Premrov. Gostja večera bo pesnica Irena Kovačević. Urša Heller se je rodila leta 1948 v Zuerichu. Šolo za oblikovanje je končala v Ljubljani. Sodelovala je že na številnih skupinskih in samostojnih razstavah. Nataša Škof se je leta 1962 rodila v Izoli. Od leta 1966 živi v Melbourneu v Avstraliji. Diplomirala je na Likovni akademiji La Trobe university v Melbourneu – smer slikarstvo. Za svoja dela je prejela že nekaj nagrad. V zadnjem letu živi in ustvarja v Izoli.

AGENCIJA »LEA«

UREŠNITE IN SLEDITE SVOJIM SANJAM, ŽELJAM, NE PUSTITE JIH NEIZŽIVETE. POIŠČITE SI PRAVEGA ŽIVLJENJSKEGA PARTNERJA Z AGENCIJO »LEA«.

ZAVRITE TEL. ŠT.: 031/739-998 040/328-499

V DVOJE JE LEPE IN BOLJ POLNO ŽIVLJENJE.

STORITVE MITRA B.J.S., S.L. BISTRICA, PE MARIBOR

MORJE

RADIO 93.4 MHz

NAROČILNICA

NAROČAM primorski ušrlp

Ime in priimek _____

Točen naslov _____

Poštna številka _____

Sprejemamo nove naročnike za leto 2002.

12 številčk 2.160 SIT

Plačilo marca 2002

Datum _____ Podpis _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na:

INFORMA Portorož, Obala 125, Lucija, 6320 Portorož

HOROSKOP

Avtor izdelave horoskopa: Štev. 090 - 44 - 27

OVEN 21.3.-20.4.

Zdravje: Malenkosti vas mečejo iz tira. Nimate pravega načrta, zbegani ste. Ne veste, kaj se sploh lahko zgodi. To je vzrok za vaše srčne bolečine in težave z želodcem.

Ljubezen: Ubrali ste čisto svojo lastno pot. Odpor je velik, sledili vam bodo in na koncu vas bodo častili. Resna veza.

Posel: Ne primerjajte se z drugimi. Vi ste unikat in tudi tako delujete. Samo, če boste izvirni boste uspeli.

BIK 21.4.-21.5.

Zdravje: Vaša slaba volja, jeza, boleči želodec niso nič drugega kot vaše sovraštvo nase in na ves svet. Prenehajte s tem in se začnite imet radi sami sebe. Če ne, pripravite se na bolnišnično zdravljenje.

Ljubezen: Vaša zmeda, ki jo imate v sebi, jo sežete in jo oddajate v okolico in to tudi dobivate nazaj. Ni čudno, da ste venomer sami in tudi zagnjeni.

Posel: Bolje se morete potruditi, postaviti se zase, drugače vam bo podpis pogodbe o prodaji hiše spolzel pod prsti. Nevarnost, da se vas prevarajo je zelo velika. Postavite se zase. Odločnost.

DVOJČKA 22.5.-21.6.

Zdravje: Čas je, da si malo oddahnete. Živci so napeti, želodec razdražen. Trmoglavit. Odnehajte in pojdite na krajši dopust.

Ljubezen: Preveč razmišljanja, premalo delovanja iz srca. Prepustite srcu srčne zadeve, razumu pa logiko življenja. Veselje bo večje.

Posel: Nase se najbolj zanesete. Nezaupljivi ste, to so izkušnje življenja. Ali ste sposobni izpeljati zamisel do konca? Da ali ne?

RAK 22.6.-22.7.

Zdravje: navdušenje je lepo, a le pazite, da boste pravočasno spoznali, kdaj morete preusmeriti svojo pozornost na realnost življenja. Lahko se zgodi, da bo veliko žalosti in otožnosti. Za prazen nič.

Ljubezen: Poglejte to s svetle plati. Partner potrebuje nekaj svobode, da lahko uredi svoje poslovne zadeve v podjetju. Ljubi vas, vi pa naj pritiskate, omejujete ga, umaknil se bo, če ne boste prenehali s tem. **Posel:** Načrt je čudovit. Sami ga ne boste zmogli realizirati. Partnerju ne zaupate. Odločite se že enkrat. neodločni ste 100 na uro.

LEV 23.7.-22.8.

Zdravje: Ne pretvarjajte se, da je vse O.K.. Le pojdite na preventivni pregled celotnega prebavnega trakta. Lažje boste spali in imeli boste bolj miren spanec.

Ljubezen: Energije okolja bodo poskrbele, da boste prijetno presenečeni in povrh se boste še zaljubili v blondinko malo mlajšo od vas. Ali ni to čudovito.

Posel: Vi poznate svojo rdečo nit delovanja. Drugi vas obsojajo, vi ste mirni, ker veste, da pravilno ravnate. Le tako naprej.

DEVICA 23.8.-22.9.

Zdravje: Predolgo ste odlašali z odločitvami za vaše življenje. Sedaj ste končno naredili prvi korak, zbegani ste, kar je povsem razumljivo. Le pogumno.

Ljubezen: Čas je, da napravite nekaj za svoje srce in tudi za dušo. To ne pomeni beg od ljudi, temveč pojdite v družbo in spoznali boste sorodne ljudi. Avantura ni izključena.

Posel: Potovali boste, uživali in hkrati sklenili ugoden posel. Priliv na račun bo novembra in decembra obilnejši kot je bil septembra in oktobra. Prijetno s koristnim.

TEHTNICA 23.9.-22.10.

Zdravje: Potrebni ste več gibanja. Primerni je krajši pohod za vikend v bližnjo planinsko točko. Prijetna družba, kondicija in prijetno počutje bo vas preplavilo. To je nalezljivo.

Ljubezen: Spremembe odnosa še ne bo tako kmalu. Lahko pa se zgodi, da boste ostali čisto sami. Sami, če se ne boste v sebi čisto spremenili. Kajti, to veste že nekaj časa že sami, sami da se še odločili niste. Sedaj je čas.

ŠKORPION 23.10.-21.11.

Zdravje: Prehitevale po levi strani. Le zakaj se vam tako mudi. Želodec vas izdaja, vi pa še kar naprej divjate. Umirite se.

Ljubezen: Sedaj ni pravi čas za intenzivno akcijo. Opazujte dogajanje in se v sebi, v duši pripravite na aktivnosti.

Posel: Ne iščite samo ene resnice, ne zadržujte se. Razširite pogled, obzorje duha. Materialna blagajna je odvisna tudi od vašega duhovnega bogastva. Jing in jang.

STRELEC 22.11.-21.12.

Zdravje: Bodite pozorni na vse, kar se dogaja okoli vas. Sedaj je vam vse nejasno, nerazumljivo in ste žalostni. Jutri bo boljši dan, novi srečen dan.

Ljubezen: Ne domišljate si, da ste edini na svetu. Vse lahko izgubite s svojim ravnanjem. Pogovor bo potreben.

Posel: Vezanost na stare običaje vas močno omejuje. Morate sprejeti in ravnati po novih običajih, pravih igrah. takrat bo uspeh. Staro stran v celoti.

KOZOROG 22.12.-20.1.

Zdravje: Energije ste obnovili. Prijeten odih vam je dal ugoden polet naprej. Zdravje O.K..

Ljubezen: Izsiljujete ljubezen. Ljubezen je ali pa je ni. Prepustite se, ničesar ne zahtevajte. Vse ob svojem času. Zaupajte.

Posel: Razprite krila svoje svobode. Prihaja plačilo za vse storjene usluge, delo zadovoljstvo bo obojestransko. Polni račun.

VODNAR 21.1.-20.1.

Zdravje: Vaša modrost je na mestu. Znete zadržati in obnoviti energije v telesu. Občasno imate bolečine, so le občasne. Nič resnega.

Ljubezen: Ste raziskovalec, svobodomiseln tip. Spoznali boste sorodno dušo, ki vas bo dvignila v zrak v pozitivnem smislu. Rahla zmedica, ki bo prav kmalu izginila.

Posel: Ne zadržujte se. Povejte kar mislite in čutite. S tem boste razčistili vse nejasnosti, ki vas sedaj držijo nazaj in ste v finančni krizi.

RIBI 19.2.-20.3.

Zdravje: Obdajajo vas lepe energije. Ni vam se treba bati v tem tednu prehladov in drugih stresnih situacij.

Ljubezen: Rahlo posezite v odnos s partnerjem. Nekaj ni v redu, to veste že sami. Ugodni trenutek.

Posel: Narava ljubi nihanja, lepo-slabo ali tudi vaš žep ljubi nihanja. Najbrž ne. Sposobni ste usklajene akcije na področju financ.

mali oglasi

Ugodno prodamo poslovni prostor 47 m² v središču Pirana.

GSM: 031/851-240

STROJNI OMETI

Naročila: Delana d.o.o., Dogaška 68, Maribor

tel.: 02 461 22 49, 050 630 130

Prodamo Golf VW diesel, generalna, letnik 84 v dobrem stanju, metalno zelene barve, trenutno ne registriran. Cena 150.000,00 SIT

Tel.: 041/697-725

Ste osamljeni in iščete partnerja ali partnerko za občasno ali resno zvezo, pokličite Agencijo za stike - Laura na tel.: 031/733-122 (24 ur) in skupaj bomo poiskali partnerja ali partnerko po vaših željah in osamljenost bo minila.

Rogla pri Zrečah in Termah Oddam vikend ob jezeru in komfortne apartmaje, ugodno. Tel.: 035 760 332

Gsm: 041/218 237

Izola v znamenju plesa

latinskoameriških plesih (samba, rumba, cha-cha-cha, pasodoble in jive) ter v standardnih plesih (angleški valček, dunajski valček, tango, foxtrot, quickstep). Športni ples plešejo plesni pari, ki so razvrščeni v starostne kategorije; pionirji, mlajši mladinci, mladinci, starejši mladinci in člani.

Tekmovanje se bo začelo s standardnimi plesi. Tekmo bo sodilo šest sodnikov, sojenje pa bo tajno. Za prva tri mesta v vseh kategorijah so predvidene medalje.

Za predšolske otroke je ogled tekmovanja brezplačen, sicer pa si obiskovalci lahko kupijo vstopnice že v predprodaji v Agenciji Capris Time v Kopru ter v Turistično informativnem centru (TIC) v Izoli ali pa neposredno na prireditvi. Cena vstopnic v predprodaji za odrasle je 1000 SIT, za šolarje 500 SIT. Na dan prireditve 1200 oziroma 700 SIT.

Plesni klub Fredi Izola v soboto, 17. novembra 2001 od 14.00 ure dalje že drugič po vrsti organizira kvalifikacijski turnir v latinskoameriških in standardnih plesih. Plesna prireditve bo v športni dvorani Kraška 1 v Izoli, kjer pričakujejo 100 plesnih parov iz vse Slovenije. Ples je najlepši način sporazumevanja med ljudmi in prepričani smo, da boste uživali ob gledanju nastopov mladih v

Piran: Veteranom so podelili medalje in priznanja

Ob deseti obletnici vojne za Slovenijo in spopadov na Primorskem, so pred nedavnim v glavni dvorani občinske palače v Piranu najzaslužnejšim veteranom podelili 74 medalj in priznanj. Med prejemniki priznaja je bil tudi Sluga Gordon, znani kabelski operater iz Lucije, ki je v kriznih trenutkih deloval na centru za obveščanje. Priznanja veteranom je podelil Vlado Ličen, predsednik veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Istre.

PU Koper predstavila zaključke preiskave o mamilih

Direktor PU Koper Emil Čebokli s sodelavci je za sredo 14. november v sejni dvorani PU Koper sklical tiskovno konferenco, na kateri so kriminalisti podrobneje predstavili zaključek preiskave v prehodnem postopku in uspešno prijetje skupine, ki se je ukvarjala s preprodajo mamil na obali.

Na zdravje prazniku

Po uspeli osrednji prireditvi ob občinskem prazniku občine Piran v Gledališču Tartini v Piranu, v soboto 13. oktobra 2001, kjer so podelili tudi občinski zlati grb in priznanja, so obiskovalce zunaj že čakali pečeni kostanji, iz sodčkov pa so prijazni sponzorji točili sladek mošt in vino. Takole sta nazdravila prazniku predsednik uprave portoroškega Casinoja Aldo Babič in županja Vojka Štular.
FOTO: FK-Primorski utrip.

arte

Casinò Portorož

Casinò Portorož
Slovenija, Obala 75 a,
6320 Portorož
Tel.: 05 676 0 676
Fax: 05 676 0 680
e-mail: marketing.portoroz@casino.si

Acqua

NOVO

FRIZERSKI SALON

»O.K.S.I. styling«

Žensko, moško, otroško

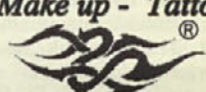
striženje in barvanje!

Relax

NOVO

PERMANENTNI

Make up - Tattoo

ODPRTO VSAK DAN
TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH

GRAND HOTEL METROPOL

(05) 690-1960 tel. (05) 690-1950

Prazniki so že skoraj pred vrati.

Ne pozabite na objavo čestitke v Primorskem utripu.

Tel.: 05 6777 140, 6770 185

Telefaks: 05 6770 185, 6777 139

E-pošta: informa.portoroz@siol.net

STANOVANJSKO VARČEVANJE

?

v

KJE PA JE VAŠ KREDIT DOMA

Banka Koper